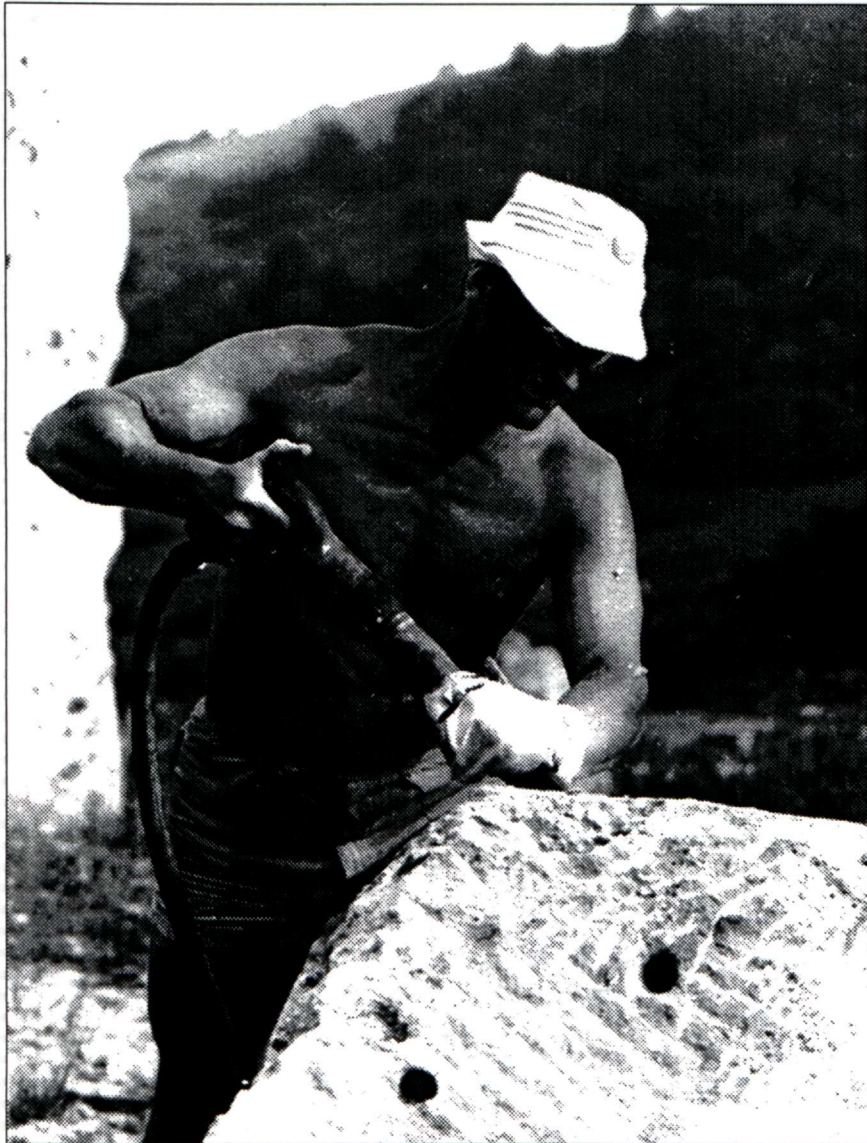


EESTI SOUDJA

Nr. 1(5) • 1997

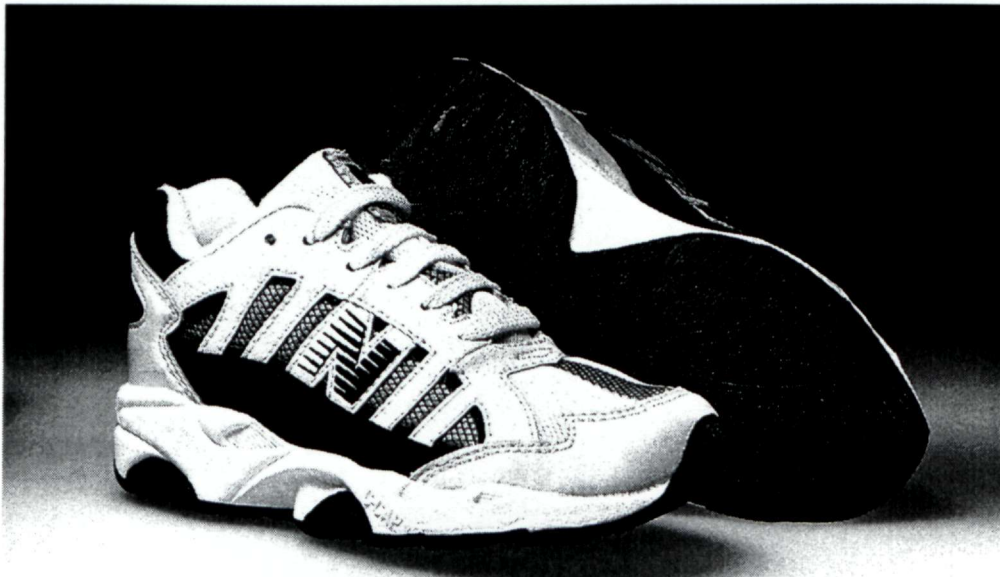


EESTI SOUDELIIT
ESTONIAN ROWING ASSOCIATION
FEDERATION ESTONIENNE DES SOCIÉTÉS D'AVIRON

T

new balance® ®
ATHLETIC SHOES

Intelligentne valik



M 502

Oma hinnale vastav Inglismaal valmistatud treeningking, väga pehme ning vastupidav

**KAALUL ON ROHKEM KUI HEA MAITSE,
KAALUL ON SINU TERVIS!**

ESINDUS BALTIMAADES
AS "MORAK"

Regati pst. 1-6K 319A

EE0019 Tallinn

Tel 6398 957

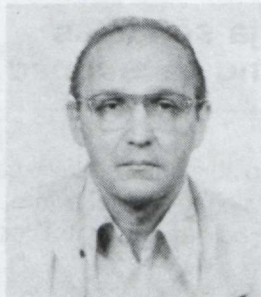
Faks 6398 958

GSM 250 57 070

EESTI
RAHVUSRAAMATUKOGU

EESTI SÕUDJA

Eesti Sõudeliidu teataja nr 1 (5), 1997



Ilmub meie viies Eesti Sõudja. Ilmub tänu ühe mehe fanatismile, kindlale pürgimisele oma seatud eesmärgi poole. Hugo Artma - Eesti Sõudja isa, meie mõtete koguja ja levitaja. Mees, kes omakasu püüdmata on teinud rasket, kuid tänuväärset tööd aastakümneid, niikaua kui mina sõudmist mäletan, ja neid aastaid on juba 40.

Kogudes ning talletades möödunu olemisi ja tegemisi, saame kindlust tuleviku toimetustele. Sõudmise tuleviku nimel jäädvustame meie spordiala ajaloo ja ammutame endistest võitudest jõudu uute saavutamiseks.

Edu meile!

Peeter Mardna,
Eesti Sõudeliidu president

MÖÖDUNUD HOOAEG	2
<i>Jaan Tuuls</i> – Eesti Sõudeliidu Liidupäeval anti aru ja valiti	2
<i>Mihkel Klementsov</i> – Jüri Jaansonil läbikukkumise olümpial tingis kaitserefleks	4
<i>Jaan Tuuls</i> – Lutoškini ja juunioritega Šotimaal	6
<i>Hugo - Herbert Artma</i> – Sõudekohtunike tööaasta	8
<i>Hugo - Herbert Artma</i> – Eesti sõudmine olümpia-aastal	10
<i>Katrin Herm</i> – Olümpiamängude ajal Atlanta noortelaagris	11
<i>Ulvi Lutoskin - Siig</i> – FISA Masters Regatta	13
<i>Katrin Herm, Egle Trump, Tõnu Endrekson</i> – Taanlased külaskäigul Pärnus	15
MEENUTUSI SPORDIRADADEL	17
<i>Riho Kuld</i> – Pool sajandit sinasõber spordiga	17
<i>Ülo Tõlp</i> – Eesti sõudesporti ajaloo	20
<i>Veljo Kalep</i> – Emotsionaalselt minu kümnest spordialast	24
Mihkel Leppik – 65!	26
EESTI SÕUDMINE 1996	27
Olümpiamängud	27
Maailmameistrivõistlused	27
Eesti lahtised meistrivõistlused	28
Eesti noorte, sen-B ja veteranide lahtised meistrivõistlused	30
EESTI SÕUDMINE 1997	34
Eesti MV ergomeetrisõudmises	34
1997. aasta sõudevõistluste kalender	35
Eesti 1997. aasta sõudevõistluste juhendid	36
VARIA	39
Sõudetehnikast	39
Uugu- Ärbärt pajatab	41
Mõne lausega	44
Kiri Kandast	45
Eesti sõudmise 1996. aasta parimad	45
IN MEMORIAM	46
Hannes Tääkre	46
Kaido Siim	47
EESTI SÕUDELIIDU INFO	48
Sõudeklubid, spordibaasid ja spordikoolid	48
Toimetuselt	50

Eesti Sõudeliidu Liidupäeval anti aru ja valiti



Jaan Tuuls

ESL-i peasekretär

Jalgpall on kuningas, Kergejõustik on kuninganna, Judo on elu, veel enam elukäigu peegeldus. On veel hulk spordialasid, mis pretenteerivad elustiilile, legendidele ja paljule muule ülimalle. Sõudmine on aga alade ala ja meil on LIIDUPÄEV. Minu teada ei ole ühtegi teist spordiala, kes oma aastakongressi või konverentsi liidupäevaks nimetab.

Mulle assotsieerub see Urvo Martensi koostatud ja 8. detsembril 1989. aastal vastu võetud põhikirja sisse viidud termin vanade eestlaste malevatega ja seetõttu on just sümbolne, et viimased neli suurokogunemist on toimunud Leholas Lembitu kantsis – Viljandis, koos Viljandi Sõudeklubi korraldatavate talvapäevadega.

Liidupäev võttis vastu ja sõnastas uue aasta tegevuskava ning töösuunad

1. Töö kohtadel. Püüda aidata, juhendada ja abistada sõudmiskultuuri juurdumist. Põhiliselt klubisel tegevusel ratsionaalselt toimivate, riigi spordipoliitikast ja toetustest sõltumatute elujõuliste sõudestruktuuride väljaarendamine.

2. Sydney 2000 projekt.

3. Eesti koondise osavõtt maailmameistrivõistlustest, juunioride maailmameistrivõistlustest, Balti Mere II Karikavõistlustest, Balti Mere IV Karikavõistlustest noortele ja nendeks ettevalmistuse kindlustamine.

4. Tervisesõudmise programmi jätkamine ja aktiveerimine.

5. Spordigümnaasiumi filiaali või osakonna avamise protsessi lõpuleviimine Pärnus.

6. Aerutamise ja sõudmise olümpiaettevalmistus- ja koolituskeskuse tööerakendamine Pärnu "Kalevi" ja SK "Pärnu" sõudebaaside baasil ning Kultuuriministeeriumi, EOK, ESKL-i, Kaitseminsteeriumi ja Sotsiaalministeeriumi toetusel.

Päevakorras uue juhatuse valimine

küsimused, pole vaja kokkuhoiu mõttes antud hääle arv. Sõita, samal ajal aga Indiasse. Parlamentide Sügav kummardus ka kõigile



Uus Eesti Sõudeliidu juhatus. Vasakult: Margus Tammekivi, Ants Kiviselg, Arne Graumann, Jaan Vaiksaar, Henn Elmet, Peeter Allik, Peeter Mardna ja Robert Närska (pildilt puuduvad Andres Lill, Rein Kask ja Ivar Virkus).

maine ka rahvusvahelistes ringkondades, kasutamaks seda ära meie keskustes tugevate klubide loomiseks ja sõudmise kõikide vormide arendamiseks.

Vaatamata selle perioodi jooksul vastuvõetud projektide, Atlanta-96 ja tervisesõudmise programmi mitte just eriti õnnestunud realiseerumisele ning Spordigümnaasiumi vastava osakonna avamise edasilükkumisele on siiski suudetud säilitada oma koht ja olemasolu Eesti spordi maastikul ja spordiringkondades.

Seda peamiselt tänu heale koostööle Eesti Olümpiakomiteega, Klubi Atlanta-96-ga, kultuuriministeeriumiga, Eesti Spordi Keskliiduga, kohalike omavalitsusorganitega ja teiste spordiga seotud organisatsioonidega. Olematuks ei saa teha ka kõrgetasemelistel rahvusvahelistel regattidel saavutatud häid tulemusi ja JAANSONI AASTAT 1995.

Atlanta-96 projekt polnud üle pakutud

Ettekandja peatus pikemalt olümpiamängudel osalemise ebaõnnestumisel. Projekt Atlanta-96 oli hea ja vastuvõtmise momendil mitte sugugi üle pakutud: 3 - 4 paatkonna osavõtt ja ühejõudmine finaali.

Kõik reservi koosseisu arvatud sportlased olid heade kogemustega, endised NSV Liidu noortemeistrid ja rahvusvaheliste regattide võitjad.

Jättes kõrvale Jüri Jaasoni, võib aga öelda, et varsti pärast 1994. aasta hooaja algust sai selgeks, et materiaalselt on võimatu tagada sportlastele täielik professionaalne ettevalmistus ning luua teenindav meeskond ja isegi mitte treenereid.

Puudulik sõudjate analüüsiv suhtumine ettevalmistusse

Kohaliku meedia ja omavalitsuste ning üldsuse suhtumine olümpiakandidaadidesse oli kuidagi arusaamatult leige, nii et ootused toetuste saamiseks kohtadelt ja kohalikelt sponsoritelt luhtusid ning vaheetapil – Tampere 1995. a. Maailmeistrivõistlustel – selgus täpselt meie tegelik olukord.

Vajaka jäi ka sõudjate teadlikust professionaalsest ja analüüsivast suhtumisest ettevalmistusse ja eelnevatesse võistlusresultaatidesse, seda eriti meeste paarisauerulise kahepaadi (Roman Lutoškin, Priit Tasane) osas, kus tegutses õigustav fenomen "Põhjuse leiad alati". 1994. a. MM-i 17. koha puhul oli selleks

kolme nädala jooksul oma paadiga treenimise võimaluse puudumine, Tampere 21. koha puhul Lutoškini suvine avari. Raske on lõplikku hinnangut anda ka viimase šansi – olümpiakvalifikatsioonivõistluse luhtumisele, kuna ettevalmistus selleks oleks nõudnud ilmselt lisaks professionaalsele suhtumisele ka täielikku askeetlikku ja eneseohverduslikku pühendumist.

Pärast komisjonide kaasarundeid ja parimate autasustamist järgnesid valimised. Liidupäev valis presidendina jätkama Tallinna Magdaleena Haigla peaarsti PEETER MARDNA, viitsepresidendid on EPÜ prorektor HENN ELMET ja Eesti Maapanga Lõuna - Regiooni direktor ROBERT NÄRSKA, liikmed on Telemedia Eesti AS finantsdirektor PEETER ALLIK, Riigikogu liige REIN KASK, Eesti Kindlustuse peadirektor IVAR VIRKUS, ANDRES LILL Eesti Ühispangast, Eesti Piirivalveameti personaliülem ANTS KIVISELG, OÜ JUVA tegevdirektor JAAN VAIKSAAR, Advokaadibüroo MT advokaat MARGUS TAMMEKIVI ja Kalevi Viljandi spordibaasi direktor ARNE GRAUMANN. ■

Jüri Jaansonil läbikukkumise olümpial tingis kaitserefleks



Mihkel Klementsov
ESL-i peatreener

ESL-i ettevalmistusprogramm Atlanta 96 oli planeeritud kolme üheaastase etapina, mis pidid kulmineeruma vastavalt MM-võistlustega Indianapolis 94-ndal aastal, MM-võistlustega Tampere 1995. aastal (ühtlasi OM-i põhiline kvalifikatsioon) ja olümpiamängudega Atlantas 1996. aastal.

Teise etapi lõpuks 1995. aasta sügiseks oli välja kujunenud selline seis: Jüri Jaanson võitis MK-võistlused ja Tampere MM-il hõbemedali, millega lunastas ta ka osavõtuõiguse OM-iks (täpsemini lunastas osavõtuõiguse Eesti Sõudeliit, kuna koht ei olnud nimeline).

Teised üritajad Tampere – paaris-aeruline kahepaat Lutoškin-Tasane, ühepaat Jamnes, paaris-aeruline neljapaat Sonntak, Karotamm, Lelle, Strikholm – kahjuks OM-ile ei kvalifitseerunud. Viimasena mainitud paatkond sisuliselt loobus pärast seda kõrgemate eesmärkide seadmisest.

Seega jätkasid 1995. aasta sügisel ettevalmistust Jüri Jaanson, kellel oli norm täidetud ning Jamnes, Lutoškin ja Tasane, kes üritasid pääsu olümpiale Euroopa kvalifikatsiooniregati kaudu.

Jüri Jaanson ei suutnud puhkuse ajal taastuda

Eelmine hooaeg lõppes teatavasti MM-võistlustega Tampere. Sellega pandi punkt füüsiliselt ja psüühiliselt väga kurnavale hooajale. MM-il osalemisega ja seal endast viimase välja pigistamisega oli mees viidud nii füüsiliselt kui vaimselt üle teatud piiri ning tingimata oli vaja korralikult taastuda.

Jüri puhkas koos perega Narva-Jõesuu Sanatooriumis, kuid hooaja emotsioonid ning äkiline pingelangus ei lasknud situatsiooni õigesti hinnata, ning

Jüri Jaansonil olümpiaettevalmistusel tehti treeneri arvates viis põhilist viga

1. Üleminekuperioodi puhkus oli passiivne, organism ei taastunud vajalikul määral.
2. Treeningud algasid füüsilise ja psüühilise väsimuse foonil.
3. Ei osanud hoiduda haigustest ning liigne kiirustamine nendest paranemise järel põhjustas treeningutest eemaloleku ja lõhkus eelnevalt tehtud töö.
4. Tehnikavigade ilmumisel ei suutnud leida efektiivset lahendust.
5. Ei osanud kõiki tegureid adekvaatselt hinnata.

aktiivse puhkuse asemel kujunes see vaid passiivseks puhkuseks, mille ajal organism korralikult ei taastunudki.

Treeningud algasid taas oktoobri alguses ning sügishooaeg juhatati sisse väikeste paatide võistlustega. See toimus inertsil jõul, samas oli tunda veel väsimust. Traditsiooniline Armada Cup lõppes 9. kohaga.

Edasi jätkus põhiliselt üldfüüsiline ettevalmistus kuni novembri lõpuni. See periood oli eriti raske, kuna tunda andis ikka veel väsimus, raske oli leida töörütmi ning harjutamine kodus ilma partneriteta tekitas negatiivseid emotsioone.

Detsembri alguses õnnestus korraldada 2,5-nädalane treeningulaager Amsterdamis, mille käigus oli võimalik teha veetreninguid koos üldkehalise ettevalmistusega. See laager läks täie ette ning nii füüsiline kui psüühiline seisund paranes tunduvalt. Emotsioone aitas ülal hoida ka osalemine ergomeetrite võistlustel Haagis, kus Jüri võitis. Kahjuks haigestus Jüri paar päeva pärast kojujõudmist kopsupõletikku ning oli 8 päeva haiglas. Seega tuli treeningupausi kokku 10 päeva.

Jaauari algul treeningulaagris Otepääl haigestus Jüri kõigele lisaks veel angiini, millele järgnesid südame uurinud. Taas 10 päeva pausi. Alles jaauari viimastel päevadel sai Jüri taas tõsisemalt harjutama hakata. Siin peitub ka ilmselt üks võti, mis jättis pitseri kogu edasisele ettevalmistusele. Kahjuks ei osanud Jüri ise ega ka treener ja arst teda õigel ajal

tagasi hoida. Haiguse järel treeningute alustamisega kiirustamisest (kartusel, et muidu võib "rongist" maha jääda) polnud mingit kasu ning sisuliselt tuli veebruaris taas nullist alustada.

Veebruaris treeningud põhimõtteliselt õnnestusid – sai korralikult suusatada ja kangitreninguid teha.

Esimene võistlus ja uued tehnilised vead

Edasi toimus märtsis-aprillis 5-nädalane laager Sevilias, kus ilmastikuolud ja treeningutingimused olid head. Kuna talvine baasettevalmistus oli nõrk, ei kannatanud Jüri veel raskeid treeninguid, kuid üldiselt läks laager korda.

Esimene võistlus kevadhooajal oli Emajõe KV Tartus, kus Jüri küll võitis, kuid võistlustempoga sõites ilmsid tehnilised vead, mida varem ei esinenud. Nädal hiljem toimus esimene rahvusvaheline kontrollstart – Kölni regatt, kus resultaati oli järgmine: eelsõidus 2. koht ajaga 6.57,45, finaalis 6. koht ajaga 7.04,64. Eelsõidu aeg oli hea, kuid finaalis tuli sõit vaid puhtalt füüsilise pingutusega – ei suutnud ennast rakendada. See viitas sellele, et nõrga füüsilise ettevalmistuse baasil hakkavad tehnilised vead tugevmini esile tulema.

Seejärel jätkus ettevalmistus Pärnus kuni Eesti KV-ni. Põhirõhk oli tehnika stabiliseerimisel. Kohati see õnnestus, samas tekkisid jälle vead.

Võistlustel võitis Jüri nii eelsõidu kui



Kui 1995. aastal Tampere MM-il sai Jüri Jaanson fotograafidele medaliga poseerida, siis Atlantas see nii kahjuks ei läinud.

ka finaali ajaga 7.05, kuid edu koduste konkurentide ees oleks pidanud olema suurem. Kuna sõidud olid ebakindlad ning aega ettevalmistuseks veel oli, otsustasime loobuda Luzerni regatist ning selle asemel harjutada Tartus, et hoida ettevalmistuse taset ja parandada tehnikat.

Eesti MV-del 15.-16. juunil oli ilm halb ning siin saavutatud aega – 7.34 oli raske teiste resultaatidega võrrelda. Siiski paistsid kiirusel taas silma tehnikavead. Vigade parandamiseks kasutasime erinevaid võtteid: lihtsaid tehnilisi harjutusi, pausidega sõitu, takistusega harjutusi jne., kuid konkreetset abi sellest ei saanud. Efekt jäi vaid lühiajaliseks. Kogemuste kohaselt oleks võinud aidata pikem eemalolek teatud aja vältel, selleks aga tundus aega liialt vähe olevat, seepärast ei julgenud riskida.

Järgmine kontrollvõistlus toimus Amsterdams juuni lõpul. Siin tegi Jüri kaks väga halba sõitu: eelsõidus aeg 7.32 ja poolfinaalis 7.40, kaks starti tulid

situatsiooni arvestades välja normaalselt – lohutussõidu võit ajaga 7.08 ja teise finaali võit ajaga 7.01. Kokkuvõttes 7. koht.

Selle võistluse järel kaalusime põhjalikult poolt ja vastu argumente: kas osaleda olümpial või mitte. Leidsime, et kuigi tippvormi ei ole, tuleb säilitada olemasolev tase ning püüda seda parandada. Alust selleks andsid mõned head sõidud nii Kölnis kui Amsterdams. Sellisel tasemel sõidust piisanuks vähemalt keskpäraseks resultaadiks teises finaalis.

Koht olümpiamängudel tähendas läbikukkumist

Lõplik ettevalmistus toimus kohapeal Gainesvilles. Kohale saabununa olime üllatunud, et meid majutati peresse, mitte hotelli. Tähtsa võistluse eel pole see just parim lahendus. Põhitähelepanu keskendasime tõmbe skeemile, s.t. jõu rakendamisele tõmbe ajal. Kohati õnnestus see päris hästi. Kasu oli lühiajalisest ergomeetritreeningust.

Tulemused on kõigile teada ning 18. koht on muidugi läbikukkumine. Ilmselt tekkis organismis kõige eelneva foonil nii füüsiline kui psüühiline kaitserefleks. Ei Jüri ise ega tema abilised suutnud seda murda ja kahjuks ka mitte ette prognoosida. Loomulikult oleksime sellisel juhul mängudel osalemisest loobunud.

Jaansonini seniseid tulemusi analüüsid võib teha järelduse, et tippaegadel (1986, 1990, 1992, 1995) on sportlane läinud üle teatud piiri, mille tunnetamine on väga raske ja mis väljendub nii füüsilises kui ka vaimses kurnatuses. Seda silmas pidades oleks pidanud kas MK pooleli jätma, eelolümpiast loobuma või mitte osalema MM-il. Viimane langenuks kohe ära, kuna see oli katsevõistlus OM-iks. Reaalseim oleks olnud eelolümpiast loobuda. See on kahjuks tagantjärele tarkus.

Vigade ahel pärit eelmisest hooajast

Üleminekuperioodi puhkus oli passiivne, organism ei taastunud vajalikul määral.

Treeningud algasid füüsilise ja psüühilise väsimuse foonil.

Ei osanud hoiduda haigustest ning liigne kiirustamine nendest paranemise järel põhjustas detsembris-jaanuaris 20-päevase treeningutest eemaloleku ja lõhkus eelnevalt tehtud töö – katkes järje-

pidevus.

Tehnikavigade ilmnemisel ei suutnud leida efektiivset lahendust.

Ei osanud kõiki tegureid adekvaatselt hinnata.

Vigade ahel sai alguse eelmisest hooajast, mis kujunes küll edukaks ja oli seepärast uinutav, aga oli ka väga kurnav.

Siinkohal jätan puudutamata nende ettevalmistuse, kes olümpiale tegelikult ei jõudnud ning teen vaid lühikokkuvõtte kogu meie programmist Atlanta 96.

Eesmärgiks oli jõuda 3-4 paatkonraga OM-ile. Alustamisel tundus see ka reaalne olevat, kuid seatud siht jäi täitmata. Atlantas võistles vaid üks sportlane ning koht kolmandas finaalis oli täielik läbikukkumine.

Selle programmi põhjal lootsime suurendada noorte aktiivselt sõudmisega tegelejate arvu, mis ka põhimõtteliselt õnnestus. Näiteks sel aastal osales Eesti noorte MV-del 151 sõudjat. See on poole rohkem kui paar aastat tagasi.

Lootsime programmile positiivset vastukaja kohalikes omavalitsustes, kuid kahjuks olümpiakandidaatide nimetamine seda ei andnud. Ilmselt oli siin viga mõlemapoolne – kommunikatsioon ei toimunud.

Kooli lõpetamine tähendab ka spordist loobumist

Treenerite arv on säilinud, kuid kahjuks on meie kvalifikatsioon halvenenud – puudub kindel koolitussüsteem, eriti täienduskoolitus. ESL-i koolituskomisjoni töö pole sisuliselt rakendunud.

Pidasime heaks kõrge kvalifikatsiooniga meditsiinipersonali ja süsteemi olemasolu, kuid kahjuks ei ole me osanud seda piisavalt hästi kasutada, tuues ettekäändeks raha puudumise. Eriti tuleb see esile juunioride osas.

Reservi hulgest tugevate paatkondate moodustamine on meile peaaegu igal aastal juunioride hulgas arvestatavaid tulemusi andnud.

Olemasoleva süsteemi juures ei suuda me juunioridele tagada piisaval tasemel ettevalmistust ning tingimuste ja perspektiivi puudumisel noored kooli lõpetamise järel tihtipeale loobuvad. Vaja oleks klubi või spordikooli ja tippude vahepealset etappi. Tuleks moodustada lähedaste alade treeningukeskused.

Sportlastele (ja ka treeneritele) riikliku ja EOK toetuse jagamisel puuduvad kindlad kriteeriumid ja süsteem. See peaks kõigile teada olema ning suhteliselt vähe muutuma. ■

Lutoškini ja juunioritega Šotimaal

Jaan Tults

ESL-i peasekretär

Nendel aastatel, kui toimuvad olümpiamängud, on tavaliselt peetud juunioride ja kergekaallaste maailmameistrivõistlusi ning kuna möödunud aastal asendati olümpiaprogrammis meeste roolijaga nelja- ja kahepaadid kergekaalu roolijata neljapaadi ja kergekaalu paaris aerulise kahepaadiga ning naiste roolijata neljapaat kergekaalu paaris aerulise kahepaadiga, siis nüüdsest alates peetakse juba mitte kergekaalu, vaid ametlikult mitteolümpia programmi ja juunioride maailmameistrivõistlusi koos ühel ajal ja ühes kohas. Mullu peeti need Šotimaal, Glasgow´ ligidal Strathclyde Country pargis 5.-11. augustini.

Sõit Šotimaale algas aga juba varakevadel. Kui allakirjutanu 30. aprillil oma 20-aastast sõudebürokraadi tööjuubelit pühitses, olid vähemalt pooled kohad "spetsialiseeritud" turismigrupi suuliste sooviavaldustega juba täidetud. Ei teagi täpselt, kust see kumu alguse sai ja kelle idee see oli, aga rahva tungival soovil tuligi asuda turismireisi organiseerima.

Koostöös reisibüroodega "K" ja Toivo Tuur ning bussifirmaga AS Maier koostati turismipaketid, alguses isegi kahes variandis: esimene läbi Euroopa mandri suurlinnade edasi-tagasi, teine tagasi läbi Norra ja Rootsi.

Sportlased lennukiga ja turistid bussiga

Reisikorralduse keerukuse astet tõstis asjaolu, et reisil tuli sportlastele vajalikud mugavused ühitada turistide, sõidu eest maksjate nõudmistega. Igatahes ühegi teise võistlusreisi korraldamise peale pole varem nii palju energiat ja aega kulutatud.

Sportlased pidid Londonisse lendama lennukiga ja sealt edasi Glasgow´sse sõitma bussiga, turistid aga jääma neljaks päevaks Londonisse ja sealt siis edasi rongiga või bussiga medalite jagamise ajaks kanalile, Šotimaa rohelist ja kaljupealseid losse nautima ning nädalavahetuseks Glasgow´ pubidesse



Juunioridest võistlejad (tagant ettepoole): Andrei Šilin, Tõnu Endrekson, Ingmar Aija ja Katrin Herm.

kuulsat šoti viskit ja õlut maitsuma.

Tagasisõit oli planeeritud jälle ühiselt koos läbi Genti, Brügge, Brüsseli, Amsterdami ja Berliini. Teise variandi – Norra fjordid – jätsime kohe alguses kõrvale, sest laevapiletid kaheks ülesõiduks kruvisid hinna väga kõrgeks.

Kuna sooviavaldajate tulv vähenes proportsionaalselt sõidu eest tasumise tähtaja lähenemisega, jäid seekord mitmed viskipudelid Šotimaa kõrtside riulitel meie õlleklubide veteranidest puutumata ning suured grupipildid Eiffeli torni ja Big Beni taustal sõudefännide perealumeid kaunistamata.

Alles jäi ametlik mobiilne Eesti koondis 1996: 5 sportlast + 4 ametimeest, nende hulgas ka Eesti Olümpiakomitee mikrobussijuht Jüri Orasson – täpselt traditsiooniline mikrobussitais. Traditsiooniline

oli ka marsruut, ikka mööda maad, läbi Poola, millele meie kaks "suurt juhti" ning treenerid Reet Palm ning Sergei Lvov neljapäeva, 1. augusti hilisõhtul Olümpiakomitee Mercedesega, Pärnu kalevlaste traileri silepis, kuurortlinnast startisime.

Traditsiooniline annetus leedukatele piiriületamise eest

Vahepeal juba lahedalt läbitavaks muutunud Leedu - Poola piir andis endast märku küllaltki agressiivse ja tiheda järjekorraga ning aja kokkuhoiu mõttes ületasime selle traditsiooniliselt, Leedu ääremaa rahva elujärge tõstvat meetodikat kasutades.

Seejärel võtsime kõige otsema kursi läbi Hollandi ja Belgia, eesmärgiga ületada La Manche`i väin kitsaimas kohas – Calais – Dover. Laupäeva ennelõunaks olimegi



Roman Lutoškin ei pääsenud möödunud aastal ajakirjanike käest, pildil usutleb teda Sven Sommer.

juba mere ääres Belgia kuurort- ja sadamalinnas Ostendes, kus selgus, et poole odavam on kasutada hoopis Ostende Lines'i teenuseid randumisega Ramsgate'is. Kui kellelgi peaks tulevikus olema soov autoga Inglismaale sõita, siis soovitan kindlasti seda varianti kasutada. Eriti mugav on mandrile tagasi tulla Ramsgate'i kaudu, kust iga tunni tagant sõidab üks laev Ostendesse ja teine Dunkerque'i Prantsusmaal.

Vasakpoolsest liiklusest tingitud ekslemine

Võtsime piletid õhtusele autopraamile "Prins Filip" ja veetsime toreda pealelõuna Ostende rannal – bussijuht Jüri sõiduväsimust välja magades, treener Sergei Lvov fotoaparaati "ujutades" ja hiljem kuivatades (sellest hoolimata sain tema käest väga head pildid), meie koos Reedaga niisama päevitades ja ujudes.

Inglismaale jõudsime ööhakul. Ramsgate'ist jäi sõita Gatwiki lennujaama, kus pidime hommikul peale võtma võistlejad, 120 kilomeetrit. Tankisime ja täpsustasime legendi ning pärast vasakpoolse liiklusega kohanematuses tingitud mõningat ringiekslemist jäime ööbima Gatwiki lähedal parklas.

Hommikul "Estonian Airiga" kuningriigi hiigellennuväljal maandunud sportlased saime pärast tõsist närveerimist ja ootamist õnnelikult kätte ning kuna oli aega ja London pealegi "külje all", siis otsustasime üksmeelselt teha 3-4-tunnise linnaekskursiooni. Lihtsuse mõttes sõitsime linnalähirongiga Victoria jaama.

Pisut väsitava, kuid see-eest meelikõitva kiirmarsiga käisime mitmes

kirikus ja maailmakuulsates kohtades, nagu Westminster Abbey, Parlamendihoone, Big Ben, Thamesi kaldapealne, National Gallery esine väljak, Piccadilly ja Buckinghami Palee.

Peatuspaika tagasi jõudnud, ladusime kõik reisikotid paadikärusse, et bussis rohkem ruumi oleks ja startisime viimasele 800 kilomeetrile, etapil London - Glasgow. Mis teedesse puutub, siis võrreldes Saksamaa kiirteedega, olid need, mida mööda meie marsruut kulges, tunduvalt paremad.

Glasgow'st umbes 20 km kaugusel asuvasse võistluspaika, North Lanarkshire maakonna väikelinnade Motherwelli ja Hamiltoni vahel paiknevasse Strathclyde Country Parki kanalile jõudisime varahommikul. Orgkomitee esindajad olid otse väravas vastas ja vajalikud küsimused lahenesid ladusalt. Üldse oli kogu Suurbritannias viibimise aja jooksul üheks märkimisväärseimaks inimeste tähelepanelikkus, abivalmidus ja osavõtlikkus, mis lõi mõnusa turvatunde.

Viiskümmend viis võistlustest osavõtvat riiki

Meie majutuspaik oli Hamiltoni Race-Course'il, džokide pansionaadis, mis kujutas endast üht osa ristkülikukujulisest hobusetallide kompleksist. Alguses ebamugavana tundunud elamine oli tegelikult baasile kõige lähemal ja osutus väga koduseks. Neljapäeva pärastlõunal saime aga jälgida tõelisi võidusõite.

55 osavõtva riigi seas startiva Eesti koondise koosseis kinnitati sõudeliidu juhatuse ja treenerite nõukogu poolt juba varakult, 5. juulil Tallinnas, Kalevi päevade

raames korraldatud sõudevõistluste ajal. Selle raudvaraks oli Olümpia kvalifikatsiooniregatil Luzernis "läbipõrunud" Roman Lutoškin meeste kergekaalu ühepaadil.

Kahjuks ei leidunud MM-i alternatiivi, realiseerimaks küllaltki head baasettevalmistust, tema "kaaskannatajatele" – paarimees Priit Tasasele ja Piret Jamnesele. Arutati küll huvipakkuvat roolijaga kahepaadi varianti: Jaanson - Tasane, nad tulid ka roolijata kahesel Eesti meistriteks, kuid treenerite nõukogu ja juhatuse seni see ettepanek ei jõudnudki.

Pikad ja tegevusrohked regatipäevad

Võib küll ette kujutada, millised "Fair-play" pallid saanuks Jaanson spordiavalikkuselt, kui ta oleks loobunud OM-ist ja samas koos Tasase ja roolimehega jõudnud MM-il finaali. Paugupealt 3 sõudjat rahasaajate A-grupis.

Juunioridest võistles juba neljandat korda Katrin Herm, seekord tüdrukute ühepaadil; poiste samas klassis narvakas Andrei Šilin ning debütantidena pesamunad Tõnu Endrekson ja Ingmar Aija, kogenud treener Mihkel Leppiku kasvandikud sõudeklubist "Pärnu".

Nagu ikka sellistel suurvõistlustel, olid kõik 6 regatipäeva tegevusrohked ja pikad, ilmastik peaaegu nagu meil, jätkus nii küljevastu- kui ka taganttuult. Stardiprotokollidesse kantud 1036 võistlejat, neist 303 meest, 102 naist, 430 noormeest ja 201 neidu, hoolitsesid selle eest, et treenerite, esindajate ja ajakirjanike armaada ei pidanud igavlema (pealtvaatajaid oli isegi laupäeval ja pühapäeval üllatavalt vähe), kõik sõidud alates eelsõitudest kuni finaalideni olid huvitavad, tasavägised.

Südame panid põksuma ka meie favoriitide etteasted, seekord küll kahjuks minoorset emotsiooni loovalt. Klubi-kaaslased Herm ja Lutoškin alustasid hästi ja jõudsid päris kindlalt, nii-öelda esimese otsa seas (kahjuks küll tänu traditsiooniliselt "valedele" kohtadele eel- ja lohutussõitutes), raskematesse poolfinaalidesse. Kui lähtuda reeglist "õnn soosib tugevaid", siis olime ilmselt möödunud hooajal kogu oma sõudmisega lihtsalt nõrgad.

Katrin, kes kolm nädalat oli olnud Atlantas noortelaagris, seega sõudmisest eemal, sõitis langevas stiilis, alustas esimesena ja lõpetas neljandana, andes finišijoonel 0,32 sekundiga finaali pääsuks



Eesti sportlased külastasid tagasiteel ka imeilusat Genti linna.

vajaliku kolmanda koha käest venelannale. Finaalis surus idanaabrite esindaja aga niisama napilt pronksmedalikoht välja Läti tüdruk. Toon siinjuures ära poolfinaalidest edasipääsenute tulemused (sulgudes on märgitud saavutatud kohad finaalis).

I poolfinaal

- | | | |
|----------------------|----------|-------------|
| 1. Britta Holthaus | Saksamaa | 9.02,46 (2) |
| 2. Gunilla Grafnings | Rootsi | 9.03,79 (5) |
| 3. Giulia Tondelli | Itaalia | 9.12,44 (6) |

II poolfinaal

- | | | |
|-----------------------|-----------|--------------|
| 1. Romina Stefancic | Sloveenia | 8.54,53 (1) |
| 2. Kristiana Kaktina | Läti | 9.01,54 (4) |
| 3. Natalia Polupanova | Venemaa | 9.04,17 (3) |
| 4. Katrin Herm | Eesti | 9.04,49 (11) |

Seejuures B-finaal, viimane sõit noorteklassis, kulges analoogiliselt poolfinaaliga: 1000. meetril oli Kati esimene, 1500. meetril teine ja lõpujoonel alles viies, see tähendab 11. koht. Raske öelda, kas Atlantasse minemata jätmine oleks toonud medali ja kumb kumma üles kaalub, ning kindlasti oleks ka treener Reet Palm tahtnud näha oma lemmikut pjedestaalil, kuid küllap jõuab veel. Koos Piret Jamnesega paarisaerulisel kahepaadil on tulevaks hooajaks ja Sidney OM-iks sihid seatud.

Roman, vastupidiselt Katrinile sõudis distantsil küll tõusvas joones, ent kui

Katrin lasi konkurendid endast mööda sõuda, siis Roman ei jõudnud neile järele sõuda – alustas aeglaselt ja finaalist jäi puudu 0,35 sekundit.

I poolfinaal

- | | | |
|--------------------|---------|-------------|
| 1. James Martinez | USA | 7.54,42 (4) |
| 2. Heikki Haavikko | Soome | 7.55,43 (3) |
| 3. Georgi Suvorkov | Venemaa | 7.55,69 (6) |

II poolfinaal

- | | | |
|--------------------|-----------|-------------|
| 1. Karsten Nielsen | Taani | 7.47,53 (1) |
| 2. Tomas Kacovsky | Tšehhi | 7.48,62 (2) |
| 3. Lubos Podstupka | Slovakkia | 7.51,93 (5) |
| 4. Roman Lutoškin | Eesti | 7.52,28 (7) |

Jälle ebaedu. Seejuures B-finaalis võrdsed vastased puudusid ja siin juhtis Lutoškin juba algusest lõpuni ning sai oma kahele kaheksandale kohale (1991 Viin ja 1992 Montreal) juurde siiani MM-ide parima tulemuse: seitsmenda koha. Tõele au andes ärritas kõige rohkem Heikki Haavikko pronks, kellele minu teada Roman kunagi kaotanud ei ole.

Hea sõidu tegi kahe eelneva "ässaga" samale nivoole jõudnud narvakas, Andrei Šilin. Äärmiselt tihedas konkurentsisis oli ta lõpuks meie parim juunior, saavutades 9. koha situatsioonis, kus teises finaalis sõuti kiiremini kui esimeses, kus Venemaa Olümpial esindanud Anton Sjoma oli küll nelja koha võrra eespool, kuid kaotas Eesti tõusvale talendile 13,15 sekundiga.

Midagi ei olnud ette heita ka poiste paarisaerulisele kahepaadile. Oma poolfinaalsõidust, kust otsustati edasipääs viimasesse ja eelviimasesse finaali (oli üldse 29 paati), võideldi välja kolmas koht. Lõpuks jäädi küll 24-ndaks, kuid edestati Ukraina, Turkmeenina, Lõuna-Aafrika, Iisraeli ja Leedu duette. Nii et 3500-kilomeetrisele koduteele asudes oli tuju optimistlik ja meel rõõmus.

Nagu juba eelnevalt märgitud, oli MM huvitav, tasavägine ja ladusalt organiseeritud. Püstitati ka sõiduinfo pressitribüünile jõudmise mitteametlik maailmarekord (eelmine 10 aastat tagasi Nottinghamist).

Iseseisvuse poole pürgivad šotlased said kiita FISA juhtkonna käest igal sammul ja igal kolmel banketil – Hamiltonis, Motherwellis ja Glasgow's. Inglismaast või Suurbritanniast ei räägitud sõnagi.

Raskused raha tagasivahetamisel

Vestlesin ka Glasgow' linnapeaga, kes oli kuulnud, et eestlased on suured natsionalistid ja ei salli venelasi, mille peale oponeeris talle kohe kõrvalt Tiit Helmja kunagine paarimees, diplomaadist FISA viitsepresident Leonid Dratševski, just Helmjaga koossõudmise näite põhjal.

Šotlaste "separatismi" sain tunda aga omal nahal alles kodus, kui ma ülejäänud naelsterlingeid tagasi hakkasin vahetama. Nimelt "Bank of Scotland" naelasid Eesti pangad ei aktsepteerinud.

Statistikast veel niipalju, et 24 programmis olnud alal jõudsid medali-kolmikusse 23 riigi sportlased, kuldmedaleid jagus 14 maa esindajatele, neist edukaimad olid Rumeenia 5, Saksamaa 4 ning Austraalia, USA ja Sloveenia 2 esikohaga.

Kodutee kulges juba sissetallatud rada pidi sujuvalt ilma viiperusteta, milles näitas oma oskusi ja vastupidavust EOK mikrobussijuht Jüri Orasson. Pühapäeva õhtul startinutena mahutasime graafikusse veel ka huvitava ekskursiooni Tallinna sõpruslinna Genti ja Pärnu tagasi jõudsimise teisipäeva öösel. ■

Sõudekohtunike tööaasta

Hugo - Herbert Artma

ESL-i žürii esimees

1996. aasta hooajal tegutsesid žürii liikmed ESL-i kalenderplaani kirjapandud kümnel vabariiklikul võistlusel. Sellele arvule lisandusid linnade ja sõudeklubide korraldatud ettevõtmised, samuti ESL-i ÜKE katsevõistlused.

Kahjuks ei olnud meie sõudekohtunikud esindatud 1996. aastal rahvusvahelistel sõudevõistlustel.

Hooaja kokkuvõttes tegutses vabariiklikel võistlustel 19 litsentseeritud kohtunikku ja kolm litsentsitaotlejat (Mihkel Klementsov, Karl-Udo Kõösel ja Roomet Vilberk), kes oma ülesannetega said hakkama ja omandasid vastava kategooria sõudekohtuniku tegutsemisõiguse.

Osadele kohtunikele ei leita rakendust

1996. a. lõpuks vähenes litsentseeritud kohtunike arv nelja inimese (Heli Kiho, Tiit Murumets, Tiit Reimann ja Riina Vinogradov) võrra, kuivõrd nimetatud ei osalenud viimase kahe aasta (1995-1996) jooksul mitte ühelgi ESL-i kalenderplaaniilisel võistlusel.

Ühtpidi lasub selles süü ka žürii juhatusel, kes ei olnud leidnud nimetatutele rakendust, teistpidi on toimunu aga tingitud asjaolust, et vabariiklikel võistlustel peame läbi ajama võimalikult minimaalse arvu kohtunike arvuga, mis aga tähendab seda, et eelkõige rakendatakse juba teatud-tuntud kohtunikke, kelle teadmised ja praktilised tegutsemisoskused on aastatepikku järele proovitud.

Pole noori FISA litsentsiga kohtunikke

Žürii on arutanud sõudekohtunike ridade täiendamise võimalust tegevõistlustest loobunud sportlastega, kellele oma lemmikala on südamelähedane ja kes pärast tippspordist loobumist soovivad harjumuspäraselt keskonnas edasi tegutseda. See tähendab aga ennekõike vastava seminar-kursuse läbiviimist, vajalike õppematerjalide kättesaadavaks tegemist, eelkõige FISA võistlusmääruste

EESTI
SPORDIKOHTUNIK



Kohtuniku tunnistus

tõlkimist eesti keelde.

Pingeliseks on kujunenud olukord FISA tegev litsentsi omavate kohtunikega. Neid on meil kaks — Peeter Mardna ja Juri Kamenski. Kui aga arvestada asjaolu, et neil on kahepeale eluaastate keskmine 61,5, siis on selge, et FISA litsentsi omavate kohtunike kontingent vajab otsustavat noorenduskuuri.

See on küllaltki komplitseeritud probleem. Litsentsi taotleja peab valdama vähemalt üht võõrkeelt (prantsuse, inglise, saksa), peab olema oma riigi kõrgema litsentsi (Eestis rahvuskategooria) omanik. 1997. aastal saadab žürii FISA "lõvikoopasse" vabariigi sõudekohtunike au ja väärikust kaitsma tartlase Henn Elmetsi (saksa keel), kes on eelnevalt täitnud kõik vajalikud nõuded.

Kohtunikele vajaliku tehnika täiendamise vajadus

Samuti on žürii pakkunud võimaluse FISA litsentsi omandamiseks TÜ üliõpilasele Jarek Mäestule (inglise keel). Kuid temal tuleb läbi käia veel pikk tee eelkõige rahvuskategooriani, omandada vajalikud teadmised ja praktilised oskused, mida omakorda raskendab asjaolu, et J.Mäestu on hetkel tegev-sportlane.

Sõudekohtunike, aga eriti starteri ja arbiitri töö on väga keerukas ja vastutusrohke. Eriti raskeks muutub olukord siis, kui võistluste käigus alustab "streiki" arbiitri saatekaatri mootor või jääb

Eesti Sõudeliidu žüriil on 22 liiget:

FISA litsents:

Juri Kamenski
(žürii aseesimees)
Peeter Mardna

R - (Rahvuskategooria) litsents:

Peeter Allas
Hugo-Herbert Artma
Henn Elmet
Evi Lepik
Kalju Perner
Jaan Tuuts
Ülo Tõlp

A-litsents:

Olga Allas
Piret Artma
(žürii sekretär)
Mihkel Klementsov
Krista Kungla

B-litsents:

Kaia Tugedam
Karl-Udo Kõösel

C-litsents:

Anne Freimuth
Urmas Hein
Tatjana Jaanson
Merle Morisson
Birgit Strikholm
Esta Variko
Roomet Vilberk

"tummaks" elektriline megafon. See tingib vajaduse täiendada olemasolevat ja muretseda uut kohtunikele vajalikku atribuutikat ja töövahendeid võistluste normaalse kulgemise tagamiseks.

1996. aasta tegevuse kokkuvõttes tunnustati aastakohtunikuks pärnakas Kalju Perner – üleüldiselt tunnustatud starter ja arbiiter. Esikolmikusse mahtusid veel Evi Lepik ja Birgit Strikholm.

Žürii loodab edukas koostöö aruande-valimise Liidupäeval (Viljandis, 1. veebruaril) valitud ESL-i juhatuse uue koosseisuga luua sõudekohtunikele vajalikud töötingimused ning tagada kõikidele nõuetele vastavad sõudevõistlused. ■

Eesti sõudmine olümpia-aastal

Hugo- Herbert Artma

Eesti Sõudja peatoimetaja

Üks aastaring on jälle ümber saanud. Olümpiasajandi oma.

OM-i sõudmise kohta midagi head öelda ei ole ja see ei olegi nende veergude ülesanne, sest kõik küsimised-kostmised, analüüsid ja arvustused on trükivalgust juba näinud ning "i-le" punkt peaaegu paika pandud. Meid (sõudjaid) ei lohuta ka teadmine, et ega teistegi alade esindajatel paremini läinud.

Spordisõbra pettumus oli seda suurem, mida rohkem meediaspekulandid (pilti näitavad, kõnelevad ja kirjutavad ajakirjanikud) enne olümpiamänge eesootavate võimalike suurvõitude näol kirgi üles kütsid. Räägiti Eesti spordi lausa uskumatult lootustandvast tähtede seisust – kaheteistkümne medali võiduvõimalusest, millistest kohe päris mitusetu tükki pidid suisa kullakarvalised olema! Kuna niisugused ennustused sisendasid lootust, lootus aga ei täitunud, oli pettumus seda suurem.

Jüril Jaansonil

õnnestunud hooaja lõpp

Inimlikult on muidugi mõistetav lootuste-ootuste purunemisest tekkinud südamevalu ja viha, kuid täiesti arusaamatuks jääb Harjumaalt pärineva Matsist spordisõbra (niimoodi ta end nimetab!) pretensioon Jüril Jaansonile, kus ta avalikult nõuab Jaansonilt peaaegu et Pika-Hermanni tornitipust sügavat kummardamist Eestimaa poole ja Eesti rahvalt avalikku andekspalumist: "Mees, kes võtab Eesti Vabariigi lipu kätte ja kannab seda kogu maailma ees ning pärast ei mahu oma paadisõitutes teleri ekraanile, on kohustatud seda tegema." ("Spordileht" nr.28, 16.august 1996. a.)

Ilmselt pole too "Matsist spordisõber" peale umbes ruumis "Lambapea tagumise" muu spordiga tegelnud! Pole midagi muud öelda, kui vast seda, et Mats oli, on ja jääbki Matsiks!

Et vähemalt pisikestki lootuskiirt leida tuleviku tarbeks (Jaanson valmistub Sydney stardiks!), kulub trööstiks teadmine, et hooaja viimastel võistlustel ja nimelt Chalupa Cupil (Tšehhis) võitis Jüril esikoha Iztok Copi ja Vaclav Chalupa ees

ning oli 9 km pikkusel võistlusdistantsiga Armada Cupil (Šveitsis) neljas.

Olümpiateema ammendamiseks parafrazeerin Juhan Liivi: "Jüri, kurat võtaks, jalad on jälle kindlalt põhjas!"

MM-i kergekaallaste ühepaadi 8. koht, mis on 1996. a. Eesti meessõudjate kõrgeim tulemus rahvusvahelistel võistlustel, kindlustas Roman Lutoškinile aasta parima meessõudja tiitli.

Eesti 1996. a. meistrite nimekirjast me kahjuks R.Lutoškini nime ei leia. Tema parimad aastad, ka kergekaallaste hulgas, jäävad aastatetagusesse minevikku (1986-1991. Kolm kuldmedalit endise N.Liidu kergekaallaste tiitlivõistlustelt ja hõbe-medal 1990. a. Hea Tahte mängudelt). Viimaste aastate vabariigi meistrivõistlustel kergekaallaste saavutatud tulemused ei tööta väärikale vanameistrile väärilise mantlipärija peatset esiletõusu.

Kokurentsi pole

ka Jaansonil absoluutkaalus

Sama arvamus on kehtiv ka nn. absoluutkaalu ühepaadi kohta. Jüri Jaansonile suudavad enam-vähem võrdväärset konkurentsi pakkuda vaid tema eakaaslased (Tasane, Lutoškin), kuna noorema põlvkonna esindajad jäävad Jaansonil "selja taha" (sõudmises oleks õigem öelda vastupidi) enam kui 40 sekundi kaugusele (1992 - 48, 1993 - 48, 1994 - 31, 1995 - 48, 1996 - 52!!!). Tõsiasi, mis teeb muret ja kõneleb vägagi ilmekalt noore vahetuse paigaltammumisest.

Traditsioonipärane parima naissõudja tiitel kuulus järjekordselt Piret Jamnesele. Viimase nelja aasta jooksul (alates 1993. aastast) pidi meie esisõudjanna ainult ühel korral ühepaadil tunnistama noorema – Katrin Hermi – paremust. Niimoodi juhtus 1996. a. Pärnu linna meistrivõistlustel. Viimane on olnudki kõigi nende aastate jooksul Jamnesele ka ainus põhiline "vastuseisja".

Eelmise hooaja (1996) lõpul loobumismõtteid heietanud P.Jamnes pöördus pärast aastavahetust tagasi suure spordi tallermaile. Paarikuuline põhitreeningutest eemalolek vaevalt kõigutab Jamnese hegemooniat.

Naissõudmise juures (isegi rohkem kui meeste omas) on, mille üle "ajusid ragistada". Kui ikka Eesti naissõudmise rivi ees defileerivad eelnimetatud kaks ja veel 2-3 treener Reet Palmi võimekamat

(õigemini – teistest rohkem treeninut) moodustavad meie naissõudmise tuumiku, siis pole midagi imestada, et Pärnu "Kalevi" naissõudjad on aastail 1992-1996 võitnud Eesti meistrivõistlustel 25 võimalikust 23 kuldmedalit (1992 - 1x III ja 4x II!)

1996. aasta 29. novembril ESL-i seminar-nõupidamisel esines Eesti Spordimeditsiini keskuse arst Muza Lepik ettekandega sportlaste dispanseeringust aastail 1993-1996. M.Lepiku sõnumist selgus, et P.Jamnese kehalise võimekuse näitajad on võõrsil sportimisega leiba teenivate Eesti parimate meesjalgratturitega võrreldes peaaegu samal tasemel, tükati isegi paremad.

MM-i protokollidest aga tõdeme, et kahel aastal (1993 ja 1995) on Jamnes ühepaadil olnud 14. kohal. Ilmsed käärid kehalise võimekuse ja reaalse sportlike saavutuste vahel. Oma tulemuste poolest pjedestaali teisel astmel seisev Katrin Herm kuulub vaieldamatult tippsõudjate perre. Seda kinnitavad eelkõige 11 Eesti täiskasvanute meistritiitlit ja 18 noorte meistrivõistluste kuldmedalit (1992-1996), milledest 6 on võidetud ühepaadil.

Juunioride MM-i ühepaadi 10. (1993), 11. (1996) ning koostöös Moonika Tõrvaga paarisaueru kahepaadi 9. (1994) ja 8. (1995) koht kinnitavad pigemini nelja aasta jooksul realiseerimata jäänust, kui edukusest. Eelolevast hooajast on K.Herm juba täiskasvanute ridades, millises seltskonnas on veelgi raskem läbi lüüa.

Oht maailma tippasemest maha jääda

Need nopped ei pretendeeri Eesti sõudmise hetkeseisu analüüsile. Nad pigemini viitavad karmile tõelisusele, mis ei anna põhjust halleluujatamiseks. Ajakirja eelmiste numbrite "Toimetaja veergudel" on juhitud ESL-i treenerite nõukogu (M.Klementssov) tähelepanu süvaanalüüsi vajadusele ja sellest tuleneva konkreetse ettevõtmiste kava koostamisele.

Me ei tohi unustada, et Eesti sõudesport on senini olnud vabariigi spordielus ühel juhtpositsioonidest ja me ei tohi lubada ennast tahaplaanile tõrjuda lasta. Niikaua kui asjaosalised ei hooma tegelikkust ega leia vahendeid ja võimalusi olukorra kardinaalseks muutmiseks, küpseme iseene rasvas ja jääme maailma tippasemest oluliselt maha. ■

Olümpiamängude ajal Atlanta noortelaagris

Katrin Herm

tegevsoudja

Toimetuselt: 1996. aasta 13. märtsil otsustas EOK, et Eesti kaks perspektiivikamat noorsportlast on sõudja Katrin Herm ja judokas Martin Padar, kes lähetatakse ROK-i kulul olümpiamängude ajaks rahvusvahelisse noortelaagrisse ajavahemikul 17.-31. juulini. Atlantasse pääsemise eeltingimuseks oli korralik inglise keele oskus ja suhtlemisaldisus.

13.märtsil kutsuti mind EOK-isse, kus peale minu oli veel kolm noorsportlast. Meie hulgast pidi valitama 1 tüdruk ja 1 poiss esindama Eestit Atlantas — täpsemalt olümpia noortelaagris. EOK-i peasekretär Gunnar Paal andis meile igäihele teema, millest sai alguse meie ingliskeelne vestlus.

Laager asus Atlantast 130 kilomeetri kaugusel

Järgmisel päeval sain EOK-ist kirja, milles teatati, et Atlantasse sõidan mina koos Martin Padariga. Olin ütle mata õnnelik!

15. juulil algas minu kauge reis kodunt Tallinna, sealt lennukiga üle Soome ja Saksamaa USA-sse. Vastuvõtt oli südamlük. Olenemata pikast akrediteerimise kaartide järjekorrast, õnnestus meil need üpris kiiresti kätte saada. Seda tänu noortelaagri direktorile Ken O'Kelleyle, kes oli meid lennujaamas vastu võtnud.

Lõpuks asusime teele laagrisse - Berry College'i (väidetavalt olevat see suurima territooriumiga College kogu Ühendriikides), mis asus Atlantast umbes kahe-tunnise bussisõidu kaugusel. (Rome'i linn, noorte olümpialaagri keskus, asub Georgia osariigi pealinnast Atlantast loodes, ligikaudu 130 km kaugusel, Berry College aga Rome'ist omakorda 15 km kaugusel. - Toim.)

Kohale jõudsimel öösel, kuid laagris ei paistnud keegi magavat. Kasvatajak ootasid oma uusi kasvandikke ja noored, kes olid enne meid laagrisse jõudnud, tulid



Katrin Herm ja Martin Padar noortelaagri avaparaadil.

meid tervitama.

Elasin ühes toas Küprosel pärit tüdrukuga. Meie gruppi kuulus 9 tüdrukut, kõik eri riikidest, seega suhtlemiskeeleks oli inglise keel. Igal grupil oli oma kasvataja. Meie kasvatajaks oli 21-aastane Meang Chhay, Berry College'i üliõpilane, alati lõbus ja abivalmis.

500 noort hommikuti korruga tantsimas

Tavaliselt algas päev hommikuse koosolekuga, kus tutvustati päevakava ja õpetati uusi tantsu. Iga päev algas ühistantsuga. Saalis oli umbes 500 noort 167 riigist. See oli lihtsalt suurepärane,

kuidas meie õpetaja suutis meid kõiki koos tantsima panna! Ühtlasi oli see ka meeldiv ja virgutav algus meie tiheda programmiga tööpäevale.

Pärast koosolekut jagunesime gruppidesse. Kes tegeles spordiga, kes harrastas kunsti, kes "adventuri" – seiklust. Mina rahuldasin ennelõunal oma seiklushimu, pärastlõunal sportisin.

Adventures oli alati väga põnev, sai ennast igati proovile panna. Näiteks sõitsin mägijalgrattal poistega võidu mäest üles, proovisin mägironimise ohutumat varianti – seina mööda ülesronimist. See võttis küll südame alt kõhedaks, kuid lõpuks olin üliõnnelik, et sellega hakkama sain. Laagripäevadel



Katrin (ees vasakult esimene) koos oma grupikaaslastega enne noortelaagri ametlikku avamist



Katrin ründab Atlanta olümpialaagri päevil seina mööda ronides kartmatult kõrgusi!

tegelesime veel paljude asjadega, mida kõike ei jõuagi paberile panna.

Ka sportlikud ettevõtmised olid huvitavad, seda oma mitmekülguse poolest. Mängisime, õigemini õppisime mängima võrkpalli, korvpalli, jalgpalli, maahokit, käsipalli, pesapalli, tennist ja käisime ka ujumas. Igavust ei tundnud ma selle kahe ja poole nädala jooksul küll kordagi. Selleks ei andnud korraldajad lihtsalt aega.

Olümpiatule teekond läbi laagripaiga

Õhtuti käisime kinos, keeglit mängimas ja rulluisutamas. Rulluisutamine oli hästi tore. Kuna paljud ei olnud elus kordagi rulluiske alla saanud, oli rohkesti kukkumisi, kuid alati leidis ka abistajaid, kes kukkunu maast jalgadele tagasi tõstsid.

Laagris korraldati lõkke- ja peoõhtuid. Igal õhtul oli niinimetatud moeshow, kus delegatsioonide liikmed demonstreerisid oma riigi rõivakunsti ja rahvalikke tantse.

Meie laagripaigast läks läbi ka olümpiatuli. Olümpiamängude avapidustust vaatasime aga telerist. Kolmel koral käisime ka Atlantas olümpiaheitleusi vaatamas. Need olid väga väsitavad päevad. Äratus oli juba kell 5 ja koju tagasi jõudsime alles kella kümneks-üheteistkümneks õhtul.

Laagri avamine toimus Rome'i linnakeses. Avapidustused algasid paraadmarsjaga läbi linna, kus meil oli käes sini-

must-valge lipp ja plakat palkirjaga "Estonia". Rahvast oli tänavail hulganisti. Paraad lõppes ilutulestiku ja tavakohaste peokõnedega.

Ka laagri lõpetamine oli suurejooneline. See algas Rome'i linnas kontserdiga, millele järgnes Berry College'i laagripplatsil "kõnekoosolekä ja laagripäevil kunsti harrastanute esituses näitemäng. Pimeduse saabudes süütasime küünlad ja laulsime. See oli ilus ja ühtlasi kurb. Pärast trallitasime koidikuni.

Lahkumishommik oli väga kurb. Kahju oli lahkuda inimestest, kellega olime väga lähedaseks saanud.

See laager on minu jaoks unustamatu. Oli lihtsalt fantastiline, kuidas eri rahvustest inimesed sulasid kokku ühtseks suureks pereks. Kellelgi ei lastud omaette norutada. Väga meeldiva mulje jättis inimeste avatus. Õhkkond oli vaba, ei tekkinud mingeid probleeme.

Esimene kojusõidukäsk oli valehäire

Mulle meeldisid väga meie kasvatajad. Neil oli alati häid ja samas pisut hullumeelseid ideid. Näiteks ostsid nad endale veepüstolid ja pidasid meiega veesõda. Veel mängisime golfi - tomatitega.

Paar päeva enne laagri lõppu juhtus midagi ebatavaliselt naljakat. Nimelt tahtis Martin Padari ameeriklastest šeffpererkond meid enda juurde külla kutsuda. Laagris aga saadi aru, et me peame kohe koju (Eestisse) naasma. See teade oli minu jaoks nagu välg selgest taevast, kuna teadsin, et meie lahkumiseni on veel paar päeva aega.

Atlanta noortelaagermuinasjutt imedemaast

Pakkisin asjad ja jätsin oma uute sõpradega juba hüvasti, kui selgus, et tegemist oli arusaamatusega ja et ma ei peagi lahkuma. Olin ülimalt õnnelik, et sain jääda oma sõprade juurde. Kuid pärast seda valehäirest tekkinud hüvastijätku töotasime toanaabriga, et kui saabub tõeline lahkumise aeg, meie pisaraid enam ei vala – meie lahkumisnutud olid juba nutetud. Tagantjärele mõeldes tundub see kõik väga naljakana.

Täna Eesti Olümpiakomiteed, kes andis mulle võimaluse viibida selles toredas noortelaagris. See oli lihtsalt unistuste unistus – muinasjutt Katrinist imedemaal!

FISA Masters Regatta

**Ulvi
Lutoškin - Siig**
sõudeveteran

1996.aasta sõudeveteranide võistlused – FISA Masters Regatta – korraldati 13.-15. septembrini Ungaris. Võistlused toimusid Budapestist 41 km kaugusel asuval Velence järvel. Järvekaldal asuv Velence asula on suuruselt Ungari teine suvituspaik Balatoni järel.

Turismi ja puhkuste kõrghooaeg oli septembri alguseks juba lõppenud. See oli ka arusaadav, sest valitsevalt mandrilise kliimaga sügisesse jõudnud Ungari tervitas meid jaheda, tuulise ja sajuse ilmaga.

Velence järv jättis meile väga kena mulje. Terve järve ümbrus on tihedalt täis tipitud kámpinguid, mis oma väljanägemise poolest on kaunid ja maalilised. Need kámpingud erinevad meie puhkekohtadest selle poolest, et Velences väljaüritavad suvemajakased on oma mõõtmeilt meie elumajade suurused. Nende üürimine ei olegi eriti kallid. Kahekordse maja – 3 magamistoa, elutoa, köögi, duši ja WC – eest tuli ühes ööpäevas välja anda 45-100 saksa marka.

Järve ümbruskonnaga tutvumiseks sai üürida suure punase pealt lahtise autobussi, mida meie seekord jahedate ja vihmaste ilmade ning ajapuuduse tõttu ei teinud.

Telkimisplatsilt võistluspaigani paarikümne minuti tee

Sel aastal oli meie grupis kuus sõudeveterani, kolme võrra enam kui eelmisel, 1995. aastal. Bussijuhtide-treeneritena olid kaasas Mati Villsaar ja Aare Lilleste. See lubab loota, et 1997.a. on neil võistlustel Eesti esindajaid veelgi rohkem.

Ettevalmistused nendeks võistlusteks algasid meile suviste Eesti meistri-võistlustega, kus meie, neli naisveterani, saavutasime roolijata neljapaadil kolmanda koha. Paarisaeru kahepaadil, millises paadiklassis võistlesime Ungaris, ei õnnestunud meil Eestis eelmisel suvel kellegagi mõõtu võtta, välja arvatud mõned omavahelised treeningu-sõidud, mistõttu meil puudus igasugune ettekujutus oma võimetest.

Võistluspaika jõudsimme juba

TÄHELEPANU, VETERANID!

1997.aasta FISA MASTERS REGATTA võistlused korraldatakse 7.-9. novembrini Adelaides, Austraalias. Kuna veteranide võistlustel esinevad valdavalt Euroopa mandrilt pärinevad sõudeveteranid ja ilmselt mitte igapähe ei ole võimalust kaugele

Austraaliasse sõita, siis otsustas FISA korraldada

**12.-14. septembrini
Münchenis, Saksamaal**

EURO-MASTERS REGATTA

võistlused, et kõigil asjahuvilistel oleks võimalus oma sõudmisrõõmu rahuldada.

Ka Eesti sõudeveteranidele on arvatavasti taskukohasem reis Münchenisse kui Adelaide'i.

kolmapäeva, 11.septembri õhtuks. Püstitasime telgid ja seadsime sammud stardi-finišipaika, mis asus meie telkimisplatsist paarikümmeminutilise jalutuskäigu kaugusel. Seadsime oma paadid töökorda ja läksime Velence järve vett proovima. Treeninguga jäime igati rahule.

Järgmisel, meile ainsal vabal päeval, tegime tutvumisreisi Budapesti. Meie hõimuväljede kahe miljoni elanikuga pealinna jagab Doonau kaheks osaks, mille mägisel paremkaldal on vanamoelisem Buda oma kuulsate ajalooliste mälestusmärkide – roomlaste koloonia Aquincumi varemete, Püha Mátyási kiriku, kuningalossi ja Euroopa mandriosa vanima allmaarautteega, Doonau lauskjal vasakkaldal aga moodsam ja kaasaegsem Pest Rahvusmuuseumi, ooperiteatri ja Parlamendihoonega.

Külastasime Pesti kindlust ja jalutasime teda ümbritsevas pargis. Buda linnaosa vaatasime rohkem bussiaknast, sest olime “mägedes” ronimisest juba väsinud ja õnneks ei olnud meie hulgas ka niinimetatud poehulle, mis nõudnuks plaaniväliseid peatusi.

Suuri kaubamajasid Ungaris peaaegu pole

Tagasiteel Velencesse külastasime teeäärseid asulaid. Meid üllatas, et Ungari väikestes linnakestes puuduvad suured kaubamajad. Kauplemine käis pisikestes pudupoodides. Teel einestasime ühes rahvusrestoranis, kus hinnad olid meile taskukohased ja toidu kvaliteet suupärane. Degusteerisime ka Ungari

veine, mis olid tõepoolest head. Hästi maitses ka paljukiidetud supp — gulyás, ungarlaste rahvustoit hautatud lihas, sibulast ning aedviljast paprika ja mitmete teiste suulage hõõguma panevate vürtsidega.

Sama päeva õhtul korraldati Velence järveäärses võistluspaigas võistluste avabankett. Esines Ungari rahvamuusikute ja rahvatantsijate ansambel. Kuulasime kuulsaid Ungari viuldajaid ja nautisime tantsijate särtsakat esinemist. Kehakinnituseks pakuti rahvuslikku toitu – Ungari pekiga praetud saia ja suuloputuseks veini.

Esimesed stardid õnnestusid väga hästi

Reedel, 13.septembril, alustati 23.järjekorranumbrit kandva FISA mittemetlike veteranide maailmameistri-võistlustega, mis on üks omapärane ja suursugune spordipidu, kus kolmel päeval alates hommikul kella 8-st ja lõpetades õhtul kella 8-ga iga nelja minuti järel antud startides osales üle 3500 sõudeveterani.

Esimesel päeval võistlesid meie omadest Juhan Paalo ja Toivo Zoova roolijata kahepaadil, Ingrid Võsu ühepaadil. Mehed tulid oma sõidus teiseks, Ingrid kolmandaks.

Avastardid olid meie jaoks õnnelikud!

Need meist, kes esimesel päeval olid võistlustevabad, võtsid ette bussimatka Ungari suuremasse suveparadiisi – Balatoni järve äärde. Ilm oli kohutav: vihmane, tuuline, külm, mistõttu Balatonist jäi meile äärmiselt ebameeldiv ja kõle tunne.



Vaade Velence järvele. Tagaplaanil on näha Velence asula, esiplaanil paarisaeeru kahepaadil Tatjana Jaanson (valges) ja Ulvi Lutoškin.



Keha kinnitamas. Vasakult: Aare Lilleste, Ingrid Vösu, Ulvi Lutoškin, Toivo Zoova, Juhan Paalo, Tatjana Jaanson, Mati Villsaar ja Margit Pärnpuu.

Laupäeval olid kõik eestlased võistlustules. Paarisaeeru kahepaadil olid oma sõidus Ingrid Vösu ja Margit Pärnpuu viiendad ning Tatjana Jaanson ja Ulvi Lutoškin kuuendad. Võistlustel ei suudetud võtta naiste paarisaeeru kahepaadi aegu, mistõttu lõplikku kohta välja selgitada ei õnnestunud. Meestel läks paremini. Juhan Paalo ja Toivo Zoova istusid oma kunagiste liiduaegsete

lätlastest konkurentidega roolijaga neljapaati ja võitsid oma sõidu. Tasuks kullaläikelised medalid.

Õhtu veetsime kohalikus rahvusröstoranis, mille interjäär oli imekena ja stiilne. Sõime rahvustoite ja maitsesime oivalist muskaatveini, mille valmistamisel aromaatselt magusast muskaatviinamarjast on ungarlased ületamatud meistrid.

Viimase võistluspäeva, pühapäeva hommikul, oli meie meestel viimane võistlussõit. Jälle koos lätlastega, seekord roolijata neljapaadil ja taas tuli sõiduvõit!

Lõunapaiku pakkisime asjad ja startisime kodu poole. Rihtisime oma reisigraafiku nii, et sõit läbi kaunite Slovakkia mägede jääks silmarõõmu saamiseks päevasele ajale. Mäestiku kõrgemas punktis tegime einepeatuse, mida maitsesime mäestikujõe kohina saatel.

Õhtupoolikul koduteel jäime lausvihma kätte. Pärast Poola piiri ületamist purunes meie paadikäru, mille lähemal uurimisel selgus, et kohapeal ei ole võimalik seda parandada.

Ei olnud just kõige meeldivam tunne olla lausvihmas südaööl purunenud paadikäruga võhivõõras paigas. Õnneks oli sünnuspäiga lähedal elamu, mille külalislahke ja meeldiv pererahvas oli nõus võtma kärü ajutisele hoiule.

Koju jõudsime ööl vastu teisipäeva, 17.septembril. Mehed asutasid end kohe tagasiteele, kärü ära tooma.

Jäime oma reisi ja võistlustega väga rahule. Olid ülimalt meeldivad päevad. Ungarit jäid meile meenutama kaunis loodus, ilusad linnad, rahvamuusikud-viuldajad, rahvutoidud ja muidugi – imeliselt maitsvad veinid. ■

Taanlased külaskäigul Pärnus

**Katrin Herm
Egle Trump
Tõnu Endrekson**
sõudjad

1995. aastal 17.-23. augustini (vt. "Eesti Sõudja" nr.1(4)'96) rajasid 15 Eesti noor-sõudjat "Friendship-modeli" programmi alusel sõprussilda. 1996.a. olid taanlased vastukülaskäigul Eestis.

Pärnakate kostilised maandusid 18. augusti õhtul Riia lennuväljal, kuhu vasturutanud pärnakate esindus nad koos kimpsude-kompsudega autodesse "laadis", et saabunud Pärnu toimetada. 11 külalist jõudsid sihtpunkti pärast südaööd. Kuid juba järgmise päeva keskhommikust algas külaliste jaoks mitmesuguste ettevõtmistega tihedalt

sisustatud nädalapikkune programm.

Kui kalevlased sama päeva ennelõunal külalistele Pärnut tutvustama läksid, oli soe päikesepaisteline suveilm. (Taanlased viibisid Pärnus 19.-25.augustini.) Kõigepealt mindi Šiauliai kauplusesse karastusse joogipoolist muretsema. Poeuksest sisenedes oli taanlaste esimene küsimus: "Kas teil selliseid poode veel on, või peame kogu tarviliku siit kaasa ostma?"

Eesti vilets majanduslik olukord

Alles hiljem, pärast ringkäiku suvepealinnas, mida nii toredasti juhtis Pärnu mineviku ja tänapäeva hea asjatundja Sigrid Sule ema, ning ka kauplustes ringeldes selgus Šiauliais esitatud küsimuse mõte. Nimelt oli taanlaste Eestisse sõitu korraldanud

reisiagentuur enne nende väljalendu sõiduhimulistele teavitanud, et Eesti majanduslik olukord olevat vilets ja poodidest ei olevat midagi saada. Kauplustes jäid aga meie külaliste suud ammuli ja silmad pärani kaupade rohkusest looka vajunud lette nähes. Kaup kõik sama, mis neilgi, kuid poole võrra odavam! Kopenhaageni reisiagentuuri sellise "ebatäpsuse" lubasid taanlased koju jõudes kohe ära õiendada.

Kuigi Taanis olime majutatud meile külla tulnute perekondades, ööbisid taanlased Pärnus "Kalevi" kámpingus (6 sõudekeskuse "Kalevi" külalist) ja Reiu spordibaasis (5 sõudeklubi "Pärnu" külalist). Elamistingimustega jäid taanlased igati rahule, samuti kiitsid nad meie toidulauda, millest nad said osa meie kodudes lõuna- ja õhtusöögil käies. Neid



Ärasõitjad ja saatjad Riia lennujaamas.

Esireas (vasakult): Jens Bomhoff, Tiina Villsaar, Egle Trump, Manfred Birkwald.

Keskmisses reas: Ebbe Laursen, Jane Amby Jensen, Moonika Tõrva, Katrin Herm, Anne-Marie Hansen, Jeanette Bülov Andersen.

Tagareas: Tõnu Endrekson, Klaus Amby Jensen, Per Amby Jensen, Matti Killing, Bjarne S. Erikson, Anne Olsen, Hanne V. Sorensen.

hämmastas asjaolu, et meie kodudes pidevalt mängis raadio, ja et meie seda "kõne- ja muusikakasti" ka kuulasime.

Taanlastele tutvustati ka Pärnu kahte sõudeklubi. Nad imestasid neis olevate paatide rohkuse üle, seda eriti võistluspaatide osas, aga ka selle üle, et meie klubides puudub rahvasõudmiseks vajalik inventar. Taani klubides on asjad vastupidised.

Eesti tüdrukud rannas liiga meigitud

Meie külalised olid võlutud Pärnu ranna ilust, korrastatusest, valgest rannaliivast ja soojast mereveest. Taani neidudele jäi ainult arusaamatuks, miks eestlannad rannaliivale päevitama ja merevette suplema tulles on nii tugevasti "make-upitatud", et päikene ei paista nahka paitama ja merevesi põski pesema. Pärnu sõudeneiud ei osanud niisugusele arupärimisele mitte kui midagi kosta.

Taanlased olid väga sõudmislembedes. Iga päev käisid nad paatidega Pärnu jõe pikkust möötmas.

Kahe klubiga kahasse käisime külalistega paadimatkal Valgerannas.

Kogu seltskond mahtus kahte paati - kirkovenesse ja taanlastelt meile saadetud merekindlasse rahvapaati. See matk oli erakordselt tore ja lõbus. Valgerannas mõnulesime rannaliival, karastasime end merevees ja pidasime maha ühe ülimalt ehtsa pikniku – "eine looduslikult kauni roheluse rüpes". Tagasiteel jahutasime oma kuumavaid kehi mõnusjahedas vees, sukeldudes üle paadiserva Pärnu lahe vetesügavusse.

Kuigi järgmisel päeval oli paadimatka väsimus veel kontides, laabus ekskursioon Tallinna igati. Käisime külalistega Vabaõhumuuseumis Rocca al Mares ja vanalinnas. Vanalinna vastu meie külalised erilist huvi ei tundnud. Eks vaevas ka väsimus ning ega Tallinna ja Taani linnade vanades linnaosades need erinevused nii suured polegi.

Tagasiteel tabas meid üks õnnelik õnnetus. Lasnamäe paeveerelt alla sõites "kaotas" meie autobuss pidurid, ja see juhtum hoidis terve tagasitee Pärnusse ühe meie külalise hirmutunde kammitsais. Koju me siiski suuremate vahejuhtumiteta jõudsime. Lõpp hea, kõik hea!

Ühel õhtul lahutasime meelt Pärnu

ühes esinduslikumas kooskäimise kohas - "Sunset Clubis", mille kirevas möllus ja tantsupõrandal tundsid meie külalised end hästi koduselt.

Sellel aastal sõidetakse vastukülaskäigule

Lahkumispäeva eelõhtul korraldasime "Kalevis" lahkumispeo, mis ühtpidi oli väga lõbus, teistpidi aga kurvavõitu, sest nädal aega ühiseid tegemisi-ettevõtmisi oli meie jaoks täiesti ootamatult otsa saanud. Külalistele kinkisime mälestuseks sportlikke meeneid sõudeklubi "Pärnu" ja "Kalevi" sümboolikaga.

25. augustil transportisime oma külalised Riia lennujaama, kus viimaseid lahkumishetki sisustasid vastastikused lubadused sõlmitud sõprust mitte katkestada!

Taanlased ootavad meid külla käesoleval aastal, tuleval aastal aga kavatsevad ise taas vastukülaskäigule tulla.

Sõprussild on rajatud tugevatele ja püsivatele sõprussidemetele. ■

Pool sajandit sinasõber spordiga

Riho Kuld

skulptor ja sõudeveteran

Olen spordipisikust nakatatud olnud pea 50 aastat. Seega peaksin ennast kõige muu kõrval pidama ka vanaks spordimeheks. Minusugusel on spordiga seoses küll rohkem meenutada ja olnud olevaga võrrelda, kui uusi plaane pidada. Kuigi ... vahel saab sportigi veel tehtud – kui aeg lubab ja ilmastik võimaldab, olen kohe suuskadel või teen metsajooksu.

Vastupidavuses võin veel üsna paljudega (endast nooremategagi) rinda pista. Minu kunagisest spordiga tegelemisest on aga meenutada üsnagi palju – nii palju, et raske on esilekerkiva hulgast valikut teha.

Eks ma siis valisin rohkem südamele lähedasemat lootusega, et ehk haakuvad need väljavalitud ja siin kirjapandud mõtted mõne lugeja mõtetega ja sünnitavad võibolla uusigi.

Kui mõelda Pärnu päevadele, kus sain oma esimesed sportlase kogemused ja rinda juba esimesed Eesti meistrimedalid, siis jääb kõlama arusaam, et tegime poistega trenni küll põhiliselt eesmärgiga olla tugevad, ilusad ja füüsiliselt arenenud noored inimesed.

Meis elas teadmine, et nooruses tuleb spordiga alus panna sellele, mida meil vanemast peast hädasti vaja läheb. Mäletan neid meie treeneri Jüri Kuruli meile määratud mõtteid nagu täna öelduid. Stiimuliteks olid võistlused, sportlikud eesmärgid – moraalne tasu tunnustuse näol saavutuste eest võistlustel.

Konkurendid: sport ja joonistamine

See aeg (50-ndad aastad) oli ka väga soodne spordipisikuga nakatumiseks. Sellele löi aluse tõsiasi, et ühelegi spordist huvitatud noorele ei vaadatud tol ajal suhu ega saba alla, ei mõõdetud pikkust, ei nõutud tõupabereid ega uuritud sugupuud. Kõik olid teretulnud ja võisid ise oma võimeid proovida. Mäletan, et agiteerisin minagi ja tõin spordi juurde paljud oma kooli- ja klassikaaslased (Pärnu Jahtklubi Sõudebaasi). Ja meeldiv on tõdeda, et nii mõnelgi neist on praegu kodus Eesti meistrimedal.

Isiklikult olin kooliteed alustades

Sõudeveteran Riho Kuld:

Isiklikult olin kooliteed alustades nõrga tervisega sõjaaja laps. Olin esimesse klassi astudes juba 9-aastane – arstid ei lubanud varem kooli minna.

Mäletan, et tegin samal aastal edukalt läbi Pärnu Muusikakooli (klaveriklassi) sisseastumiskatsed, kuid arstid keelasid sellegi lisakoormuse.

nõrga tervisega sõjaaja laps. Olin esimesse klassi astudes juba 9-aastane – arstid ei lubanud varem kooli minna. Mäletan, et tegin samal aastal edukalt läbi Pärnu Muusikakooli (klaveriklassi) sisseastumiskatsed, kuid arstid keelasid sellegi lisakoormuse.

Koolis aga arenesid asjad aastast aastasse hoopis vastupidiselt eeldustele. Pärnu II L. Koidula nim. Keskkooli VII, VIII klassis oli minu kontakt spordiga sedavõrd suur ja huvi spordi vastu nii vastupandamatu, et hakkas õppimise kõrvalt juba tõsiselt segama minu teist suurt huvi - huvi joonistamise ja kunsti vastu.

Meie koolil oli oma võimla ja tolle aja kohta hea spordivarustus. Meie võimlemisõpetajad Kalju Sooväli ja Õie Vilu oskasid meile võimlemistundidega spordi ahvatlevaks teha. Regulaarselt toimusid Pärnu I ja II keskkooli vahelised jõuproovid kergejõustikus, korv- ja võrkpallis.

Kooli võistkonda pääsemine oli auasi. Suur eesmärk oli pääseda Vabariigi koolinoorte spartakiaadile või nelja linna korvpalliturniirile jne. Kõik see arenes meie võimlemistundide baasil ning löi õpetaja ja õpilaste vahelise küünar-nukitunde, õpilaste omavahelise sõprus-ringi. Sport oli meie seas väga populaarne.

Koolis käisid oma medaleid demonstreerimas kuulsuse oreooliga pärjatud Eesti sportlased. Nende hulgas olid sellised meie ebajumalad nagu Johannes Kotkas, August Englas, kuulsad Eesti korvpallurid Joann Lõssov, Ilmar Kullam, Heino Kreevald, Märt Sepik jt. Meile käis olümpiamuljeid jagamas olümpia pronks Bruno Junk. Need üritused olid meiesugustele suur elamus, mis jäid meelde kauaks ajaks ning aina süvendasid huvi ja soovi olla natukenegi niisugune nagu nemad.

Ja mida olekski tol ajal spordile kõrvale seada olnud konkureerimaks noorte huviorbiiti haaramisel! Paljudel poistel

polnud kodus “juhtmekrappigi”, rääkimata siis korralikest raadiotest, makkidest, videotest, telekatest, diskodest õlle, viina ja narkossiga (suitsetamisest rääkimata), igasorti pornokatest ja õpetusest koolides, kuidas last saada ja kuidas lapsesaamist vältida jne. jne.

Ilma kõige sellela ei kujuta enamik nüüdisaja noortest elu enam ettegi. Kes aga juba sellisest (praegustes tingimustes) sõelast spordini sõelutakse, see peab enne tõsist “sporditeenistusse” astumist küll läbi käima ekstra kontrolli, sest siin hakkab oma sõna sekka ütleva juba “tõsine” raha.

Praegu tippsportlane massidest eraldunud

Eks raha oleks meilegi spordi tegemisel vaja olnud, kuid meie põlvkonna noorele inimesele oli sport üheksainsamaks eneseteostuse võimaluseks, kõige selle rutiinse kõrval, mida elamine tavaliselt nõuab. Seetõttu me ei märganudki seda tookordset vaesust, mis tegelikult meie rõõmu spordi tegemisel väga tugevasti piiras.

Nii et olime meiegi optimismi täis sporti tehes ning lapsedki sündisid meile õigel ajal, vaatamata sellealase akadeemilise hariduse puudumisele.

Olemegi siis selleni jõudnud, et praegune pinnas sportimiseks on hoopis teisest puust kui “meie ajal”. Nüüd, nagu ma kõrvaltvaatajana aru olen saanud, ei hakka keegi pürgima tippspordi poole ilma rahale mõtlemata. Teisiti oleks see praegusel ajal võimatugi, sest “tipp” spordis on ennast massidest nii kaugele lahti rebunud.

Ilma sõnata “tipp” ei ole sport aga praegusel ajal enam eriti spordina käsitletav. Sellega tegelevad nüüdsel ajal kõigile tarkadele tõekspidamistele vaatamata vaid poolearvulised kahtlased.

Meie ajaarvamise ajal kuulus aga raha eest spordi tegemine küll rohkem tsirkuse rubriiki, kus artist (tsirkuses on minu

arvates artistid, mitte kunstnikud), olles tippasemel treenitud, näitab raha eest jõu ja osavuse etendusi.

Nii suured investeeringud sporti, nagu nüüd juba valitsuste tasandil omaks on võetud, ei saa olla lihtsalt "hea onu" helde käe annetus. See on äri, mis nõuab tulusat vastukaupa. Selleks ongi tehniliselt ja füüsiliselt viimse peale drillitud sportlased, kes perioodiliselt esinevad suurtel etendustel (OM-idel, MM-idel, EM-idel, iga-sugustel karikavõistlustel jne.) nende ees, kes on kogu maailmast kohale sõitnud ja suurte rahade eest vaatamise õiguse lunastanud. Just nii nagu tsirkuseski, ainult palju mastaapsemalt.

Tiitlivõistlustest osavõtu kõrval tähtis ka võitmine

Sellesse tsirkusesse kõlbavad väga suurte eeldustega kandidaadid-soovijad. Kõnealusesse ringi ei saa võtta igat tänavalt tulnud Jütsi või Atsi, nii nagu ei kõlba iga asjaarmastaja-huvitatu päris-tsirkusesse ühel jalal palli peal seista oskavaks elevandiks.

Eelneva foonil pole ma aga siiani aru saanud, missugune võim ja vägi sunnib Eestit oma riiki esindama saatma sportlasi, kellel pole mingeid eeldusi maailma paremikuga mees-mehe heitlust vastu pidada. Käesolevat piiratud ruumi arvestades ja võibolla ka mõningatel eetilistel kaalutlustel ei pea ma oluliseks siin konkreetsete näidetega lagedale tulla. Kuid minul kasutada olevate massikommunikatsioonikanalite kaasabil ei ole ma nii mõnelgi korral lähiminekus uuesti maailmakaardile astunud Eesti spordi üle mitte just eriti uhke olnud.

Kõike ei saa vabandada põhjendusega, et tähtis on osavõtt, mitte võit. Osavõtt peab kindlasti olema, kuid ikkagi väärikas ja kasvõi minimaalsegi eeldusega pretendeerida ka mingile võidule. Ja ... ega see võitki tähtsusetu pole.

Isiklikult olen arvamusel, et ju see meie riigi sportlaste ümber tiirlev lootuskalade seltskond on leidnud endale soodsa võimaluse õigustada oma eksistentsi sellega, et täidavad oma "toodanguga" tippspordi ja massispordi vahelist pikka tühemikku. Nii palju siis masside spordist ja spordist massidele minu mälestuste taustal.

Nüüd veel nipet-näpet erksamalt meelde jäänud hetkedest minu aastate taha jäänud sporditegemistest.

Kui enamik lugejatest eeldatavasti võiks arvata, et endise tegevspordilase meenutused noorusmailt on täis päikest ja

nooruslikku uljust, siis ... Kuid eks otsustage ise järgneva põhjal. Ehk oleks mõnel ka praegu sellest midagi kõrva taha panna.

Kuna mul oli mõni aeg tagasi käsil praegu koostatava Eesti spordi biograafilise leksikoni jaoks mõeldud ankeedi täitmine ning minu ees on mälu värskendamiseks välja otsitud diplomid, medalid ja muu sellega seonduv, siis kerkib neid hetki mällu üsna ohtrasti.

Millegipärast tuleb kõigepealt nende foonil esile paat, millega ma oma suuremad saavutused (kui neid nii võib nimetada) välja sõitsin. Sellega seonduvalt tahaksin aga kohe välja öelda ühe üldistava arvamuse: kui sportlasel ei ole konkurentidega võrdseid tehnilisi tingimusi, ei saa ta kunagi teada, millised on tema tegelikud võimed, ning moraalsed traumad tema sportlase karjääris võivad saada mõttetult määravaks. Üheks selliseks näiteks võiks olla järgnev.

Meie kasutada oli leningradlaste mahakantud, venelaste tehtud vineerpaat – raske ja "pehmeks" sõidetud. Kui seda võrrelda paatidega, millistel võistlusesid meie põhikonkurendid NSV Liidus – Juri Tjukalov - Aleksander Berkutov (mitmekordsed NSVL tšempionid, Euroopa meistrid ja olümpiavõitjad) või Jemtsük-Žilin (ukrainlased, samuti mitmekordsed NSVL tšempionid ja Euroopa meistrid), siis võiks erinevuse astet võrrelda erinevusega vineerist tehtud viiuli ja Stradivariuse või Amati tehtud viiulite vahel. Nende paadid olid punasest puust, kerged ja jäigad - kalli raha eest Itaaliast ja Lääne-Saksamaalt ostetud.

Võistlus koos nügimiste ja protestidega

Minul on õnnestunud teha üks sõit sellise paadiga. See oli Tjukalov-Berkutovi paat. Nad lubasid meil seda kasutada 1958. a. NSVL meistrivõistlustel ühes sõidus.

Mäletan neid võistlusi detailideni. Eelsõidus oli meie põhikonkurendiks Ukraina paatkond (teisi selles sõidus osalejaid ei mäleta), Tjukalov-Berkutovi poolt troonilt tõugatud mitmekordsed NSVL tšempionid. Kuna finaali pääses selle sõidu võitja, oli meil teha raske töö.

Vastased sõitsid oma "pilliga", meie oma "tössuga". Stardis jäime minimaalselt maha. Tegelikult jäid meie paadid "teineteise külge" kogu distantsiks. Distantsi teisel poolel hakkas ukrainlaste paat kalduma meie sõidurajale. Mäletan, et sõitsime juba väga lähestikku – nii, et aerud kippusid kokku minema.

Vaatamata sõitu saatnud kohtuniku pidevatele nõudmistele oma rajale tagasi pöörduda, kasutasid Jemtsük-Žilin ära olukorra, et nende paadi nina oli meie omast eespool, ja surusid meid distantsilt juba väljapoole jäänud suure pontooni taha. Olime sunnitud neid endast terve paadi pikkusega (mitu meetrit) mööda laskma ja siis sõitu uuesti jätkama. Kaotasime ukrainlastele 0,2 sekundiga. Meie protesti ei arvestatud, ukrainlasi ei diskvalifitseeritud.

Esimesed Eesti medalid NSVLiidu meistrivõistlustelt

Kummalisel kombel toimus midagi analoogset samade võistluste lohutussõidus Moskva "Spartaki" paatkonnaga. Seekord võeti meie protest arvesse, kuid ka spartaklasi ei diskvalifitseeritud, vaid meile anti kordussõidu võimalus (finaalpäeva hommikuks).

Siis tegimegi selle sõidu Tjukalov-Berkutovi "kaunitariga". See oli minu jaoks tõesti nauditav spordielamus. Kõik klappis 100%-liselt. Võitsime eelmise päeva rasked vastased ülivõimsalt ja sealjuures väga kergelt. Finišis olime neist ees umbes 150 m. Pääsesime finaali, kus sõitsime jälle oma "tössuga" ja töime (Jüri Kuruliga) Eestile esimesed NSVL meistrivõistluste medalid akadeemilises sõudmises. Meist olid eespool kaks maailma tol ajal väga arvestatavat paatkonda.

Nüüd aga päris algusest. Minu esimesed võistlused vee peal, Pärnu jõel, olid mingid koolinoorte võistlused ühesel süstal. See oli vist 1949. aastal. Mäletan, et osavõtjaid oli 70 ringis ja et need võistlused võitsin mina.

Esimesed võistlused akadeemilisel paadil pidasime koos koolivend Jakob Tõnissooga. Need olid mäletatavasti 1952. a. Pärnu esivõistlused. Tulime seal võitjaks, lüües tolleaegseid vabariigi tugevamaid selles paadiklassis (paarisaeru kahesel).

Siis esimene "välisreis" – sõit Moskvasse – 1953. aasta NSVL noorte esivõistlustele. Juba ainuüksi Moskva nägemine oli suureks elamuseks meiesugustele koolipoistele, rääkimata siis meie esimestest suurvõistluste kogemustest Himki veehoidlal.

1954.a. NSVL noorte esivõistlused Kiiemis tegin kaasa kahjuks juba uue paarimehga. (Eelmise paarimehga - Jakob Tõnissooga oli meil väga hea koostöö.)

Suurimaks elamuseks nendel

võistlustel oli võistkonnakaaslane Atsa (Ants Algoja) kuldmedali võit ühesel kanuul. Hääl on siiaaani Kiiemis karjumisest ära.

Ja siis ... Eesti meistrivõistlused Pärnu jõel. Aastat täpselt ei mäleta. See oli vast 1955. Kuid ma arvan, et need, kes meid nendel võistlustel "võitsid", märkides nüüd endid eelmainitud spordileksikoni jaoks täidetud ankeedis kõnealuse aasta Eesti meistriteks, mäletavad üsna täpselt seda aastat ja ka seda sõitu.

Mäletan, et nendel võistlustel võistlesime paadiga, millel oli rool, kuid roolimehe asemel oli meil paadis teda asendav raskus, rool oli aga otseasendisse fikseeritud. Läksime kohe pärast starti juhtima ja olime vaadeldaval hetkel umbes paadi pikkuse jagu vastastest (Tallinna paatkond) ees. Kuna meil oli esimene, see tähendab kaldapoolne vesi (sõidurada), siis sõitsime üsna enda ja kalda vahele jääva palgiparve lähedal.

Sõidust saadud solvumine jäi meelde

Ja siis äkki, ühel meile ootamatul hetkel, võttis tallinlaste paat kursi meie sõidurajale ning surus oma ninaga meie paadi sabas olevale roolile. Selle tagajärjel ei suutnud me vältida oma paadi hetkelist suunamuutust ning meie paadi nina kiilus palgiparve palkide vahele. Sellega oli rikutud nii meie sõit kui ka paat. Meie protest jäi rahuldumata, solvumine jäi aga eluks ajaks meelde.

1957. a. Eesti meistrivõistlustel otsustasime Jüriga (Kurul) startida ka paaritu-aeru kahepaadil ning võtta ära tartlaste traditsioonilise esikoha selles paadiklassis. Start õnnestus meil hästi, aga just siis, kui olime stardijärgse magusa hoo sisse saanud ja tublisti juhtima läinud, purunes minu jalatugi.

Hüüdsin Jürile, et asi on untsus (või kusagil mujal?). Jüri aga käratas: "Ole tasa! Paneme edasi!" Jalatoeta sõit akadeemilises paadis pole mingi sõit, kuid me võitsime sellele vaatamata üsna kindlalt. 1958. ja 1959. a. Eesti meistrivõistlusteks panime oma põhipaadiklasside kõrval kokku ka Pärnu kaheksase paatkonna ja võitsime ka selles paadiklassis tartlastelt nende traditsioonilise esikoha.

Siiani pole ma aga rahul sellega, et meile kolm aastat järjest (1957, 1958, 1959) anti meistrivõistlustel kahe esikoha eest küll kaks diplomit, kuid vaid üks esikoha medal. Kindel on see, et esikohtadele

planeeritud medalite komplekt pidi olema täielik ja seega jaguma vastavalt võitudele. Eelnevale lisandub küsimus kalevlastest Eesti meistritele ette nähtud kuld pärjaga kalevlase märkidest. Igatahes minule kui mitmekordsele Eesti meistri pole neid küll ühtegi jagunud.

Meistersportlase tiitlist ilmajäämisest okas hinge

Võibolla kõrvaltaatajale tundub eelnev tühja-tähjana, kuid nähtavasti neile, kes selliste lugudega seotud olid, ei olnud see just eriti tühi-tähi. Ja meile oli tol ajal taoline tähelepanu vägagi tähtis – olid ju need märgid tunnustus saavutatu eest – ainuke moraalne stiimul treeningutel kulutatud aja ja higi eest.

Rahul ei ole ma ka sellega, et meil ei õnnestunud meistersportlase tiitlini jõuda. Meie ajal oli selleks kaks võimalust: tulla NSVL tšempioniks või välja sõita normatiivaeg – 6.50. Meie paadiga oli seda äärmiselt raske saavutada. Selleks, et sellist normatiivi ametlikult täita, pidi olema võistlus vastava kohtunike koguga, distantsil pidi olema õige voolutugevus, pidi olema soodne ilm, pidi olema tippvorm jne. Selline võimalus, et kõik need tingimused sünkroonis oleksid, oli tol ajal kaduvväike. Kuuldavasti on hiljem meistersportlase nimetus antud ka neile, kes end NSVL meistrivõistluste finaali suutsid sõita. Kui mitu korda meie sinna oleme sõitnud, ma ei mäleta, kuid juba 1956. aastal toimunud NSVL I Rahvaste Spartakiadi V koha diplom on mul sahtlis.

Meistersportlase normatiivi täitmisega seoses üks mälestus 1959. aastal Riias toimunud Balti vabariikide omavaheliselt jõuproovilt akadeemilises sõudmises Daugava jõel, kus meie sõidud toimusid, oli finišipaik sõudjatele üsna ebaselgelt märgitud. Seetõttu üritasin starti sõites mällu fikseerida finišipaiga silmaga nähtavad tunnused. Seda selleks, et õigel ajal finišispartit alustada.

Lõpp ei tahtnud kuidagi kohale jõuda

Kohe stardist asusime pikalt juhtima. Minek oli seekord hea, ilm soodne. Sõitu saatvalt kohtunike kaatril innustati meid informatsiooniga, et edastame tublisti meistersportlase ajagraafikut. Sellest saime veelgi indu juurde. Siis, heitnud pilgu kaldale, tundus, et on õige aeg alustada efektse lõpuspurdiga. Andsin paarimehele vastava märguande ja ... läks.

Tõmbame ja tõmbame, jõuvarud on

juba lõpukorral, aga finišit pole ikka veel. Vastased hakkasid juba ähvardavalt lähenema, kui me täiesti "tühjadena" finiši siiski võitjatena ületasime. Olin eksinud spurdi ajastamisega, mistõttu tuli 250 m sõita sellega, mida enam ei olnud. Nii läks ka seekord meistersportlase normi väljasõitmine aia taha. Kuid see hommikupoolik Daugava jõel jäi eluks ajaks meelde.

Trakai, 1959. a. sügis, NSVL A/Ü üleliidulised võistlused. Kohal oli kogu NSVL paremik, seega ka maailma tugevamad meie paadiliigis. Eelsõidu võitsime (Jüri Kuruliga) päeva parima ajaga. Lohutussõitude päev oli meile puhkuseks – see oli finaalsiks valmistumise päev. Ja just sel päeval tuli mulle kallale angiin.

Starti läksin tugeva palavikuga. Kaotasime väga napilt kolmanda koha võitnud leedulastele - nendele, keda me alati olime Balti matšide ajal võitnud (ametlike Balti vabariikide matšidel ei saanud me kaotuskibedust tunda). Olin enda nii tühjaks tõmmanud, et ei saanud üldse jalgu alla. Veeretasin ennast üle poordi paadisillale ja lohistasin enda tükiks ajaks esimese ettejuhtunud põõsa alla.

Sõudmine vahetus skulptori elukutsega

Olin pettunud, olin väsinud ja nii kerkis esile tüdimus spordile täieliku pühendumise vastu ning protest selle vastu, et oma "lugupeetud tössuga" võistelda tugevate konkurentsis vaid "Suurel kodumaal". Piiri taha vaatamine ei oleks tol ajal tulnud kõne allagi. Pealegi olin endale leidnud kauni neiu (oma tulevase abikaasa) ning see asjaolu viiski mind otsusele aktiivsest spordist loobuda. Olin siis 23-ne ja tundusin endale sportlase jaoks kole vanana.

Aktiivsest spordist loobumisega kaasnes aga hoopis elulisema "jumala" teenimine: pühendumine spordimehele sobivale ametile – skulptori elukutsele. Pronks, teras, kivi, puu, betoon jne. - need on rasked ja mehised materjalid, millega skulptoril tuleb päevast päeva rinda pista. Kõigele sellega tegelemisele on olnud suureks abiks nooruses kogutud füüsilise jõud ja vastupidavus.

Need olid minu täiesti juhuslikud, erilise valikuta esiplaanile kerkinud mälestuste katked möödunud aegadest. Nagu märkate, pole peaaegu midagi ilma väikeste "piprateradeta", kuid üks võrtsikam toit jääb ikka kauemaks meelde kui tavaline. ■

Eesti sõudespordi ajaloost: Tartu aastatel 1946 - 1959



Ülo Tõlp

TÜ õppejõud ja sõudetreener

1941.a. sõjatules hävis Tartu Sõudeklubi hoone ja "Taara" klaasmaja. 1944. a. lammutasid "Taara" paadikuuri vastutus-tundetud kodanikud, paadid kanti laiali ja lõhuti.

Pärast Teist maailmasõda, 1946. aastal, asutati Vabariikliku Jahtklubi Tartu osakond, mis purjespordi arendamise kõrval tegeles ka Tartus säilinud sõudespordi inventari kogumise ja arvelevõtmisega. Spordiriistade vabrikult "Dünamo" võeti üle neljase üksikaerulise paadi "Oskar" kronsteinid koos tullidega ja üheline klinker-tüüpi paat, mis remonditi.

1949. a. töid F.Parre ja E.Kiisküla Ihastest ära kaks neljast õppepaati, mis olid sattunud sinna sõjakeerises. Kuid need paadid olid nii halvas olukorras, et kasutada sai ainult metallosi.

1949. a. suvel korraldasid pärnakad enne üleliidulisi meistrivõistlusi kuuajalise treeningulaagri Pärnus, kuhu kutsuti võistkonna treeneriks endine "Taara" sõudja ja treener tartlane Endel Arand. E.Arand oli vahetult enne sõda, 1939.a. augustis, osa võtnud Saksamaal Berliinis toimunud kuuajalisest sõudetreenerite täienduskursusest. Nüüd jagas ta oma kogemusi Pärnu sõudjatele E.Seilerile, J.Kurulile, H.Artnale jt. ning käis koos võistkonnaga ka võistlustel Moskvast.

1949. a. likvideeriti Vabariikliku Jahtklubi Tartu osakond.

1950. a. asutati TRÜ Spordiklubi purjespordi sektsioon, mille esimeheks sai F.Parre. Sektsioon hankis endale Lubja ja Liiva tänava vahel Emajõe kaldal asuva turbakuuri (praegune TÜ veesportibaas). Seda kuuri hakati välja arendama veesportibaasiks. Turbakuuris säilinud kaheksa rahvapaati taastati ning neid hakati kasutama sõudetreeninguiks ja võistlusteks.

1952. a. asutati VSÜ "Kalev" Tartu Jahtklubi, mis paiknes esialgu TRÜ paadikuuris.

Tolleaegse TRÜ kehakultuuriteaduskonna üliõpilase Heino Migguri initsiatiivil organiseeriti samal aastal veematk kahel rahvapaadil 1800 km pikkusel marsruudil Tartu-Pihkva-Riia-Pärnu-Viljandi-Tartu.

17.mail 1953. a. asutati Tartu linna sõudesektsioon, mille presiidiumi esimeheks valiti Heino Miggur.

1953. a. mai lõpus suunas ENSV Sõudespordi Presiidium TPI üliõpilase ja sõudetreeneri Ülo Tõlpi Tartusse, kus ta korraldas seminari sõudetechnikast 21 asjasthuvitatule. Seminarist võtsid osa H.Miggur, K.Kivastik, E.Vellner jt.

"Akadeemiliste" puudumise tõttu sõuti rahvapaatidega

Kuna Tartus sõidukõlblikke akadeemilisi paate ei olnud, siis tuli kasutada rahvapaate. Sama aasta suvel võttis VSÜ "Kalev" Tartu Jahtklubi võistkond osa Viljandis toimunud VSÜ "Kalev" vabariiklikest esivõistlustest rahvapaatidele ja süstadele, kus hea füüsilise ettevalmistusega, tuntud suusataja TRÜ ajaloo-keeleteaduskonna üliõpilane Roolain Laante tuli ühesel rahvapaadil 1000 m ja 2000 distantsil üllatuslikult esimeseks.

Sügisel asus TRÜ kehakultuuriteaduskonda õppima tollaegne Eesti tugevaim ühesel sõudja pärnakas Veljo Kalep, kes tõi endaga kaasa treenimiseks ühese poolvõistluspaadi (klinkeri).

1954. a. kevadel grupp jahtklubi liikmeid (tehase AGE töötajad) remontisid vana neljase õppepaadi ja hakkasid sellel treenima.

Sama aasta 18. ja 19. juulil toimusid Pärnus Eesti NSV meistrivõistlused, millest võttis Pärnu ja Tallinna kõrval esmakordselt osa ka Tartu. Sellel võistlusel tuli V.Kalep ühesel Eesti meistriks. Neljasel üksikaerulisel roolimehega paadil võistlesid tartlastest L.Olesk, A.Ausenberga, A.Ostrat, eessõudja O.Maidla, roolis Ü.Tamm. Vahetult enne võistlusi haigestus paatkonna organiseerija ja eessõudja Ü.Tõnts ning teda asendas A.Ausenberga. Pingsas võistluses tallinlastega teise koha pärast jäid tartlased napilt kolmandaks, aeg

9.54,7. Tartlastele oli harjumatu kitsas klinkertüüpi poolvõistluspaat ja suur laine. Võitjaks tu-li Pärnu paatkond. Kahesel paaris aerulisel roolimehega paadil esindasid Tartut EPA üliõpilased (pärnakad) H.Jürgens, H.Kull, roolis L.Olesk, kes jäid ajaga 9.47,0 kolmandaks.

Sama aasta suvel sai TRÜ kätte Pärnu Jahtklubilt tellitud kaks neljast üksikaerulist roolimehega klinkertüüpi poolvõistluspaati. Paadid viidi TRÜ Kääriku spordibaasi, kus üliõpilastele õpetas sõudmist Pärnu sõudetreener E.Seiler. Siin sai oma sõudmise-alased algteadmised ka suusaspordi kateedri õppejõud Uno Aavola.

1954. aasta sügisel organiseeris V.Kalep TRÜ kehalise kasvatuses osakonna esimese kursuse üliõpilastest kaheksase paatkonna. Tema käe all toimus sõudjate üldfüüsiline ettevalmistus kuni kevadeni ja niipea kui ilm lubas, alustati sõudetreeninguid neljastel paatidel.

1955. a. kevadel moodustas ka U.Aavola treeningugrupi põhiliselt TRÜ ajaloo-keeleteaduskonna üliõpilastest (ca 20) ning alustas samuti sõudetreeninguid neljastel paatidel.

Esimesed sõjajärgsed võistlused Tartus

Esimesteks võistlusteks akadeemilises sõudmises 1955. aastal ja pärast sõda Tartus üldse, olid Tartu linna avavõistlused 8. mail. Ühestel tuli 1000 m distantsil esimeseks V.Kalep ajaga 3.07,6, teiseks Ü.Tõlp - 3.25,3 (sõideti ühe paadiga aja peale).

Neljastel üksikaerulistel roolimehega poolvõistluspaatidel tuli esimeseks TRÜ I paatkond koosseisus L.Rannast, J.Roomere, U.Bamberg, eessõudja V.Kivi, roolis R.Põldme. Teiseks jäi TRÜ II paatkond (kõik KKO üliõpilased).

22. mail toimusid VSÜ "Kalev" Tartu Jahtklubi katsevõistlused. Ühestel saavutas 1000 m distantsil esikoha V.Kalep ajaga 3.30,1, teine oli Ü.Tõlp ajaga 3.35,0.

Neljastel tuli esimeseks TRÜ KKO paatkond koosseisus L.Rannast, R.Põldme, U.Bamberg, eessõudja V.Kivi, roolis Ü.Tõlp ajaga 3.23,7. Kuna V.Kalep

oli VSÜ "Spartak" üleliidulise koondise kandidaat ning sõitis Tartust ära treeningulaagrisse, siis hakkas KKO kaheksast paatkonda treenima Ü.Tõlp, kes oli pärast TPI ehitusteaduskonna lõpetamist 1954. aasta sügisel Tartusse elama asunud. 4.- 6. juunini Pärnus toimunud "Komsomolskaja Pravda" katsevõistlustel tuli see kaheksane paatkond Pärnu järel teiseks, võites napilt TPI-d.

25. juunil toimusid Emajõe Kvistentali distantsil VSÜ "Kalev" territoriaal-nõukogu 1955. a. esivõistlused. Ühesel saavutas esikoha Ü.Tõlp ajaga 7.03,3, teise koha sai Selbet 7.30,0 (distants - 1900 m).

Neljasel üksikaerulisel roolimehega poolvõistluspaadil saavutas esikoha KKO paatkond ajaga 6.53,8. Teine oli ajaloo-keeleteaduskonna paatkond.

Tartu linna 1955. a. esivõistlused toimusid 2. ja 3. juulil koos süstadega. Akadeemilises sõudmises sõideti ainult meeste ühesel. Esimeseks tuli Ü.Tõlp, aeg 8.26,8, teiseks Selbet - 8.45,3.

1955. a. Eesti NSV meistrivõistlused toimusid Pärnus 23. ja 24. juulil. Tartut esindav V.Kalep tuli ühesel teist aastat järjest Eesti meistriks ajaga 8.04,8, teine oli tallinlane Anter 8.34,2 ja kolmas Ü.Tõlp 8.34,5. Pärnakad esimese kolme hulka ei pääsenud.

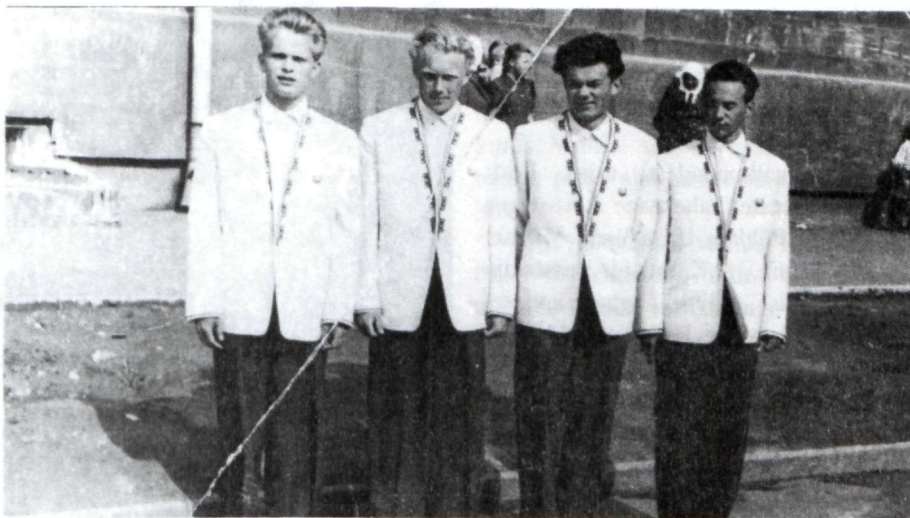
Tõeliselt vedas Tartu meeste neljasel üksikaerulisel roolimehega paatkonnal. Tugeva lainetuse tõttu läks raskekaaluliste pärnakate paat vett niivõrd täis, et vajus sada meetrit enne finišit ära. Tartlased, kes olid neist paari paadipikkuse võrra taga, möödusid ujuvatest pärnakatest ja tulid vastu ootusi esimeseks. Paatkonnas sõudsid TRÜ ajaloo-keeleteaduskonna üliõpilased B.London, H.Kuningas, V.Tuuling, eessõudja M.Ollisaar, roolis U.Aavola (treener).

Kaheksasi paate oli tol ajal Eestis ainult Pärnus - 2 ennesõjaaegset võistluspaati. Kuna nendest oli sõidukorras vaid üks paat, siis võisteldi aja peale. Esimesena sõitis TPI paatkond ja teiseks TRÜ. Tartlastele sai osaks napp ühesekundiline kaotus. Kaheksases sõitsid L.Rannast, J.Roomere, J.Suuman, R.Põldme, U.Bamberg, T.Luik, A.Kaljulaid, eessõudja V.Kivi, roolis V.Kalep.

20.-21. aug. toimusid Pärnus VSÜ "Kalev" esivõistlused. Tartut esindasid seekord ainult meeste kaheksane ja Ü.Tõlp ühesel. Enne neid võistlusi olid tartlased üle nädala oma raha eest Pärnus



1956. a. Eesti MV võitjad meeste 8-sel: ülal vaskult V.Kivi, A.Kaljulaid, U.Bamberg, V.Laak; keskel T.Luik, E.Kuiv, L.Rannast, R.Põldme; ees A.Teder ja Ü.Tõlp.



NSV Liidu I Rahvaste Sptakiaadil VII kohale tulnud neljane üksikaeruline roolijata paatkond. Vasakult: I.Kerge (eessõudja), V.Tuuling, F.Kupp, B.London.

treeningulaagris. Elati VSÜ "Kalev" Pärnu Jahtklubi tornis, magati purjedel. Järjekorras toodi sööklast suure mannernuga suppi. Kuid hoolimata sellest, et elamine-olemine polnud just kõige luksuslikum, virisejaid ei olnud. Kõigil oli hea meel, et said kaheksasel treenida. Ü.Tõlp jäi ühesel kolmandaks ajaga 8.21,0, kaheksane tuli aga konkurentsilt esimeseks.

1955. a. viimase võistlusena toimus Riias Lielupe jõel 1.- 3.septembrini Balti riikide matškohtumine, kus peale sõudmise oli kavas ka aerutamine (süst).

Tartust oli Eesti koondises meeste kaheksane paatkond. Pooleaastasest treeningust ei piisanud, et oleks otsustavalt esikoha pärast võidelda

saadud, ning nii jäi paatkond Leedu ja Läti järel kolmandaks.

Kokkuvõttes võib öelda, et 1955. aasta pani Tartu sõudespordile juba tugeva aluse. Kujunesid välja enam-vähem kindla koosseisuga paatkonnad, nagu näiteks TRÜ meeste neljane ja kaheksane.

Et paremini ette valmistada järgmiseks hooajaks, mil toimus NSVL Rahvaste I Spartakiaad, ehtasid Tartu sõudjad Ü.Tõlpi projekti järgi ja juhtimisel teatri "Vanemuine" varemetesse kahe üksikaeruga paadi jaoks sõudebasseini. See oli esimene sõudebassein Eestis.

Basseinis oli võimalik kõetud ruumis talve läbi sõuda ning seda kasutati intensiivselt sõudetehnika viimistlemiseks ja algajate õpetamiseks.

1956. a. varakevadel asus Pärnust Tartusse elama tuntud sõudesportlane ja treener Erich Seiler. Ta asus tööle projekteerimisinstituuti "Eesti Põllumajandusprojekt" Tartu osakonna juhataja kohale, kuid ühtlasi alustas tegevust ka TRÜ sõudetreenerina. See elustas sõudesporti Tartus märgatavalt. Sõudesportlaste arv kasvas uute sõudjate arvel tunduvalt, ulatudes 1956. a. hooaja alguseks ligikaudu poolesajale.

Kevadel ostis TRÜ Leningradist kaheksase ning Riiast kahese üksikaerulise roolimehega võistluspaadi.

1956. a. kevadel oli Emajões erakordselt kõrge veeseis, mis püsis kuu aega. TRÜ paadikuuris oli peaaegu pool meetrit vett, mistõttu paate tuli kanda kuuri sisse ja välja mööda purret, mis polnud sugugi kerge ülesanne. Kuna paate oli vähe, siis seati sisse paatide kasutamise graafik. Kui üks paatkond treeningu lõpetas, istus tavaliselt teine kohe asemele.

1956. a. Eesti meistrivõistlustel oli Tartu väljas juba täiearvulise võistkonnaga ning pakkus meie pärast sõjajärgse sõudmise taassünnilinnale Pärnule tõsist konkurentsi.

Tartu paatkondatest tulid Eesti meistriks meeste kaheksane koosseisus L.Rannast, R.Pöldme, U.Bamberg, V.Laak, E.Kuiv, T.Luik, A.Kaljulaid, eessõudja V.Kivi, roolis A.Teder, ning kahesel üksikaerulisel roolimehega paadil Ü.Tõlp, eessõudja U.Mirme, roolis A.Teder.

Meeste ühesel tuli V.Kalep Eesti meistriks juba kolmandat korda.

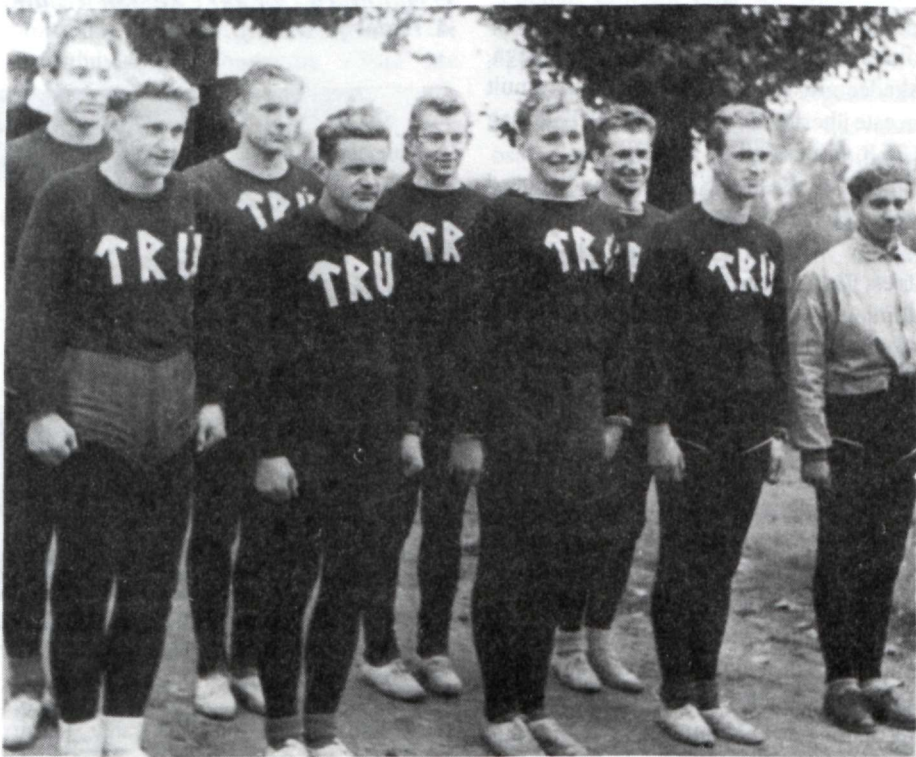
Võitnud paatkonnad ja neile lisaks veel meeste neljane üksikaeruline roolimeheta paatkond koosseisus B.London, V.Tuuling, F.Kupp, eessõudja I.Kerge, ning kahene üksikaeruline roolimeheta paatkond koosseisus J.Sööt, eessõudja M.Ollisaar arvati NSVL I Rahvaste Spartakiaadi Eesti koondvõistkonda. Naistest pääses koondvõistkonda ainult E.Mandel, kes sõitis seal neljasel paaris aerulisel paadil koos pärnakate ja tallinlastega. Enne spartakiaadi oli koondvõistkond kuu aega treeningulaagris Pärnus.

Võistkonna ettevalmistusele mõjus halvasti asjaolu, et pärast üht hommikusööki said peaaegu kõik laagrist osavõtjad toidumürgituse. Ilmselt oli pajapraad tehtud riknenud lihast. Toidumürgitus mõjus niivõrd raskelt, et paljud paatkonnad ei olnud võimelised mitmel päeval treeningule minema.

Võistlused toimusid Moskvast 6.-11. augustini. Tartlastest esines kõige



1957. a. Eesti meistrid paremalt: N.Raig, V.Kivi, U.Bamberg, T.Luik, M.Simson, V.Laak, L.Rannast, R.Pöldme, Ü.Tõlp.



Esimeste kaheksaste regati võitja TRÜ paatkond. Vasakult M.Ollisaar, R.Pöldme, V.Laak, L.Rannast, M.Simson, T.Luik, U.Bamberg, V.Kivi, B.London.

paremini V.Kalep, kes jäi kuuendaks. Neljane üksikaeruline roolimeheta paatkond koosseisus B.London, V.Tuuling, F.Kupp, eessõudja I.Kerge jäi seitsmendaks (treener V.Kalep).

Kaheksasel olid mitu meest angiinis, samuti kahese üksikaerulise roolimehega paadi eessõudja, mistõttu need paadid ei saanud vahesõidust osa võtta.

1957. aasta oli Tartu sõudespordis jätkuva tõusu aasta, eriti just massilisuse osas. Kevadel ostis Tartu Linna Kehakultuuri- ja Spordikomitee terve

komplekti võistluspaate.

Eesti meistrivõistlustel tulid tartlastest esimeseks siiski ainult meeste neljane ja kaheksane paatkond. Kaheksane paatkond ei saanud peaaegu kuu aega enne võistlusi paadis treenida, kuna viibis täies koosseisus sõjaväelaagris väljaspool Tartut.

Põhiline konkurent oli Pärnu koondpaatkond, kellega peeti maha Eesti esivõistlustel vist küll seninägematu kõigi aegade tasavägisem võistlus.

Stardist läksid tartlased ühe paadi

pikkuse võrra ette, edasi aga hakkasid pärnakad pidevalt lähenema ja tuhandendal meetril sõitsid paadid ninad ühel joonel.

Sõidus otsustav osa roolimeestel

Pärnu paatkonna roolis oli treener Mihkel Leppik, tartlastel Neeme Raig. Mõlemad olid tolle aja parimad roolimehed ja hästi kõva häälega, pealegi oli mõlemal kasutada väike ruupor. Terve Pärnu jõgi kajas roolimeeste õhutusüüetest. Tartlastel andis tunda, et ei oldud kuu aega paadis treenitud. Ometi suutsid nad teha kõik endast oleneva, et pärnakaid mitte mööda lasta. Selles oli suuri teeneid roolimehel N.Raigil, kes pumpas meestest tõepoolest viimase välja.

Finišijoone läbinult ei teadnud tartlased ega pärnakad, kes on meister. Alles kui informaator valjuhääldi kaudu teatas, et võitis Tartu paatkond (0,5 sekundiga), oli tartlastel pärast sellist tõelist sportlikku võistlust rõõm tõesti suur. Eesti meistriks tulid Ü.Tõlp, R.Põldme, L.Rannast, V.Laak, M.Simson, T.Luik, U.Bamberg, eessõudja V.Kivi, roolis N.Raig. Paatkonna aeg oli 6.48,0.

Tartu meeste neljane üksikaeruline roolimeheta paat koosseisus B.London, F.Kupp, V.Tuuling, eessõudja I.Kerge, tulid Eesti meistriks ajaga 7.13,0. Teiseks tulnud tallinlaste aeg oli 7.16,4.

1957. a. hakkas sõudesportiga tegelema ka EPA treener L.Rannaste juhtimisel. Neil kujunes esialgu kindlamateks paatkondateks meeste ja naiste kaheksane.

Kuna ka TPI-l oli tol ajal sõudmine tugeval järjel, siis koostas Ü.Tõlp Eesti NSV kõrgkoolide kaheksaste regati võistlusjuhendi ning sama aasta sügisel, oktoobri teisel pühapäeval, sai Tartus teoks esimene kaheksaste regatt.

TRÜ ja TPI olid esindatud nii meeste kui naiste kaheksasega. EPA-l oli väljas ainult meeste paatkond, kuna naiste paatkonnas oli viis liiget haigestunud.

Esimestena startisid meeste kaheksased. Start oli ühine Ranna pargi keskkohalt. Kuna esimeses stardis tegi TRÜ paatkond vale stardi ja paadid jõudsid enne peatamist umbes vana Jänese silla tammide kohale, siis anti uus start sealt ning edaspidi jäigi see koht meeste stardi kohaks.

Uuesti antud stardist väljus suure edumaaga TRÜ kaheksane, kes ligikaudu 5,6 km pikkusel distantsil ka konkurentsilt võitis ajaga 20.59,1 (puhus

vastutuul).

Teise koha pärast käis aga TPI ja EPA vahel algusest lõpuni tugev rebimine. TPI kui rohkem kokkusõitnud paatkond sai stardist 3/4 paadi pikkuse edumaa. EPA paatkond aga ei lasknud vahet suurendada. Nii sõideti pinevas heitluses peaaegu Valgeveski kääruni, kust jäi finišini veel 1,7 km. Siin tegi EPA paatkond vahespurdi, möödus TPI-st ja asus veerand paadi pikkusega ise juhtima. Vahespurdi mõte kurvis seisnes põhiliselt selles, et TPI ei saaks ette "lõigata" ja seega lühemat teed sõita. Saavutatud edumaad hoidis EPA paatkond lõpuni toimunud kompromissitus võitluses ja tuli teiseks ajaga 21.18,0. TPI paatkonna aeg oli 21.19,1.

Naiste kaheksaste start anti Kvistentali paviljoni rõdu keskkohalt. TPI võitis kindlalt ajaga 11.45,4. Teiseks tuli TRÜ ajaga 11.56,3. Võistluste peakohtunik E.Seiler andis lõpudefileel võitnud paatkondate eessõudjatele üle tammepärja ja karika ning võitnud paatkondate liikmetele võitjalindid ja diplomid.

Tartu esivõistlustel tervelt 74 sõudjat

Kaheksaste regatt kujunes sõudmises Tartu kõige populaarsemaks võistluseks. Seda võistlust on edaspidi korraldatud järjekindlalt igal aastal. Alates 1959. aastast on sellest osavõtt vaba kõigile sõudjatele Eestist ja ka mujalt.

1958. aastaks oli sõudjate arv veelgi kasvanud. Tartu esivõistlustest 7.-8. juunil võttis osa juba 74 sõudjat.

Võistlused toimusid nn. Kvistentali distantsil (finiš Kvistentalis). Kavas oli ühene, kahene paaris aeruline, neljane üksikaeruline roolimehega ja kaheksane nii meeste kui naistele.

EPA ja TRÜ vahelises konkurentsivõitis EPA TRÜ ees punktidega vastavalt 66,0:58,5. Kõige rohkem oli osavõtjaid meeste kaheksastel — viis paatkonda. Finaalis võitis TRÜ kaheksane koosseisus Ü.Tõlp, R.Põldme, L.Rannast, V.Laak, M.Simson, T.Luik, U.Bamberg, eessõudja V.Kivi, roolis N.Raig ajaga 6.20,7, teiseks tulnud EPA-l oli aeg 6.42,3 ja TSK-l 6.44,5. Tartu esivõistlustel olid küllalt lootustandvad, kuid kahjuks oli see ka aasta, mil paljud paremad üliõpilassõudjad lõpetasid kõrgema õppeasutuse ja nii olid Eesti meistrivõistlustel Tartu esindamas noored ja algajad, mistõttu Tartu jäi seekord ilma meistrimedalita. Positiivseks nähtuseks oli siiski asjaolu, et TRÜ-s

sõudmisega tegelejate arv kasvas üle saja.

Võistlustel "Kalev" esivõistlustel 5.oktoobril Pärnus esindas Tartu edukalt ainult TSK poiste kaheksane paatkond, kes tuli Tallinna (TPI) ja Pärnu ees esimeseks ajaga 7.07,0. Tallinna aeg oli 7.14,5 ja Pärnu aeg 7.56,6.

Teisel kaheksaste sügisregatil olid EPA meeste ja naiste paatkonnad TPI järel teisel, TRÜ paatkonnad kolmandal kohal.

Selleks, et pealtvaatajad saaksid kogu distantsi kestel võistlust jälgida, oli Tartu sadamast tellitud aurulaev, mis oli pealtvaatajast tulvil.

Korralikku lumesadu regati ajal

Kui meeste kaheksased Rannalt allavoolu startisid, seisis laev veel ninaga vastuvoolu. Laeva kapten lohutanud rahutuid pealtvaatajaid-reisijaid: "Aega on, küll me järele jõuame!" Ent iga kord, kui laev jõudis järjekordse jõekäänu tagant välja uuele sirgele, kadusid kaheksaste ahtrid parajasti eesoleva jõekäänu taha peitu. Laeva kapten ilmselt alahindas meeste kaheksaste ja ülehindas oma laeva kiirust. Muide, see oli seniajani ainuke regatt, mille ajal sadas päris korralikku lund.

1958. a. sügisel valmis TRÜ Sõudebaasi sõudebassein, milles oli võimalik treenida üheksa üksikaeruga või seitsme üksikaeruga ja kahe paari paaris aerudega. Projekti autor ja ehitustööde juhtija oli Erich Seiler. Suure osa tööd tegid üliõpilastest sõudjad ühiskondlikus korras. Koos sõudebasseiniga valmisid ka duširuumid ja köetavad riietusruumid. See oli materiaalse baasi osas suur samm edasi.

1959. a. kevadel valmis Tartu Linna Sõudebaasi esimene osa — paadikuur. Selle projekti autor ja ehitamise initsiaator oli Ülo Tõlp. Uus sõudebaas võimaldas seni TRÜ sõudebaasis kitsastes tingimustes olnud paadid viia uude avarasse paadikuuri.

Pärast TRÜ Sõudebaasi valmimist sai E.Seiler rohkem aega pühendada sõudjate treenimisele.

Perspektiivikaks sõudjaks töötas kujuneda TRÜ arstiteaduskonna üliõpilane Peeter Mardna (treener E.Seiler), kes omas häid füüsilisi eeldusi (varem oli 1500 m jooksja). Eesti meistrivõistlustel jäi ta mitmekordse Eesti meistri V.Kalepi järel ühesel teiseks. Trakais ametiühingute üleliidulistel meistrivõistlustel saavutas ta hinnatava neljanda koha.

Emotsionaalselt minu kümnest spordialast

Veljo Kalep
sõudeveteran

Ühel talvel olin Mehhikos ja ujusin Vaikses ookeanis. Vesi oli soe ja selles oli kerge hõljuda. Oli hea ja huvitav. Aga seal mõtlesin ka sellele, et kord ammu oli veelgi mõnusam ujuda. Siis, kui ujusin Eesti jõgedes, järvedes ja meres. Mõtlesin siis, et niimoodi maailmas ringi rännates me ei jäta meelde loodusmaastikke mitte üksi silmadega, vaid ka kogu kehaga. Silmadega me näeme ilusaid maastikke ka piltidel. Kuid kogu looduse ilust saame osa alles siis, kui liigume looduse sees kogu kehaga. Siis me tunnetame loodust kõigi meeltega.

Kord hakkasin mõtlema sellele, miks ma olen pannud noorpõlve meeldivate mälestuste hulka paadisõidud jõel, purjetamise merel, suusarajad metsades ja mäenõlvadel. Hakkasin arvama, et ma ei jäädvustanud neid muljeid mitte ainult jõe, mere ja metsa ilu pärast. Need looduspildid on jäänud mälusse sellepärast, et siis sidus mind selle loodusega noore inimese tervis ja nooruslik enesetunne.

Esimene spordiala oli suusatamine

Kui ma mõtlen jõe, kus oli hea ujuda, siis alateadvus mõtleb ja seob need mälestused minu selleaegse hea enesetundega. Siis olid tunded värsked ja lihased tugevad. Elu oli lihtne. Kõik muu jäi minust siis kaugemale. Olin looduses kogu oma olemusega. Loodus oli lumine väli, kus suusatasin 7-aastaselt. Loodus oli Pärnu laht, kus purjetasime tuule käes ja lainete sees. Loodus oli Otepää maastik, kus suusatasin, kui olin 20-aastane. Kui ma mõtlen nende kohtade peale, siis minu alateadvus seob need paigad minu tolaaegse noorusliku enesetundega.

Ma ei mäletagi, millal hakkasin sõudmist oma põhisportialaks pidama. Esimeseks oli suusatamine vanuses alla kaheksat, kui isa tellis naabertalu meistermehelt mulle suusad, mille ninade painutamist aurutorus ma ise pealt vaatasin, aga sellest hoolimata sai üks suusk kehvema painde, nii et sügavas lumes jäi sellest väheseks. Minu

muljeterohkemad suusatamised olid kord Võiste, kaks korda Tartu ja kord imeilusalt ilmaga Haanja suusamaratonil.

Teiseks spordialaks võiks nimetada ujumist meie küla läbivas Vändra jões, kus jalad ei ulatunud "hauakohtades" põhja, nii et 5 m kaugusele teisele kaldale ujumine oli palju riskantsem kui 50 aasta pärast Vaikses ookeanis ujumine.

Ujumisoskust treeniti sukeldumisega jahtklubis

Naabripoiss Kivioja Harri oli oma küljeliujumisega minu "koerast" palju kiirem ja sellest sain jonnki jõuda kunagi ka 400-kompleksujumise distantsi läbimiseni, aga siis tema juba ammu enam ei ujunud ja nii ma ei ole saanudki oma tollast kaotust tasa teha.

Ujumisoskus täienes suviti Pärnu Jahtklubis, nii et jõepõhjast 4 m sügavusest pudeli leidmine õnnestus esimesel sukeldumisel. Kui kooliarsti juures mõõtmisel leiti minu kopsumaht teistest suurema olevat, siis seletati seda ujumise mõjuga. See oli siis, kui Pärnus polnud veel siseujulaid.

Kolmandaks spordialaks oli rahvastepall, mida mängiti koolimaja juures jõeäärsel aasal. Olin kehv pallipüüdja ega toppinud oma käsi selle töö kallale, mida ma ei osanud. Seevastu arenes minu osavus palli eest põiklemises selliseks, mis tõi võidu siis, kui jäin viimasena platsile ja vastasmeeskond kaotas palli. Nüüd mõtlen, et seda osa spordiedust, mille juures osavus ja koordinatsioon on esmajärgulise tähtsusega, hakkas mul arenema rahvastepalliplatsil.

Sõudmisega tegelesid ka korvpallurid

Et pallimängus arendatud osavus aitab sõudmise stiili omandamisel, märkasin ma siis, kui nägin kord Tartu Ülikooli Kehakultuuriteaduskonna kaheksapaati istumas korvpallimeistrit Ülo Laumetsa. Ta oli esimest korda sellises paadis, kuid tema liikumine ja aeruga tegutsemine sujus tema koordinatsiooni ja osavuse mõjul nii hästi, et õpetussõnu polnud tarvis.

Minu neljas spordiala algas koduõuel

VELJO KALEPI 9 põhilist spordiala

suusatamine
ujumine
rahvastepall
jalgrattasõit
uisutamine
purjetamine
sõudmine
vehklemine
orienteerumine

isa jalgrattaga. Mõni aeg oli see veel tehniliselt puudulik – tuli sõita üks jalgpulga alt läbi. Praegusaja noored ei saa aru, kuidas see käis, aga ma ei hakka seda ette joonistama. Tööle ja loodusesse sõites olen läbi kulutanud mitu jalgratast. Sel ajal, kui minu klubikaaslaste seas oli populaarne mootorratas Jawa, eelistasin mina jalgratast. Mootorratast kasutasin suvel VS "Jõud" Pärnu nõukogu töösõitudel niikaua kui põlved jäid kangeks. Edaspidi jäin truuks jalgrattale.

Ka minu viies, uisutamine, oli koduõuesport. Eesti küla lapsed lugesid uisutamist kõigepealt pildiraamatutest. Igasugune kiiresti edasiliikumine on maalapse alateadvuses kasvav unistus.

Kui leidsin ühe tavalise saapa alla kinnitatava uisu, mis oli aidalakas seisnud 1915. aastast, siis selle abil õpetasin ühel kevadel oma paremale jalale uisutamist lauda taga jäänud loigul. Pärast kooli olin sel alal heal keskmisel tasemel ja nüüd võin öelda, et uisutamine andis meeldiva looduse keskel osavust ja tugevust.

Kusagil vahepeal minu spordialade reas oli purjetamine. Paneme selle alustamise poolest kuuendale kohale. Pärnu Jahtklubist kui heast purjetajate ja sõudjate kooskäimise kohast saaks kirjutada paksu raamatu. Erich Seiler oli veendunud sõudesporti eelistaja ja purjetamise juurde kuuluva "sooditõmbamise" tegevusest inspireerituna nimetas seda spordiala "soolika-vedamiseks". Aga üks seda tuleb ka teha.



"...sain tunda tervenemise röömu juba esimesel päeval pärast pikka lendu. Kui ma 50 m ujumist lõpetades nägin elektroonilisel ajamõõtjal oma 9-ndat rada esimesel kohal, siis tundsin....et mina oma 17.kohaga olin kõige röömsam!" Katkend Veljo Kalepi artiklist "World Masters Games" Eesti Sõudjas nr.1 (3), 1995, lk. 22.

Kui mitte spordivõitude pärast, siis noorusmälestuste kogumiseks, loodusse minemiseks ning stressi ja muude pingete väljatuulutamiseks.

Niimoodi siis alustamise järjekorras asub minu spordialade reas seitsmendale kohale sõudmine. Esialgu olid alusteks rahvapaadid, süstad ja ajalooesse jäänud nimega "akadeemilised" paadid. Kui Eestisse tuli kanuu, siis omandasin ka põlvitades sõudmise oskust niipalju, et 10 kilomeetrit liikus kanuu Emajõel enam-vähem mööda sirgjoont.

Kaheksanda spordiala sisse sattusin keskkoolis, kui Tallinna Tehnikaülikooli üliõpilane Uno Valdre, kes kuulus eesti vehklejate paremikku, andis oma õppevaheajal meie koolis nädalase kursuse. Tol ajal oli moes "ühiskondlik töö". Selline vabatahtlik töö oma rahva arendamiseks etendas nõukogude-eelses ühiskonnas üsna kaalukat osa.

Ka nõukogude süsteem luges selle väärtuslikuks, aga kui sport omandas hiljem riigitöö iseloomu, siis vastavalt sellele vähenes ühiskondlik tegevus. Kanadas näen jälle sellise "ühiskondliku töö" suurt osa meie spordiklubi arendamisel.

Neli talve vehklemistreeninguid arendas minu osavust ja koordineerimist, nii et edu sõudmises toetus ka sellele. Meenutan oma viimast võistlust sellel spordialal, siis kui otsustasin edasi minna ainult sõudmisega. Oli juba ilus sõudmisekevad, kui Tartu Ülikooli võistkonnas eesti paremikuga võisteldes hakkasin mõistma, et võidud tulid järjest seetõttu, et lõdvestus oli täielik minu selle spordialaga

jumalagajätmise mõtte mõjul. Alles siis, kui üle ootuste leidsin end medali pärast ümber võistlemas, kadus hea lõdvestus. Selle õppetunni mõjul hakkasin pidama lõdvestust selleks teguriks, ilma milleta pole edu.

Oma üheksandaks spordialaks loen orienteerumist. Esialgu alahindasin selle "matkasportiks", kuna Pärnusse toodi see matkaklubi eestvedamisel. Mind kutsuti talvisele orienteerumissuusatamisele. Pärast starti seisin ja katsusin kaardil oma asukohta leida. Edasi ma ei muretsenud ja hoidsin enda asukohta kaardil rahulikult silmade ees. Lõpuks tulin esimeseks ja naersin, miks fotomeister Aksel Randmer ei teinud minust pilti siis, kui pärast starti seisin ja otsisin oma asukohta kaardil temaga nalja heites. Järgmisele võistlusele viidi mind favoriidina, aga seal jäin viimaseks nii suurelt, et see oli minu võistlustel viimaseksjäämise rekord. Edaspidised võistlused tõid mõnikord häid kohti ja alati meeldivaid mälestusi loodusest, eriti aga õistest orienteerumistest.

Maadlusmatil vastamisi maailmameistri konkurendiga

Nüüd olen lugenud oma spordialasid juba üheksa. Kümneandaks tuleb valida mõni, mida olen ainult vähe puudutanud. Vettehüppetornist hüppasin otse alla, kord isegi 7 m kõrguselt, kuid Moskvas Himki veestaadioni 10 m tornist tuln alla trepist ronides. Siis oli selle ees 5 m kõrgune Stalini portree, aga mitte see ei võtnud mind põlvist nõrgaks.

Suusahüppemäel on mägi ise mind

lennutanud umbes 15 m ja mäel taastus julgus siis, kui olin juba "üle otsa" õhus. Slaalomis jõudsin püsti alla, kui hoidsin kiirust nii, et see ei kasvanud "üle mõistuse". Püssi paugutamisel olen normikohane, rohkemaks kannatust pole piisanud. Lugesin vehklemise eetilise-maks-mõõgaga võidetakse vastane osavuse ja tarkuse abil, mitte püssirohu jõul. Maadlesin veidi talvise treeningu mõttes Pärnu "Spartaki" treener Toomsalu meeste seas. Kord oli seal Pärnus aega teeniv Moskva maadlusmeister. Kui ma olin tema treeningupartneriks, siis andis imestada, kuidas ma õhus liikusin - pehmelt ja sujuvalt, nii et ei saanud arugi, kuidas matile selili asendisse sattusin. Hiljem sain teada, et ta oli meie poolraskekaalu maailmameistri Englase konkurent.

Olen vaadanud paljude spordialade poole sooviga seda harrastada ja mõnda ka näpuga proovinud. Ainult mootoriga põristamise ega ka laua taga istumise spordi vastu pole mul huvi ega kannatust. Mõni spordiala, mida oleksin harrastanud, polnud minu ajal veel sündinudki. Selline on purjelauaga tuule ja vee keskkonnas liikumine.

On eluaegseid spordialasid. Nii nimetatakse neid mitte võistlustel edu võimaluse järgi, vaid selle järgi, kuidas vananev inimene neid harrastada saab. Minu spordialade reas on sellisteks ujumine, sõudmine, jalgrattasõit, orienteerumine, purjetamine ja suusatamine. Ja kõik need on looduses harrastatavad spordialad.

Inimene vajab meeldivaid emotsioone ja lootust. Edu ja õnnestumised annavad rahulolu. Elu ei ole alati õnnestumiste rida. Mõnikord tuleb edu ja õnnestumisi kaua oodata. Siis annab mulle jõudu mõtlemine tagasi eestiaegsesse kodutalusse, Pärnu kooliaega ja spordiradadele. See rahustab ja annab uut jõudu tuleviku jaoks.

Kui ma nüüd seda kirjutan 1996. aasta sügisel Torontos, siis saan olla rahul oma sõudmise suvega. Ka sel aastal jõudsin oma paadisõitudega 400 kilomeetrit, sellest Pärnu jõel 45 km. Nüüd algavad ujumised - kaks korda nädalas üks kilomeeter.

Kui saabuvad Kanada ja USA Sõudeliitude regattide kalendrid, siis vean näpuga järge kuni Masterite võistluste reani. Kui saabub järjekordne kiri FISA võistluste kohta 1997.aasta novembris Adelaidis, siis mõtlen, et peaks järge hoidma.

Ka Eesti Sõudeliit võiks saata selliseid meeldetuletusi kõigile, kes on meie spordisõprade seas olnud.

Mihkel Leppik - 65!

1932.aasta oktoobrikuu 27. päeval sündis Tallinnas äriomaniku ja kaupmees Aleksander Leppiku ja tema abikaasa Juliide perekonnas oma ilmaletulekust valjuhäälselt märku andnud poisslaps, kellele pandi nimeks Mihkel.

Eesti rahvale traagilise 1949.a. kevade poliitilised sündmused sundisid perepea oma alalise elukoha Järvamaal Väänijärve valla Vao külas vahetama Pärnu linnaga, perepoeg Mihkli Tallinna II Keskkooli Pärnu I Keskkooli vastu ja Tallinna ratsutamisharrastuse asendama Pärnus levinuima spordiala – sõudmisega.

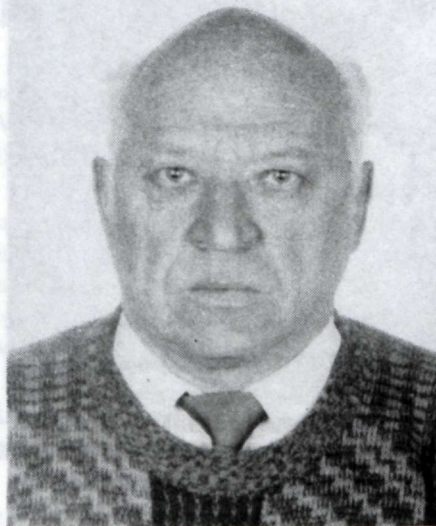
Eesti sõudespordile kujunes see 1949. aasta mihklikuu päev, mil Mihkli-nimeline suhtlemisaldis, energiaküllane, lõbusatujuline, aasimishimuline ja krutskimeister alustas tollases Pärnu Jahtklubis tegelemist sõudespordiga, ajalooliseks tähtsündmuseks, sest sellest päevast arvates kuni tänaseni, ja seda tervenisti 48 aastat, on Mihkel Leppik olnud Eesti sõudespordi juures, selle spordiala esimestes ridades. Tema kohta kehtib kõige otsesemalt rahvapärismuslik ütlus: karjapoisist kuningaks!

M.Leppik alustas sõudetreeninguid VK-SÜ "Spartaki" treeningugrupis treenerite Arnold Ebroki ja Erich Seileri juhendamisel. Juba 1951.aastast alustas ta iseseisvat treeneritööd, seda küll põhitöö kõrvalt, tolleaegsesse kooperatiiv-süsteemi kuulunud artelli "Kiir" palgalehel.

Kokku kolm sõudebaasi linnale

Mihkel Leppik on Pärnu linna ehitanud kaks uut sõudebaasi, mõlemad Tööstuse tänavale, Õuna ja Kuu tänava vahelisele jõeäärsele maa-alale. Neist esimese rajamist alustas ta 1952.aastal, kui senini vabariiklikus alluvuses olnud Jahtklubi anti üle Pärnu "Kalevile" ning "Spartaki" sõudjad jäid ilma klubiruumidest ja paadihoidmise võimalusest; teist korda 1958. aastal, pärast spordiühingu "Spartaki" likvideerimist ja seltsile kuulunud varanduste (s.h. sõudeklubi ruumide ja paadiellingu) üleandmist "Kalevile". Pärast järjekordse klubihoone valmimist jätkas M.Leppik oma õpilastega "Dünamo" värvides.

Mihkel Leppiku kaaslusel on Pärnusse rajatud veel kolmaski spordibaas. 1981.a.



Mihkel Leppik

tõstatas tolleaegse Pärnu "Dünamo" sõudebaasi juhataja Arvo Loorits sõudjate talviste treeningutingimuste parandamiseks sõudmise sisebasseini ehitamise mõtte. Mõte sai teoks!

Kõik ehitati ühiskondlikus korras

Ehitusprojekti algataja A.Looritsa eestvedamisel, Mihkel Leppiku ning tema käealuste Tiit Helmja ja Peeter Sonntaki, kõigi selle aja sõudjate ehitustöödel kaasalõõmisel valmis Mäe tänaval kaasaegne, kõigile tänapäeva nõuetele vastav sisebassein, mis on pakkunud treenimislusti ja silmarõõmu juba 17 aastat – vähemalt kolmele erinevale sõudjate põlvkonnale!

Kõik need kolm spordibaasi ehitati kas Mihkel Leppiku otsesel juhtimisel ja eestvedamisel või praktilisel osalemisel sõudjate endi poolt nn. ühiskondlikus korras, millisesse mõistesse tänapäeval suhtutakse põlastavalt, kuid milline ettevõtmine neil aastail kasvatas kollektiivi monoliitsust, töökust, vastastikust abivalmidust ja oskust igas olukorras peremeheks jääda.

Eesti parim treener 1989. ja 1990.aastal

Tänu niisugusele "töökasvatusele" on Mihkel Leppiku hoolealustest saanud tänapäeva tingimustes edukad ettevõtjad, ärimehed, firmajuhid, seltskonnategelased.

Aastakümnete jooksul on M.Leppiku juhendatud sõudesportlased, VK-SÜ "Spartaki" (1951-1958), VSÜ "Kalevi" (1959-1960), KS "Dünamo" (1960-1991) ja sõudeklubi "Pärnu" (alates 1991.aastast) kasvandikud kuulunud Eesti sõudeeliiti.

Mihkel Leppiku teeneid Eesti sõudespordi edendamisel on hinnatud Eesti teenelise treeneri (1967) aunimetusega. Talle on omistatud end. N.Liidu teenelise treeneri nimetus (1990). Eesti Vabariigi aastapäeval, 24.veebruari 1994. aastal anti talle aastakümnete pikkuse töö ja suurte teenete eest Pärnu linna heaolu edendamisel Pärnu linna Vapimärk.

Kahel korral on M.Leppik tunnistatud Eesti parimaks treeneriks - 1989. ja 1990. aastal.

Mihkel Leppiku nimekate kasvandike nimekiri on väga pikk. Sellesse mahuvad maailma, end. N.Liidu meistrid ja medalioomanikud, spordiühingute "Spartaki" ja "Dünamo" üleliidulised meistrid ja medalistid, rääkimata juba eesti meistritiitlitest ja võistkondlikest võitudevabariigi meistri- ja karikavõistlustel.

Siinjuures loetleme ainult ühe osa Mihkel Leppiku nimekamatest õpilastest: Ingrid Aija, Malle Enno, Tiit Helmja, Külli Hunt, Jüri Jaanson, Veljo Kalep, Angela Karu, Ölme Kukk, Evi Lepik, Märt Lelle, Merle ja Rita Morisson, Marika Mölder, Ilmi Nael, Roman Lutoškin, Pille Paavel, Aino Pajusalu, Juhan Paalo, Ahto Pilisner, Kalju Potsepp, Rein Põlluste, Maire Roots, Jüri Reimann, Ulvi Siig, Peeter ja Rein Sonntak, Arvo Strikholm, Kai Turban, Priit Tasane, Ulvi Valmet, Mati Villsaar, Tarmo Virkus ja veel paljud-paljud teised, kes sõudjate mitme põlvkonna vältel 1950-ndate aastate algusest 1990-ndate aastate lõpuni on edukalt kaitsnud nii Pärnu linna kui ka Eesti Vabariigi au sõudespordis.

"Eesti Sõudja" toimetus ühineb juubelipäeval kõigi nendega, kes tõstavad teenelise spordimehe auks tervisehooldust ja soovivad talle jaksu, jõudu ja vastupidavust Eesti sõudespordi edendamisel!

Ole meheks, Mihkel!

"Eesti Sõudja" toimetus

1996. aasta Olümpiamängud Atlantas

Meeste 1x; 21 võistlejat

E3	R4	FA
1.GER 7.34,52	1.NOR 7.47,31	1.SUI Xeno Müller 6.44,85
2.ARG 7.37,53	2.AUT 7.49,79	2.CAN Derek Porter 6.47,45
3.EGY 7.41,17	3.UKR 7.59,15	3.GER Thomas Lange 6.47,72
4.GBR 7.42,55	4.EST 8.15,25	
5.EST 8.10,01		

FC

1. (13.) AUS	David Cameron	7.30,55
2. (14.) FIN	T. Soderblom	7.32,86
3. (15.) HUN	Laszlo Szogi	7.34,23
4. (16.) RUS	Anton Sema	7.44,93
5. (17.) ITA	G. Calabrese	7.48,63
6. (18.) EST	Jüri Jaanson	8.33,53

1996. aasta juunioride ja mitteolümpiaklasside MM Strathclydes

Meeste 1x kergekaal; 23 võistlejat

E2	R3	D2
1.DEN 7.10,45	1.EST 7.09,35	1.DEN 7.47,53
2.EST 7.13,31	2.GBR 7.13,87	2.CZE 7.48,62
3.FIN 7.15,85	3.BUL 7.18,61	3.SVK 7.51,93
4.TUR 7.24,04	4.BEL 7.19,88	4.EST 7.52,28
5.GER 7.25,03	5.ISL 7.38,73	5.ITA 7.56,43
6.ISL 8.26,87		6.GER 8.17,90

FA

1.DEN	Karsten Nielsen	7.35,72
2.CZE	Tomas Kacovsky	7.36,01
3.FIN	Heikki Haavikko	7.37,15

FB

1. (7)EST	Roman Lutoškin	7.38,26
2. (8)ITA	Simone Forlani	7.43,62
3. (9)ESP	Josep Colome	7.44,68
4. (10)GBR	Christopher Long	7.44,98
5. (11)GER	Markus Baumann	7.52,11
6. (12)FRA	Freseric Nion	7.57,79

Poisid 1x; 23 võistlejat

E3	R1	D1
1.GRE 7.02,71	1.BEL 7.58,74	1.BLR 7.52,76
2.AUS 7.14,67	2.EST 8.02,34	2.UKR 7.54,87
3.EST 7.18,77	3.NED 8.08,16	3.RUS 7.58,32
4.AUT 7.19,78	4.URU 8.28,50	4.HUN 8.00,24
5.LAT 7.20,45		5.EST 8.08,09
6.USA 7.41,04		6.SLO 8.22,75

FA

1.AUS	Stuart Reside	7.23,45
2.BLR	Gennadi Tapunov	7.24,24
3.GRE	Dimitrios Lekkos	7.25,90

FB

1.(7)GER	Thorsten Smitd	7.18,88
2.(8)HUN	Peter Ujhelyi	7.24,83
3.(9)EST	Andrei Šilin	7.25,14
4.(10)AUT	Manuel Sallinger	7.27,14
5.(11)SLO	Samo Volcic	7.27,57
6.(12)LAT	Ingus Doms	7.27,60

Poisid 2x; 29 paatkonda

E2	R2	D4
1.SUI 6.36,75	1.ITA 7.33,38	1.SVK 7.33,30
2.NED 6.38,59	2.CRO 7.38,42	2.JPN 7.37,38
3.GER 6.42,76	3.EST 7.51,21	3.EST 7.45,35
4.GBR 6.44,85	4.DEN 7.52,35	4.RSA 7.50,08
5.EST 7.06,66		5.ISR 7.52,31
		6.LTU 7.56,55

FA

1.AUS	Jonathan Fievez	6.38,44
	Timothy Perkins	
2.YUG	Milos Vujanic	6.38,62
	Boban Rnkovic	
3.SUI	Andre Vonarburg	6.43,13
	Olivier Gremaud	

FD

1. (19.) BLR	A. Klimouk/ A.Koletcko	6.45,15
2. (20.) JPN	T. Kubo/ N. Yabunouchi	6.45,96
3. (21.) SVK	P. Kuhajda/ T.Hudovic	6.47,57
4. (22.) DEN	U. Romme/ B.Jensen	6.52,74
5. (24.) BEL	S. Smulders/ J.Gillegot	7.01,05
6. (25.) EST	Tõnu Endrekson	7.07,73
	Ingmar Aija	

Tüdrukud 1x; 17 võistlejat

E1	R1	D2
1.GER 7.50,33	1.EST 9.08,09	1.SLO 8.45,53
2.EST 7.54,63	2.CZE 9.14,36	2.LAT 9.01,51
3.RUS 8.00,42	3.GRE 9.18,96	3.RUS 9.04,17
4.LAT 8.01,70	4.DEN 9.22,26	4.EST 9.04,49
5.GRE 8.02,75	5.JPN 9.38,52	5.GRE 9.12,50
6.HUN 8.08,79		6.HUN 9.34,17

FA

1.SLO	Romina Stefanic	8.24,51
2.GER	Britta Holthhaus	8.32,17
3.RUS	N. Poloupanova	8.32,94

FB

1. (7) CZE	Marketa Vochoskova	8.39,05
2. (8) SUI	Manuela Buck	8.39,17
3. (9) GRE	Eirini Zora	8.42,24
4. (10) HUN	Agnes Belai	8.45,03
5. (11) EST	Katrin Herm	8.48,13
6. (12) LTU	Solveiga Macijauskaite	8.51,17

Eesti lahtised meistrivõistlused Pärnus

Mehed 2x; 6 paatkonda

FA

1. Leonid Prokofjev	Narva LNSK	8.20,32
Mihhail Jakovlev		
2. Silver Sonntak	SK "Pärnu"	8.22,39
Margus Lelle		
3. Tõnu Endrekson	SK "Pärnu"	8.24,07
Ingmar Aija		
4. Heiko Antsmäe	SK "Kalev"	8.37,67
Dmitri Zatsik		

D1

3. Indrek Ilves	Viljandi SK	8.58,12
Boris Razumov		

D2

3. Roman Tsernjatkin	Narva LNSK	8.53,13
Anton Sagaidatsnõi		

Mehed 2-; 5 paatkonda

1. Jüri Jaanson	SK "Pärnu"	8.24,17
Priit Tasane	SK "Kalev"	
2. Jaanus Strikholm	SK "Pärnu"	8.35,76
Toomas Karotamm		
3. Kaido Reivelt	SK "Aht"	8.44,27
Priit Tamm		
4. Tairo Talvis	SK "Aht"	8.53,17
Argo Normak		
5. Juhan Paalo	SK "Kalev"	11.18,81
Toivo Zoova	Tallinna SK	

Mehed 1x; 6 võistlejat

1. Jüri Jaanson	SK "Pärnu"	7.34,10
2. Roman Lutoøkin	SK "Kalev"	7.39,86
3. Priit Tasane	SK "Kalev"	7.41,81
4. Vjatseslav Divonin	Narva LNSK	7.57,28
5. Jarek Mäestu	Viljandi SK	8.22,22
6. Aleksei Kuznetsov	Narva LNSK	8.42,34

Mehed kergekaal 1x; 3 võistlejat

1. Vjatseslav Nazarov	Narva LNSK	9.34,79
2. Voldemar Aas	SK "Pärnu"	10.22,46
3. Tarmo Tappo	SK "Kalev"	11.07,76

Mehed 4-; 5 paatkonda

1. Priit Tamm	SK "Aht"	6.44,55
Tairo Talvis		
Argo Normak		
Kaido Reivelt		
2. Priit Tasane	SK "Kalev"	6.56,00
Jüri Jaanson	SK "Pärnu"	
Juhan Paalo	Tallinna SK	
Toivo Zoova		
3. Silver Sonntak	SK "Pärnu"	7.03,66
Jaanus Strikholm		
Toomas Karotamm		
Margus Lelle		
4. Urmas Hein	SK "Aht"	7.13,14
Andres Aruhein		
Tanel Häidkind		
Kristjan Kõrgessaar		
5. Ago Kütt	Viljandi SK	8.55,75
Jaak Sapas		
Tõnu Tirol		
Urmas Vassus		

Mehed 8+; 7 paatkonda

1. Silver Sonntak	SK "Pärnu"	7.11,01
Jaanus Strikholm		
Toomas Karotamm		
Jüri Jaanson		
Margus Lelle		
Timo Loorits		
Priit Vare		
Indrek Peterson		
Alari Toome		
2. Kaido Reivelt	SK "Aht"	7.18,10
Urmas Hein		
Priit Tamm		
Andres Aruhein		
Kristjan Kõrgessaar		
Tanel Häidkind		
Argo Normak		
Tairo Talvis		
Üllar Zeigo		
3. Mihhail Jakovlev	Narva LNSK	7.40,35
Leonid Prokofjev		
Valentin Melnik		
Vjatseslav Divonin		
Vjatseslav Nazarov		
Anton Mihhejev		
Aleksei Kuznetsov		
Anton Sagaidatsnõi		
Roman Tsernjatkin		
4. Peeter Strikholm	SK "Pärnu"	7.50,53
Tõnu Endrekson		
Igmar Aija		
Edmund Laugasson		
Silver Tammik		
Vahur Mäe		
Taavi Pentma		
Voldemar Aas		
Lauri Vare		
5. Toivo Zoova	SK "Kalev"	8.02,08
Juhan Paalo	Tallina SK	
Heiko Antsmäe		
Dmitri Zatsik		
Tarmo Tappo		
Andry Ruukel		
Raido Lembit		
Aigar Raja		
Zenja Popelisin		
6. Paal Põlluste	Püha Loomaaed	8.07,35
Tarmo Virkus		
Märt Leesment		
Tarvi Markson		
Meelis Lippe		
Aivar Merimetsa		
Ruuno Ruubel		
Tarmo Nööri		
Priit Eenrais		
7. Jarek Mäestu	Viljandi SK	8.28,33
Boris Razumov		
Margus Lellep		
Indrek Ilves		
Ago Kütt		
Jaak Sapas		
Tõnu Tirol		
Urmas Vassus		
Raigo Parts		

Mehed 4x; 8 paatkonda**FA**

1. Vjatseslav Divonin Mihhail Jakovlev Leonid Prokofjev Anton Mihhejev	Narva LNSK	7.02,36
2. Tõnu Endrekson Priit Vare Indrek Peterson Ingmar Aija	SK "Pärnu"	7.09,02
3. Silver Sonntak Jaanus Strikholm Margus Lelle Toomas Karotamm	SK "Pärnu"	7.13,20
4. Jarek Mäestu Boris Razumov Margus Lellep Indrek Ilves	Viljandi SK	7.19,11
5. Heiko Antsmäe Dmitri Zatõik Andry Ruukel Raido Lembit	SK "Kalev"	7.19,94
6. Timo Loorits Peeter Strikholm Edmund Laugasson Voldemar Aas	SK "Pärnu"	7.38,33

D1

4. Aigar Raja Jura Nemirski Margus Pani Marko Üle	SK "Kalev"	7.45,56
--	------------	---------

D2

4. Vahur Mäe Silver Tammik Taavi Pentma Alari Toome	SK "Pärnu"	7.41,92
--	------------	---------

Naised 1x; 8 võistlejat**FA**

1. Piret Jamnes	SK "Kalev"	9.38,23
2. Katrin Herm	SK "Kalev"	10.15,65
3. Moonika Tõrva	SK "Kalev"	10.38,80
4. Aljona Lutovinova	Palusalu SK Harku SK	10.55,28
5. Kalli Meriste	SK "Aht"	11.01,98
6. Heivi Adulas	Viljandi SK	11.35,47

D1

4. Karin Tarto	Palusalu SK Harku SK	11.34,81
----------------	-------------------------	----------

D2

4. Õie Linnu	Viljandi SK	11.18,41
--------------	-------------	----------

Naised 4-; 3 paatkonda

1. Piret Jamnes Katrin Herm Moonika Tõrva Tiina Kapten	SK "Kalev"	8.52,65
2. Mari Tallo Piret Lohu Eve Rattiste Monika Pärmpuu	SK "Kalev"	9.13,91
3. Ulvi Lutoskin Ingrid Võsu Maire Jürgestein Margit Pärmpuu	SK "Pärnu"	9.21,51

Naised 4x; 6 paatkonda

1. Piret Jamnes Moonika Tõrva Piret Lohu Eve Rattiste	SK "Kalev"	8.37,21
2. Tatjana Dubinko Svetlana Kuritsõna Regina Suup Aljona Treumova	Narva LNSK	8.49,89
3. Katrin Herm Mari Tallo Pirje Urmsalu Monika Pärmpuu	SK "Kalev"	9.05,16
4. Kalli Meriste Tiina Villsaar Rita Martinson Kristel Eliste	SK "Aht" SK "Pärnu"	9.18,74
5. Kairi Päästel Olga Toome Karen Järva Kristi Oskar	SK "Pärnu"	10.04,19
6. Pille Raaliste Kadi Tuisk Kersti Rezetnjak Viivika Tapp	SK "Kalev"	11.29,32

Naised 2x; 5 paatkonda

1. Piret Jamnes Moonika Tõrva	SK "Kalev"	7.57,17
2. Katrin Herm Mari Tallo	SK "Kalev"	8.14,90
3. Tatjana Dubinko Svetlana Kuritsõna	Narva LNSK	8.16,91
4. Heivi Adulas Tiina Vilpart	Viljandi SK	8.41,52
5. Jaana Albri Karin Tarto	Palusalu SK Harku SK	9.07,68

Naised 8+; 3 paatkonda

1. Piret Jamnes Moonika Tõrva Katrin Herm Mari Tallo Piret Lohu Eve Rattiste Gairit Padur Monika Pärmpuu Sigrid Sulg	SK "Kalev"	8.25,91
2. Pille Palumaa Kristiina Sergejeva Mari Aaremäe Karin Tarto Kristiina Saun Aliis Liin Jana Albri Aljona Lutovinova Kadri Tüür	SK "Aht" Palusalu SK Harku SK	8.41,30
3. Olga Toome Kairi Päästel Karen Järva Margot Nael Anneli Abermann Kristi Oskar Kersti Paldis Karmen Sits	SK "Pärnu"	9.20,52

Eesti noorte, sen-B ja veteranide lahtised meistrivõistlused Pärnus

Poisid B-klass 1x; 18 võistlejat

FA

1. Zenja Popelisin	SK "Kalev"	8.00,37
2. Raido Lembit	SK "Kalev"	8.03,88
3. Leonid Gulov	Narva LNSK	8.08,48
4. Nikolai Stepanov	Narva LNSK	8.20,22
5. Sergei Ratkevits	Narva LNSK	8.29,21
6. Kalver Tammik	SK "Pärnu"	8.49,82

E

7. Pavel Skobelev	Narva LNSK	8.35,20
8. Margus Pani	SK "Kalev"	8.35,64
9. Sander Mets	SK "Kalev"	8.37,39
10. Rain Palmiste	Tartu VL SK	8.47,60
11. Hermo Adamson	Tartu VL SK	8.54,52
12. Kristo Mäe	SK "Pärnu"	9.02,43
13. Marko Üle	SK "Kalev"	9.06,86
14. Taavi Pentma	SK "Pärnu"	9.10,13
15. Rustam Guseinali	SK "Pärnu"	9.19,86
16. Andres Lätt	SK "Pärnu"	9.22,14
17. Gert Tomson	Palusalu SK	9.27,01
	Harku SK	
18. Dmitri Haljukov	SK "Pärnu"	9.41,55

Poisid A-klass 1x; 10 võistlejat

FA

1. Andrei Silin	Narva LNSK	7.26,91
2. Dmitri Zatsik	SK "Kalev"	7.52,88
3. Andry Ruukel	SK "Kalev"	8.02,38
4. Priit Purge	Tartu VL SK	8.11,44
5. Aleksei Kuznetsov	Narva LNSK	8.17,41
6. Dmitri Pimenov	Narva LNSK	8.28,12

D1

4. Marko Ringo	Palusalu SK	9.15,78
	Harku SK	
Tõnis Vihmand	Tartu VL SK	katkestas

D2

4. Indrek Ilves	Viljandi SK	8.31,99
5. Silver Tammik	SK "Pärnu"	8.55,43

Poisid C-klass 2x; 13 paatkonda

FA

1. Indrek Niit	SK "Pärnu"	8.09,85
Andrei Jämsa		
2. Meelis Martin	SK "Kalev"	8.16,68
Janar Randmaa		
3. Boriss Abramovits	Narva LNSK	8.18,20
Lev Lvov		
4. Olav Karulin	SK "Kalev"	8.32,39
Martin Vlassov		
5. Igor Bitsaikin	Narva LNSK	8.39,30
Vadim Kuzmin		
6. Allar Raja	SK "Kalev"	9.03,24
Marek Braun		
7. Tambet Mäe	SK "Pärnu"	8.42,12
Lauri Vare		
8. Siim Ots	SK "Kalev"	8.43,54
Paul Djomin		

9. Igor Jämsa	SK "Pärnu"	8.48,00
Aleksei Zabulika		
10. Oleg Rannak	SK "Kalev"	8.55,11
Tiit Lutoskin		
11. Veiko Põldsam	SK "Pärnu"	8.56,25
Erik Janson		
12. Martin Tarkpea	SK "Kalev"	8.56,26
Roman Raivet		
13. Aleksander Sakousin	SK "Pärnu"	10.01,13
Andrei Fortel		

Poisid B-klass 2x; 11 paatkonda

FA

1. Raido Lembit	SK "Kalev"	7.23,49
Zenja Popelisin		
2. Nikolai Stepanov	Narva LNSK	7.27,26
Sergei Ratkevits		
3. Alari Toome	SK "Pärnu"	7.30,81
Vahur Mäe		
4. Kalver Tammik	SK "Pärnu"	7.33,52
Indrek Lätt		
5. Aleksander Ludvig	Narva LNSK	7.41,52
Leonid Gulov		
6. Sander Mets	SK "Kalev"	7.58,79
Roland Rosenberg		

D1

4. Tõnu Tirol	Viljandi SK	7.52,34
Kaimur Kannus		
5. Siim Adamson	Tartu VL SK	9.14,41
Herma Adamson		

D2

4. Rain Palmiste	Tartu VL SK	7.52,12
Raiko Tasa		
5. Marko Üle	SK "Kalev"	7.59,44
Margus Pani		
6. Tanel Sits	SK "Pärnu"	8.05,98
Tanel Pentma		

Poisid A-klass 2x; 5 paatkonda

FA

1. Ingmar Aija	SK "Pärnu"	7.16,32
Tõnu Endrekson		
2. Dmitri Zatsik	SK "Kalev"	7.18,45
Andry Ruukel		
3. Aigar Raja	SK "Kalev"	7.29,89
Jura Nemirski		
4. Anton Safonov	Narva LNSK	7.32,69
Oleg Frolov		
5. Anton Sagaidatsnõi	Narva LNSK	7.50,47
Roman Tsenjatkin		

Poisid A-klass 2-; 3 paatkonda

FA

1. Lauri Preimann	SK "Kalev"	7.27,34
Urmas Hallik		
2. Ago Kütt	Viljandi SK	7.38,85
Jaak Sapas		
3. Anatoli Solavjov	Narva LNSK	8.00,57
Sergei Kuznetsov		

Poisid A-klass 4-; 3 paatkonda**FA**

1.Lauri Preimann	SK "Kalev"	7.05,78
Urmas Hallik		
Raido Lembit		
Heikko Antsmäe		
2.Alari Toome	SK "Pärnu"	7.28,34
Taavi Pentma		
Silver Tammik		
Tõnu Endrekson		
3.Priit Purge	Tartu VL SK	7.44,96
Rain Palmiste		
Tõnis Vihmand		
Raiko Tasa		

Poisid C-klass 1x; 23 võistlejat**FA**

1.Andrei Jämsa	SK "Pärnu"	8.34,93
2.Lev Lvov	Narva LNSK	8.47,61
3.Indrek Niit	SK "Pärnu"	8.51,97
4.Boriss Abramovits	Narva LNSK	8.53,89
5.Raiko Tasa	Tartu VL SK	9.06,97
6.Janar Randmaa	SK "Kalev"	9.15,55

E

7.Siim Rohtla	Viljandi SK	8.50,47
8.Igor Povalisin	Narva LNSK	8.55,09
9.Meelis Martin	SK "Kalev"	9.00,74
10.Allar Raja	SK "Kalev"	9.01,04
11.Raimo Tropp	Palusalu SK	9.07,97
	Harku SK	
12.Martin Tarkpea	SK "Kalev"	9.10,25
13.Lauri Vare	SK "Pärnu"	9.12,11
14.Aleksei Zakubilin	SK "Pärnu"	9.24,57
15.Tiit Lutoskin	SK "Kalev"	9.29,36
16.Paul Djomin	SK "Kalev"	9.37,39
17.Raivet Roman	SK "Kalev"	9.41,00
18.Tambet Mäe	SK "Pärnu"	9.41,70
19.Veiko Põldsam	SK "Pärnu"	9.53,16
20.Igor Jämsa	SK "Pärnu"	10.04,57
21.Imre Pae	SK "Pärnu"	10.05,78
22.Oleg Rannak	SK "Kalev"	10.49,96
23.Erik Janson	SK "Pärnu"	11.06,50

Poisid B-klass 4x; 6 paatkonda**FA**

1.Nikolai Stepanov	Narva LNSK	6.39,46
Aleksander Ludvig		
Leonid Gulov		
Sergei Ratkevits		
2.Kalver Tammik	SK "Pärnu"	6.39,54
Vahur Mäe		
Indrek Lätt		
Ingmar Aija		
3.Raido Lembit	SK "Kalev"	6.46,24
Zenja Popelisin		
Margus Pani		
Marko Üle		
4.Siim Adamson	Tartu VL SK	6.56,14
Hermo Adamson		
Rain Palmiste		
Ivo Genrikson		
5.Tanel Sits	SK "Pärnu"	7.26,12
Andres Lätt		

Tanel Pentma

Kristo Mäe

6.Sander Mets	SK "Kalev"	7.31,84
Roland Rosenberg		
Olav Karulin		
Martin Vlassov		

Poisid A-klass 4x; 4 paatkonda**FA**

1.Raido Lembit	SK Kalev	6.28,93
Dmitri Zatsik		
Andry Ruukel		
Zenja Popelisin		
2.Andrei Silin	Narva LNSK	6.31,55
Anton Safonov		
Oleg Frolov		
Aleksei Kuznetsov		
3.Anton Sagaidatsnõi	Narva LNSK	6.50,85
Roman Tsernjatkin		
Dmitri Pimenov		
Pavel Skobelev		
4.Indrek Ilves	Viljandi SK	7.08,11
Tõnu Tirol		
Jaak Sapas		
Ago Kütt		

Poisid 8+; 4 paatkonda**FA**

1.Lauri Preimann	SK "Kalev"	6.34,68
Urmas Hallik		
Dmitri Zatsik		
Andry Ruukel		
Raido Lembit		
Jüri Nemirski		
Aigar Raja		
Zenja Popelisin		
Kardo Siim		
2.Andrei Silin	Narva LNSK	6.37,10
Anton Safonov		
Oleg Frolov		
Aleksei Kuznetsov		
Anton Sagaidatsnõi		
Roman Tsernjatkin		
Dmitri Pimeno		
Pavel Skobelev		
Vladimir Terjohhin		
3.Tanel Pentma	SK "Pärnu"	6.50,58
Vahur Mäe		
Taavi Pentma		
Kalver Tammik		
Silver Tammik		
Indrek Lätt		
Ingmar Aija		
Tõnu Endrekson		
Alari Toome		
4.Priit Purge	Tartu VL SK	7.34,50
Hermo Adamson		
Siim Adamson		
Rain Palmiste		
Tõnis Vihmand		
Markku Väinänen		
Raiko Tasa		
Ivo Genrikson		
Fred Veltbach		

Tüdrukud A-klass 1x; 4 võistlejat**FA**

1.Katrin Herm	SK "Kalev"	8.15,21
2.Egle Trump	SK "Pärnu"	8.48,42
3.Regina Suup	Narva LNSK	9.33,86
4.Tiiu Jüriado	Tartu VL SK	11.13,98

Tüdrukud A-klass 4x; 3 paatkonda**FA**

1.Katrin Herm	SK "Kalev"	7.22,92
Mari Tallo		
Pirje Urmsalu		
Eve Rattiste		
2.Pille Raaliste	SK "Kalev"	7.25,97
Kersti Resetnjak		
Viivika Tapp		
Kadi Tuisk		
3.Katrin Peterson	Tartu VL SK	8.25,09
Merle Palu		
Maarja Krass		
Inga Märkson		

Tüdrukud B-klass 2x; 2 paatkonda**FA**

1.Eve Rattiste	SK "Kalev"	8.15,52
Monika Pärnpuu		
2.Karen Järva	SK "Pärnu"	8.29,54
Kristi Oskar		

Tüdrukud 8+; 3 paatkonda**FA**

1.Katrin Herm	SK "Kalev"	7.34,44
Mari Tallo		
Pirje Urmsalu		
Monika Pärnpuu		
Eve Rattiste		
Viivika Tapp		
Kersti Resetnjak		
Pille Raaliste		
Sigrid Sulg		
2.Karmen Sits	SK "Pärnu"	7.40,84
Kersti Paldis		
Oksana Morozova		
Kairi Päästel		
Kristi Oskar		
Karen Järva		
Olga Toome		
Egle Trump		
Katrin Ots		
3.Katrin Peterson	Tartu VL SK	8.49,69
Maarja Krass		
Merle Palu		
Inga Märkson		
Triin Kurrikoff		
Signe Palm		
Kristi Djomin		
Tiiu Jüriado		
Fred Veltbach		

Tüdrukud B-klass 1x; 10 võistlejat**FA**

1.Heivi Adulas	Viljandi SK	8.48,53
2.Eve Rattiste	SK "Kalev"	8.53,80
3.Karen Järva	SK "Pärnu"	9.09,72
4.Kairi Päästel	SK "Pärnu"	9.17,67
5.Pille Raaliste	SK "Kalev"	9.24,29
6.Kadi Tuisk	SK "Kalev"	9.34,21

D1

4.Kristi Oskar	SK "Pärnu"	9.22,29
5.Inga Härson	Tartu VL SK	9.26,61

D2

4.Mari Johanson	SK "Pärnu"	9.45,62
5.Katrin Peterson	Tartu VL SK	10.15,53

Tüdrukud A-klass 2x; 5 paatkonda**FA**

1.Katrin Herm	SK "Kalev"	7.58,92
Monika Pärnpuu		
2.Mari Tallo	SK "Kalev"	8.10,41
Pirje Urmsalu		
3.Regina Suup	Narva LNSK	8.16,02
Aljona Lutovinova		
4.Martina Atna	SK "Pärnu"	8.26,90
Egle Trump		
5.Maarja Krass	Tartu VL SK	9.42,87
Merle Palu		

Tüdrukud C-klass 2x; 5 paatkonda**FA**

1.Kersti Resetnjak	SK "Kalev"	8.28,20
Viivika Tapp		
2.Kersti Paldis	SK "Pärnu"	8.36,62
Olga Toome		
3.Oksana Morozova	SK "Pärnu"	8.58,02
Natalja Kobin		
4.Piret Post	Viljandi SK	9.10,16
Kristiina Jaska		
5.Hume Saar	SK "Kalev"	9.33,72
Siiri Tuisk		

Mehed sen-B 2x; 5 paatkonda**FA**

1.Mihhail Jakovlev	Narva LNSK	7.52,99
Leonid Prokofjev		
2.Priit Vare	SK "Pärnu"	7.53,17
Indrek Peterson		
3.Margus Lelle	SK "Pärnu"	7.55,79
Silver Sonntak		
4.Margus Lellep	Viljandi SK	8.04,61
Jarek Mäestu		
Anton Mihhejev	Narva LNSK	diskvalif.
Vjatseslav Nazarov		

Mehed sen-B 1x; 11 võistlejat**FA**

1. Anton Mihhejev	Narva LNSK	7.35,65
2. Silver Sonntak	SK "Pärnu"	7.41,75
3. Indrek Peterson	SK "Pärnu"	7.43,23
4. Leonid Prokofjev	Narva LNSK	7.54,72
5. Mihhail Jakovlev	Narva LNSK	8.11,50
6. Priit Vare	SK "Pärnu"	8.16,53

D1

4. Jarek Mäestu	Viljandi SK	7.27,28
5. Margus Lelle	SK "Pärnu"	7.51,12
6. Vjatseslav Nazarov	Narva LNSK	7.46,62

D2

4. Margus Lellep	Viljandi SK	7.52,70
5. Voldemar Aas	SK "Pärnu"	8.18,18

Naised sen-B 1x; 5 võistlejat**FA**

1. Moonika Tõrva	SK "Kalev"	8.48,57
2. Aljona Lutovinova	Palusalu SK	9.00,41
	Harku SK	
3. Öie Linnu	Viljandi SK	9.06,48
4. Jaana Albri	Palusalu SK	9.23,75
	Harku SK	
5. Karin Tarto	Palusalu SK	9.28,57
	Harku SK	

Mehed veteranid 2-; 1 paatkond**FA**

1. Toivo Zoova	Tallinna SK	0.00,00
Juhan Paalo	SK "Kalev"	
	SK "Aeron"	

Naised veteranid 4-; 3 paatkonda**FA**

1. Ingrid Võsu	SK "Pärnu"	3.45,57
Margit Pärnpuu		
Ulvi Lutoskin		
Tatjana Jaanson		
2. Kristi Reiman	SK "Kalev"	3.59,01
Ulla Lünekund		
Sirje Nööri		
Kristi Rabi		
3. Kaire Uiho	Harku SK	4.15,92
Pille Vahtra		
Marju Annuk		
Anu Kraav		

Eesti noorte lahtised meistrivõistlused Pärnus, 1995. aastal

Tüdrukud C-klass 2x; 6 paatkonda**FA**

1. Karen Järva	SK "Pärnu"	10.35,92
Ave Umalas		
2. Olga Toome	SK "Pärnu"	10.50,30
Kristi Kiling		
3. Karmen Sits	SK "Pärnu"	11.08,93
Kersti Paldis		
4. Merlyn Sutt	SK "Pärnu"	11.22,33
Triin Aavik		
5. Kristi Oskar	SK "Pärnu"	11.43,33
Kerli Tomingas		
6. Kaire Lepik	SK "Pärnu"	11.54,91
Triin Tomingas		

Vigade parandus

"Eesti Sõudjas" nr.1(4) 1996 jäid rubriigist Eesti Sõudmine 1995 toimetuse süül avaldamata Eesti noorte meistrivõistluste tüdrukute C-klassi paariskahese võistlussõidu tehnilised tulemused. Avaldame need nüüd lõpuks tagantjärele siiski.

Eesti MV ergomeetrisõudmises

FISA egiidi all korraldatakse arvukalt võistlusi "kuivamaa-sõudmises" - ergomeetril. Neist populaarseim on Bostoni Crash- B Sprintsi nime all korraldatavad individuaalsed MM-võistlused ja Amsterdamis peetavad võistkondlikud EM-võistlused. Sõudmist imiteerv aparaat on leidnud tunnustuse mitte üksnes sõudjate, vaid ka paljude teiste spordialade tipptegijate hulgas.

Eesti esimesed ametlikud võistlused korraldas Tallinna Sõudeklubi 1994. aastal klubi presidendi Marion Vahuri ja ESLi peatreeneri Mihkel Klementsovi eestvedamisel. Tänavu jõudis Eesti Sõudeliit ergomeetrisõudmises esimeste meistrivõistluste korraldamiseni, olles seega FISA 103 liikmesriigi hulgas 36. riik, kus selgitatakse riigi meistreid ergomeetril.

Mehed; 14 võistlejat

E

6. Jaanus Strikholm	SK "Pärnu"	6.26,1
7. Silver Sonntak	SK "Pärnu"	6.26,2
8. Indrek Peterson	SK "Pärnu"	6.28,1
9. Tairo Tarvis	SAK Tartu	6.28,2
10. Argo Normak	SAK Tartu	6.28,6
11. Jarek Mäestu	SK "Pärnu"	6.36,7
12. Roman Lutoskin	SK "Kalev"	6.40,9
13. Priit Tamm	SAK Tartu	6.42,1
14. Toomas Karotamm	SK "Pärnu"	6.49,9

F

1. Jüri Jaanson	SK "Pärnu"	5.53,1
2. Leonid Prokofjev	Narva LNSK	6.14,5
3. Priit Tasane	SK "Kalev"	6.17,4
4. Mihhail Jakovlev	Narva LNSK	6.23,8
5. Andrei Silin	Narva LNSK	6.25,9

Mehed kergekaallased; 5 võistlejat

1. Vjatseslav Nazarov	Narva LNSK	6.37,9
2. Dmitri Andrejev	Narva LNSK	6.48,9
3. Boriss Razumov	Viljandi SK	6.54,2
4. Dmitri Pimenov	Narva LNSK	7.13,5
5. Ruslan Zabulika	SK "Pärnu"	7.29,4

Noormehed; 45 võistlejat

E

6. Leonid Gulov	Narva LNSK	6.44,7
7. Ingmar Aija	SK "Pärnu"	6.44,9
8. Jevgeni Popelisin	SK "Kalev"	6.45,2
9. Priit Purge	SAK Tartu	6.45,7
10. Aleksandr Ludvig	Narva LNSK	6.46,6
11. Ronald Rosenberg	SK "Kalev"	6.54,8
12. Mihhail Lebedev	Narva LNSK	6.55,6
13. Kalver Tammik	SK "Pärnu"	6.55,7
14. Margus Pani	SK "Kalev"	6.57,8
15. Andry Ruukel	SK "Kalev"	6.57,8
16. Aigar Raja	SK "Kalev"	6.59,3
17. Raiko Tasa	SAK Tartu	6.59,4
18. Tõnis Vihmand	SAK Tartu	7.02,2
19. Pavel Skobelev	Narva LNSK	7.03,0
20. Meelis Martin	SK "Kalev"	7.03,0
21. Nikolai Stepanov	Narva LNSK	7.03,3
22. Oleg Frolov	Narva LNSK	7.06,8
23. Urmas Vassus	Viljandi SK	7.07,6
24. Roman Tsernjatkin	Narva LNSK	7.07,8
25. Vladimir Terjohhin	Narva LNSK	7.08,7
26. Sergei Ratkevits	Narva LNSK	7.11,5
27. Aleksei Kuznetsov	Narva LNSK	7.12,5
28. Anton Sagaidatsnõi	Narva LNSK	7.16,1
29. Igor Kuzmin	Narva LNSK	7.16,2
30. Igor Povalisin	Narva LNSK	7.19,6
31. Dan Bogdanov	SK "Kalev"	7.21,7
32. Marko Üle	SK "Kalev"	7.22,8
33. Andrus Arula	SK "Kalev"	7.23,0
34. Anatoli Solovjov	Narva LNSK	7.24,1

35. Janar Randmaa	SK "Kalev"	7.25,6
36. Lev Lvov	Narva LNSK	7.27,4
37. Boriss Abramovits	Narva LNSK	7.31,7
38. Dmitri Odnolko	Narva LNSK	7.39,3
39. Jan Bronislavski	SK "Kalev"	7.41,4
40. Allar Raja	SK "Kalev"	7.45,5
41. Martin Tarkpea	SK "Kalev"	7.49,0
42. Ramol Peenoja	SK "Kalev"	7.50,8
43. Sergei Kuznetsov	Narva LNSK	7.50,9
44. Roman Raivet	SK "Kalev"	8.13,1
45. Marek Braun	SK "Kalev"	8.29,0

F

1. Tõnu Endrekson	SK "Pärnu"	6.15,7
2. Dmitri Zatsik	SK "Kalev"	6.32,9
3. Jura Nemirski	SK "Kalev"	6.34,1
4. Vahur Mäe	SK "Pärnu"	6.45,5
5. Anton Safonov	Narva LNSK	6.50,9

Meesveteranid; 2 võistlejat

1. Mihkel Klementsov	Tallinna SK	6.43,6
2. Urmas Hein	SAK Tartu	6.49,5

Naised; 5 võistlejat

F

1. Piret Jamnes	SK "Kalev"	6.59,9
2. Katrin Herm	SK "Kalev"	7.08,7
3. Kalli Meriste	SK "Pärnu"	7.19,4
4. Moonika Tõrva	SK "Kalev"	7.32,6
5. Kristiina Veltbach	SAK Tartu	7.38,0

Naised kergekaallased; 3 võistlejat

1. Tatjana Jaanson	SK "Pärnu"	7.33,8
2. Regina Suup	Narva LNSK	ajata
3. Tiiu Jürjaado	SAK Tartu	ajata

Neiud; 17 võistlejat

E

9. Heivi Adulas	Viljandi SK	8.03,5
10. Viivika Tapp	SK "Kalev"	8.05,4
11. Katrin Peterson	SAK Tartu	8.06,4
12. Maarja Krass	SAK Tartu	8.19,2
13. Kersti Resetnjak	SK "Kalev"	8.24,9
14. Merle Palu	SAK Tartu	8.35,0
15. Kadi Tuisk	SK "Kalev"	8.40,3
16. Siiri Tuisk	SK "Kalev"	8.45,3
17. Hume Saar	SK "Kalev"	9.03,1

F

1. Egle Trump	SK "Pärnu"	7.40,5
2. Karen Järva	SK "Pärnu"	7.48,0
3. Kairi Tasa	SAK Tartu	7.48,7
4. Katrin Ots	SK "Pärnu"	7.48,8
5. Eve Rattiste	SK "Kalev"	7.53,6
6. Inga Härson	SAK Tartu	7.54,1
7. Pirje Urmsalu	SK "Kalev"	8.01,6
8. Kersti Paldis	SK "Pärnu"	8.06,9

1997.aasta sõudevõistluste kalender

Aprill

12.-13.	Gent	BEL	Rahvusvaheline kevadregatt/ Belgia juunioride MV
26.-27.	Tartu	EST	Emajõe KV

Mai

03.-04	Köln	GER	Rahvusvaheline Kölni regatt
	Szeged	HUN	Rahvusvaheline Szegedi regatt
10.-11.	Gent	BEL	19. Belgia MV/ 78. Genti rahvusvaheline regatt
	München	GER	Rahvusvaheline juunioride regatt
	Piediluco	ITA	Paolo d'Aloja memoriaalvõistlused
17.-18.	Essen	GER	89. Rahvusvaheline Hügeli karikas
22.	Tallinn	EST	Kirkovenede tuur
	Helsingi	FIN	
24.-25.	Köln	GER	Kölni rahvusvaheline juunioride regatt
31.-01.	München	GER	MK I etapp

Juuni

07.	Pärnu	EST	Eesti KV
07.-08.	Hazewinkel	BEL	Rahvusvaheline Hazewinkeli Loto regatt/ EÜ lahtised MV
8.	Pärnu	EST	E.Seileri ja B.Löhmuse X memoriaalvõistlused
14.-15.	Mannheim	GER	110. Ülem-Reinimaa regatt
	Pariis	FRA	Prantsusmaa lahtised MV
21.-22.	Pariis	FRA	MK II etapp
	Bled	SLO	42. Rahvusvaheline juunioride regatt
	Bydgoszcz	POL	Rahvusvaheline juunioride regatt
27.-29.	Trakai	LTU	2. Balti mere mängud/ Merevaigust Aeru regatt
28.-29.	Amsterdam	NED	Rahvusvaheline Kuninglik Maas- Holland-Bekeri regatt
	Tampere	FIN	Põhjamaade MV/ Tampere rahvusvaheline regatt
	Viin	AUT	Bilderlandi KV

Juuli

02.-06.	Henley	GBR	Henley Kuninglik regatt
10.-13.	Sulkava	FIN	Sulkava suursõudmine
11.	Pärnu	EST	Pärnu Veefestival
11.-13.	Luzern	SUI	MK III etapp/ Luzerni rahvusvaheline regatt
12.	Viljandi	EST	Viljandi paadimees
26.-27.	Milaano	ITA	Rahvaste Karikas/ Sen-B MM
	Kopenhaagen	DEN	Rahvusvaheline Kopenhaageni regatt/ Skandinaavia MV
	Pärnu	EST	Eesti MV

August

06.-10.	Hazewinkel	BEL	Juunioride MM
16.-17.	Pärnu	EST	Kalevi Päevade sõuderegatt/ ESS Kalev MV
23.-24.	Pärnu	EST	Eesti noorte, sen-B ja veteranide MV

September

01.-07.	Aiguebelette	FRA	Maailmameistrivõistlused
7.	Tartu	EST	Emajõe maraton
12.-14.	München	GER	Euro- Masters Regatta
13.	Pühajärve	EST	Pühajärve regatt
20.-21.	Gent	BEL	101. Rahvusvaheline Genti klubi regatt Belgia lahtised sprindi KV

Oktoober

4.	Tartu	EST	41. kaheksapaatide sügisregatt
11.-12.	Klaipeda	LTU	Rahvusvaheline "Dane" regatt
	Tartu	EST	Eesti väikepaatide regatt
25.	Bern	SUI	Armaada KV

November

07.-09.	Adelaide	AUS	FISA Masters Regatta
---------	----------	-----	----------------------

1997. aasta sõudevõistluste juhendid

Emajõe karikavõistlused

Aeg: 26.-27. aprill

Koht: Tartu, Emajõgi, Tartu Ülikooli sõudebaas.

Distants: 26.aprillil- 4000 m, 27.aprillil- 2000 m eraldistardist üheminutiste intervallidega.

Programm: 26.aprillil kell 14.00 M2x, M2-, M1x, N2x, N1x; 27. aprillil kell 11.00 M2x, M2-, M1x, N2x, N1x

Mandaat: 26.aprillil võistluspaigas kell 11.00-11.30

Vastuvõtt: Majutamis-, toitlustamis- ja lähetuskulud kannavad osavõtavad võistkonnad (organisatsioonid, klubid).

Võistluste iseloom: Võistlused on võistkondlikud. Neist võtavad osa klubide ja kohalike organisatsioonide võistkonnad. Paatkondade koosseisude moodustamine on vaba.

Osavõtumaks: 30 krooni iga võistleja kohta.

Paremusjärjestus: Paatkondade paremusjärjestus selgitatakse kahe distantsi aegade liitmise teel. Võrdse resultaadi korral on määravaks tulemus 2000 m distantsil. Võistkondliku paremusjärjestuse selgitamiseks arvestatakse suuremat punktide kogusummat. Punkte arvestatakse kõikidele: I koht 7 punkti, II 5 punkti, III 4 punkti, IV 3 punkti, V 2 punkti ja VI 1 punkt paatkonna iga liikme kohta. Võrdse punktisumma korral on määravaks I kohtade arv.

Autasustamine: Võitjat autasustatakse ESL-i "Emajõe karikaga", I,II ja III kohale tulnud võistkondi ja paatkondade liikmeid diplomitega. Esikohale tulnud paatkondade liikmeid autasustatakse eriauhindadega.

Lisatingimused: Võistlused korraldab sõudeklubi Aht lepingulises vahekorras ESL-i ja ESL-i züriiga.

Eesti karikavõistlused

Aeg: 7.juuni

Koht: Pärnu, Pärnu jõgi, sõudeklubi "Pärnu" sõudebaas.

Programm: 14.00 M2x, 14.10 M2-, 14.20 N2x, 14.30 PA2x, 14.50 TA2x, 15.00 PB1x, 15.10 TB1x, 15.20 M1x, 15.30 M4-, 15.40 N1x, 15.50 PA1x, 16.00 TA1x, 16.10 PB2x, 16.20 TB2x. Võistlusrajad loositakse välja Eesti Sõudeliidus 3.juunil kell 12.00. Eelsõidud toimuvad vajaduse korral kell 12.00.

Vastuvõtt: Majutamis, toitlustamis ja lähetuskulud kannavad osavõtavad võistkonnad (organisatsioonid, klubid).

Võistluste iseloom: Võistlused on võistkondlikud. Neist võtavad osa klubide ja kohalike organisatsioonide võistkonnad. Paatkondade koosseisude moodustamine on vaba.

Osavõtumaks: Täiskasvanutele 30 ja noortele 15 krooni.

Paremusjärjestus: Võistkondliku paremusjärjestuse selgitamiseks arvestatakse suuremat punktide kogusummat. Punkte arvestatakse kõikidele: I koht 7, II 5, III 4, IV 3, V 2 ja VI 1punkt paatkonna iga liikme kohta. Võrdse punktisumma korral on määravaks I kohtade arv.

Autasustamine: Võitjat autasustatakse ESL-i 1997.a "Eesti karikaga", I,II ja III kohale tulnud võistkondi ja paatkondade liikmeid diplomitega. Esikohale tulnud paatkondade liikmeid autasustatakse ESL-i 1997.aasta Eesti karikavõitja karikaga.

Lisatingimused: Võistlused korraldab sõudeklubi Pärnu lepingulises vahekorras Eesti Sõudeliiduga ja ESL-i züriiga. Noored võivad võistelda vastavalt valikule maksimaalselt kahel distantsil päevas.

B.Lõhmuse ja E.Seileri Mälestusvõistlused

Eesmärk: Sõudespordi populariseerimine. Meie hulgast lahkunud endiste sõudesportlaste Benhard Lõhmuse ja Erich Seileri mälestuse jäädvustamine.

Aeg ja koht: Võistlused toimuvad Pärnus 8.juunil 1997. a. Pärnu jõel, sõudeklubi Pärnu sõudebaasis. Sekretariaat töötab sõudeklubis Pärnu, Tööstuse 27, 7.juunil 17.00-18.30.

Programm: M2x, M1x, N2x, N1x, M4-, P1x, P2x, P4-, T1x, T2x.

8.juunil kell 9.00 toimuvad võistlused 2000 meetri distantsil.

Eelsõidud peetakse ühisstardist paadiklasside kaupa. Finaali pääseb iga eelsõidu võitja. Ülejäänud finaalikohad (6) komplekteeritakse eelsõitutes parimaid aegu näidanud paatkondadest, sõltumata nende kohast eelsõidus. Finaalis stardib igas paadiklassis kuus paatkonda.

8.juunil toimuvad võistlused kell 14.00 3000 meetri distantsil. Finaalsõidud peetakse Gunderseni meetodil, vastavalt eelsõidus saavutatud ajale.

Vastuvõtt: Majutamis-, toitlustamis- ja lähetuskulud annavad osavõtavad võistkonnad (organisatsioonid, klubid).

Osavõtumaks: Täiskasvanutele 20 ja noortele 10 krooni.

Autasustamine: Vanuseklasside võitjaid igas paadiklassis autasustatakse diplomitega. Esikohale tulnud paatkondade liikmeid autasustatakse eriauhindadega. SK Pärnu juhatus koostöös võistluste züriiga võib autasustamiskorras teha muudatusi vastavalt võistlejate arvule ja tulemustele.

Lisatingimused: Võistlused korraldab sõudeklubi Pärnu, otseseks läbiviijaks on ESLi zürii.

Pärnu Veefestival

Aeg: 5.juuli

Koht: Pärnu jõgi, start ja finis Pärnu Kesklinna silla juures. Start kell 14.00

Distants: Kiired alused- 9 km, aeglased alused- 1 km.

Programm: Rahvapaat, matkasüst, vabaklass (kõik inimjõul liikuvad sõidukid pesuvannist kirkovene ja kaheksapaadini). Märkus: Rahvapaatide, matkasüstade ja vabaklassi arvestuses võistlevad sen-A M, sen-A N, JPA, JTA vanusegruppide esindajad ühepaadil.

Võistluste iseloom: Osaleda võivad kõik sõudehuvilised. Võistkonna arvulist koosseisu ja vanust ei piirata.

Osavõtumaks: Eelregistreerimisel on osavõtumaks 30 krooni iga võistleja kohta, mis tasutakse Eesti Sõudeliitu sularahas või ülekandega (ESL-i arve: 012-60-35012, Põhja-Eesti Pank, kood 748, aadress Pärnu mnt.12, EE0001, Tallinn). Võistluspaigas registreerimisele on osavõtumaks 50 krooni.

Registreerimine: Eelregistreerimine toimub kuni 20.juunini Eesti Sõudeliidus Regati pst.1, EE0019, Tallinn, tel. (2)6398675, faks (2)6398653 või Pärnu Päikeseraadios Esplanaadi 10, EE3600, Pärnu, tel (244)31370, faks (244)31380. Võistluspaigas on võimalik täiendav registreerimine kuni 2 tundi enne võistluste algust. Märkus: Eelregistreerimisel võimaldatakse rahvapaatide ja matkasüstade kasutamine võistluste ajal. (Paatide hulk on piiratud).

Autasustamine: Kõiki osavõtjaid autasustatakse diplomiga. Rahvapaadi, matkasüsta ja vabaklassi (akadeemiline) sõudmise ühepaadi iga vanusegrupi kolme paremat autasustatakse hinnalise auhinna ja diplomiga. Vabaklassi teiste osavõtjate vahel loositakse välja eriauhinnad vastavalt osavõtjate arvule ja võistluste zürii otsusele.

Viljandi Paadimees

Aeg: 12.juuli

Koht: Viljandi järv, start ja finis Viljandi Vetelpääste jaama ees. Start kell 12.00

Distants: Kiired alused- 9 km, aeglased alused- 500 m.

Programm: Rahvapaat, matkasüst, vabaklass (kõik inimjõul liikuvad sõidukid pesuvannist kirkovene ja kaheksapaadini). Märkus: Rahvapaatide, matkasüstade ja vabaklassi arvestuses võistlevad sen-A M, sen-A N, JPA, JTA vanusegruppide esindajad ühepaadil. Vabaklassis (akadeemiline sõudmine) korraldatakse võistlused vastavalt Viljandi Sõudeklubi erijuhendile.

Võistluste iseloom: Osaleda võivad kõik sõudehuvilised. Võistkonna arvulist koosseisu ja vanust ei piirata. Vabaklassis (akadeemiline sõudmine) määratakse võistlejate vanusegrupid ja paadiklassid Viljandi Sõudeklubi erijuhendiga.

Osavõtumaks: Eelregistreerunutel on osavõtumaks 30 krooni iga võistleja kohta, mis tasutakse Eesti Sõudeliitu sularahas või ülekandega (ESL-i arve: 012-60-35012, Põhja-Eesti Pank, kood 748, aadress Pärnu mnt.12, EE0001, Tallinn). Võistluspaigas registreerimisele on osavõtumaks 50 krooni.

Registreerimine: Eelregistreerimine toimub kuni 20.juunini Eesti Sõudeliidus Regati pst.1, EE0019, Tallinn, tel.(2)6398675, faks (2)6398653 või Viljandi Sõudeklubis, Vaksali 4, EE2900, Viljandi. Võistluspaigas on võimalik täiendav registreerimine kuni 2 tundi enne võistluste algust. Märkus: Eelregistreerimisel võimaldatakse rahvapaatide ja matkasüstade kasutamine võistluste ajal. (Paatide hulk on piiratud).

Autasustamine: Kõiki osavõtjaid autasustatakse diplomiga. Rahvapaadi ja matkasüsta sõudmise ühepaadi iga vanusegrupi kolme paremat autasustatakse hinnalise auhinna ja diplomiga. Vabaklassi osavõtjate vahel loositakse välja eriauhinnad vastavalt osavõtjate arvule ja võistluste zürri otsusele. Vabaklassi (akadeemilise sõudmise) võitjaid autasustatakse vastavalt Viljandi Sõudeklubi erijuhendile.

Eesti lahtised meistrivõistlused

Aeg: 26.-27.juuli

Koht: Pärnu, Pärnu jõgi, sõudeklubi "Pärnu" sõudebaas.

Distants: 2000m

Programm: 26.juulil 17.00 M2-, 17.15 Mkk1x, 17.30 N1x, 17.45 M2x, 18.00 N4x, 18.45 M8+.

27.juulil 12.00 M1x, 12.15 N2x, 12.30 M4-, 12.45 N4-, 13.00 M4x, 13.45 N8+.

Võistlusrajad loositakse välja Eesti Sõudeliidus 22.juulil kell 16.00. Eelsõidud toimuvad vajaduse korral kell 26.juulil kell 16.00 ja 27.juulil kell 10.00.

Vastuvõtt: Majutamise-, toitlustamise- ja lähetuskulud kannavad osavõtjad võistkonnad (organisatsioonid, klubid).

Võistluste iseloom: Võistlused on individuaalsed. Võistlustel lubatakse startida erinevate klubide, organisatsioonide ja riikide sportlastest koostatid koondpaatkondadel. Kergekaalu ühepaadil võivad võistelda ainult sen-B ja sen-A klassi võistlejad.

Osavõtumaks: 30 krooni igas paadiklassis võistlemise korra eest. Vahetult võistluspaigas täiendavalt juurderegistreerunud sportlaste osavõtumaks on 60 krooni (antud paadiklassis vabade kohtade olemasolu korral).

Autasustamine: I,II ja III kohale tulnud paatkondade liikmeid autasustatakse Eesti meistrivõistluste kuld-, hõbe ja pronksmedaliga ning vastava koha diplomiga.

Kalevi päevade sõuderegatt

Aeg: 16.-17.august

Koht: Pärnu, Pärnu jõgi, sõudeklubi "Kalevi" sõudebaas.

Distants: 1000m

Programm: 16.augustil 15.00 N1x, 15.10 M2x, 15.20 TC1x, 15.30 N vet 2x, 15.40 PB2x, 15.50 M vet 2-, 16.00 TB2x 17.augustil 12.00 TB1x, 12.10 N2x, 12.20 M1x, 12.30 PB2x, 12.40 PA4-, 12.50 PC1x, 13.00 PA1x.

Eelsõidud toimuvad vajaduse korral kell 16.augustil kell 13.00 ja 17.augustil kell 10.00.

Osavõtjad: Täiskasvanud- 1978.a. ja varem sündinud noored A- 1979.a. ja 1980.a. sündinud; noored B- 1981.a. ja 1982.a. sündinud; noored C- 1983.a. ja 1984.a. sündinud veteranid- üle 30 aasta vanused.

Registreerimine: Eelregistreerimine hiljemalt 12.augustiks Pärnu Kalevi sõudebaasis. (M.Killing, faks 244- 35 811). Mandaat ja loosimine 16.augustil kella 13.00-ni Pärnu Kalevi sõudebaasis, S-Jõe 50B.

Eesti noorte, sen-B ja veteranide lahtised meistrivõistlused

Aeg: 23.-24.august

Koht: Pärnu, Pärnu jõgi, sõudeklubi "Pärnu" sõudebaas.

Distants: 2000m

Programm: 23.augustil 17.00 PB1x, 17.10 M vet 4-, 17.20 TA1x, 17.30 PA2x, 17.40 PA2-, 17.50 M vet 2x, 18.00 TB 2x, 18.10 PC 2x, 18.20 TC 1x, 18.30 sen-B M 2x, 18.40 T8+, 18.50 PB 2x, 19.00 PA1x

24.augustil 12.00 PA4-, 12.10 TA2x, 12.20 PA4x, 12.30 M vet 1x, 12.40 TB1x, 12.50 N vet 4-, 13.00 PB 4x, 13.10 PC1x, 13.20 TC2x, 13.30 sen-B M1x, 13.40 sen-B N 1x, 13.50 TA4x, 14.00 P8+.

Võistlusrajad loositakse välja Eesti Sõudeliidus 19.augustil kell 16.00. Eelsõidud toimuvad vajaduse korral mõlemal päeval kaks tundi enne finaalide algust intervalliga 5 minutit.

Vastuvõtt: Majutamise-, toitlustamise- ja lähetuskulud kannavad osavõtjad võistkonnad (organisatsioonid, klubid).

Võistluste iseloom: Võistlused on individuaalsed. Võistlustel lubatakse startida erinevate klubide, organisatsioonide ja riikide sportlastest koostatid koondpaatkondadel. Kergekaalu ühepaadil võivad võistelda ainult sen-B ja sen-A klassi võistlejad.

Osavõtumaks: Veteranidel ja sen-B 30 krooni, noortel 15 krooni igas paadiklassis võistlemise korra eest. Vahetult võistluspaigas täiendavalt juurderegistreerunud sportlaste osavõtumaks on kahekordne (antud paadiklassis vabade kohtade olemasolu korral).

Autasustamine: I,II ja III kohale tulnud paatkondade liikmeid autasustatakse vastava vanuseklassi meistrivõistluste kuld-, hõbe ja pronksmedaliga ning vastava koha diplomiga.

Lisatingimused: Noored võivad võistelda kahes paadiklassis päevas pluss kaheksapaat.

Emajõe maraton

Aeg: 7.september

Koht: Tartu, Emajõgi. Stardipaigad: Emajõe suue Võrtsjärvest, Reku parv, Kärevere. Finiš Kvistentalis

Distants: 55 km- Emajõe suudmest, 38 km- Reku parve juurest, 18 km- Käreverest.

Programm: Ühene rahvapaat sen-A M, sen-A N, JPA, JTA- 18 km, start Käreverest kell 11.00; ühene matkasüst sen-A M, sen-A N, JPA, JTA 38 km, start Reku parve juurest kell 11.00; vabaklass (kõik inimjõul liikuvad sõidukid pesuvannist ja vesijalggratatest kirkovenedeni ja akadeemiliste paatideni) 55km, start Emajõe suudmest kell 10.00.

Osavõtumaks: Eelregistreerunutel on osavõtumaks 30 krooni iga võistleja kohta, võistluspaigas registreerimisele on osavõtumaks 50 krooni. Osavõtumaks tasutakse võistluspaigas.

Registreerimine: Eelregistreerimine toimub kuni 25. augustini Eesti Sõudeliidus Regati pst.1, EE0019, Tallinn, tel. (2)6398675, faks (2)6398653 või Tartu ESS Kalevis Magasini 3/5, EE2400 Tartu, tel (27) 432,627. Võistluspaigas on võimalik täiendav registreerimine kuni 2 tundi enne võistluste algust.

Märkus: Eelregistreerimisel võimaldatakse rahvapaatide ja matkasüstade tasuta kasutamine võistluste ajal.

Autasustamine: Kõiki osavõtjaid autasustatakse osavõtja diplomiga. Rahvapaadi ja matkasüsta kolme paremat autasustatakse hinnalise auhinna ja diplomiga. Vabaklassis autasustatakse võitjaid vastavalt osavõtjate arvule ja võistluste zürri otsusele auhinna ja diplomiga. Loosimisele kuuluvad eriauhinnad.

Pühajärve regatt

Aeg: 13.september

Koht: Otepää, Pühajärv, Start ja finiš Pühajärve Vetelpäästejaama ees. Start kell 11.00.

Distants: Kiired alused 5 km, aeglased alused 1,5 km.

Programm: Ühene rahvapaat ja matkasüst sen-A M, sen-A N, JPA, JTA- 5 km. Vabaklass (kõik inimjõul liikuvad alused pesuvannist ja kummipaadist draakonpaadini) -5km. Vabaklassi raames korraldab Tartu Aeroklubi aerutamisregati alljärgnevatel paadiklassides: K-1 sen-A M, sen-A N, JPA, JTA, JPB, JTB- 5km; C-1 sen-A M, JPA, JPB- 5 km; K-2 JPC, JTC- 5 km; C-2 JPC- 5 km.

Osavõtumaks: Osavõtumaks 30 krooni iga võistleja kohta tasutakse sularahas võistluste toimumise päeval võistluspaigas.

Registreerimine: Eelregistreerimine toimub kuni 1.septembrini Eesti Sõudeliidus Regati pst.1, EE0019, Tallinn, tel. (2)6398675, faks (2)6398653. Võistluspaigas on võimalik täiendav registreerimine kuni 2 tundi enne võistluste algust. Märkus: Eelregistreerimisel võimaldatakse rahvapaatide ja matkasüstade tasuta kasutamine võistluste ajal.

Autasustamine: Kõiki osavõtjaid autasustatakse osavõtja diplomiga. Rahvapaadi ja matkasüsta kolme paremat autasustatakse hinnalise auhinna ja diplomiga. Vabaklassi võistlustest osavõtjate vahel loositakse välja eriauhinnad. Tartu Aeroklubi aerutamisregati iga vanusegrupi ja paadiklassi kolme paremat autasustatakse auhinna ja diplomiga.

Eesti kaheksapaatide regatt

Aeg: 4. oktoober

Koht: Tartu, Emajõgi, Tartu Ülikooli sõudebaas.

Distants: Meestel 5600 m, naistel, mees- ja naisveteranidel 3800 m.

Programm: Võistlused peetakse kaheksapaatidel, ühe-minutiste intervallidega.

Stardiaeg: Meestel kell 14.00; naistel, mees- ja naisveteranidel kell 15.30.

Mandaat: Toimub võistluspaigas kell 11.00-12.30. Loosimine kell 12.30.

Vastuvõtt: Majutamis-, toitlustamis- ja lähetuskulud kannavad osavõtjad võistkonnad (organisatsioonid, klubid).

Võistluste iseloom: Võistlused on individuaalsed. Paatkondade koosseisude moodustamine on vaba.

Osavõtumaks: 30 krooni iga võistleja kohta.

Autasustamine: Kükides vanuseastmetes esikohale tulnud paatkondade liikmeid autasustatakse mälestuslindi ja diplomiga, II ja III kohale tulnud autasustatakse diplomiga.

Eesti väikeste paatide regatt

Aeg: 11.-12.oktoober

Koht: Tartu, Emajõgi, Tartu Ülikooli sõudebaas.

Programm: 11.oktoobril kell 15.00 M2-, M1x 5600 m, N2-, N1x 5600m.

12.oktoobril kell 11.00 M2-, M1x 2000m, N2-, N1x 2000m.

Mandaat: 11.oktoobril võistluspaigas kell 12.00-13.30

Vastuvõtt: Majutamis-, toitlustamis- ja lähetuskulud kannavad osavõtjad võistkonnad (organisatsioonid, klubid) või võistlejad ise.

Osavõtumaks: 30 krooni iga võistleja kohta.

Paremusjärjestus: Paatkondade paremusjärjestus selgitatakse kahe distantsi aegade liitmise teel. Võrdse resultaadi korral on määravaks tulemus 5600 m distantsil.

Autasustamine: I,II ja III kohale tulnud võistkondi ja paatkondade autasustatakse liikmeid diplomite ja eriauhinnadega.

Lisatingimused: Võistlused korraldab sõudeklubi Aht lepingulises vahekorras Eesti Sõudeliiduga ja ESL-i zürriiga. Võistlused on Eesti sõudekoondise kandidaatide valiku-võistlused 1998.aasta täiskascvanute ja juunioride MM-võistlusteks.

Üldsätted

Kõikideks võistlusteks eelregistreerimine koos nimelise paatkondade koosseisudega (loetaval vormikohasel kujul kirjalikult või faksiga) tuleb esitada Eesti Sõudeliitu võistlustele eelneva nädala esmaspäevaks (5 päeva enne) võistlusradade loosimiseks. Stardiprotokoll väljastatakse järgmisel päeval.

Võistkonnad, klubid, organisatsioonid ja üksikisikud, kes on huvitatud majutuskohtade organiseerimisest, peavad võtma otseühenduse klubi või organisatsiooniga, kus võistlused toimuvad või Eesti Sõudeliiduga vähemalt 20 päeva enne võistluste algust. Majutuskohtade broneerimiseks tuleb esitada garantiikiri.

Võistlustest osavõtva organisatsiooni või klubi esindajal palume esitada võistluste zürriile vormikohase registreerimislehe ja trükitähtedega täidetud paatkonna koosseisu kaardi vähemalt 1,5 tundi enne esimest võistlussõitu. Registreerimislehel peavad olema järgmised andmed: võistleja perekonna- ja eesnimi, arsti allkiri ja pitsar võistleja lubamisest antud võistlustele (iga võistleja kohta eraldi), võistleja allkiri ujumisohuse kohta, lähetava sõudeklubi või organisatsiooni juhataja või direktori allkiri ja pitsar. Tuletame meelde, et paatkonnad peavad olema ühtses võistlusriietuses ja aerulabad värvitud klubile kinnitatud värvidega.

Kõik eeltoodud üldjuhendis ja võistluste juhendites määratlemata jäänud küsimused lahendatakse võistluspaigas Eesti Sõudeliidu, ESL-i zürri ja asjasthuvitatute vahel või eelnevalt võistluste ettevalmistamise käigus ESLi peasekretäri vahendusel kirja teel või suusõnalisel kokkuleppel, mille kohta vormistatakse vastavasisuline esildis.

Tervisesõudmise programmis (Pärnu Veefestival, Viljandi Paadimees, Emajõe maraton ja Pühajärve regatt) korraldatavate regattide kohta saab informatsiooni, samuti lahendada kõik rahvaregattide juhendites määratlemata jäänud küsimused Eesti Sõudeliidu peasekretäri Jaan Tulsti vahendusel Eesti Sõudeliidus, Regati pst.1, EE0016 Tallinn, tel. (2) 6 398 675 (rahvusvaheline kood 372-2-6398675), faks (2)6398635. Tervisesõudmise regattide otsese ettevalmistamise, läbiviimise ja määratlemata jäänud küsimuste lahendamise tegelevad Eesti Sõudeliit (J.Tulsti), Eesti Aerutamisföderatsioon (I.Tuul) ja Eesti Tervisespordi Ühendus (R.Meijel, T.Adamson) ning nende poolt kinnitatud regatte läbiviivad zürriid.

Mass + liikumine = jõud

(Algust vaata eelmisest Eesti Sõudjast!)

Vaatame veel kord kõverjoont a, mis näitab paadi kiiruse muutumist ühe tõmbe jooksul ja sõudja asendite muutumist sõudetsükli, mis on toodud vastaval diagrammil (vaata ES 1996). Nagu näha, saavutatakse paadi maksimaalne kiirus vahetult pärast aeru veest väljavajutamist ja minimaalne kiirus vahetult aeru vettepaneku järel.

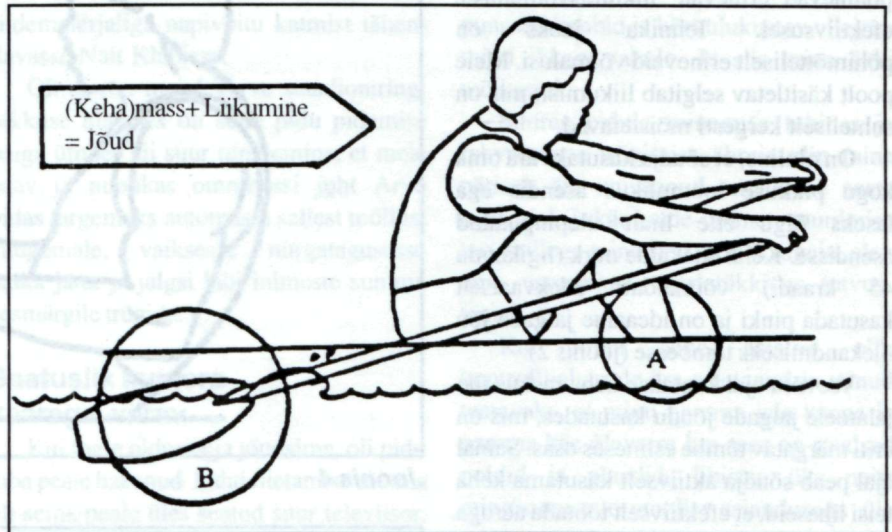
Et selgitada vaadeldavat maksimaalset ja minimaalset kiirust, õigemini selle muutust, peame vaatlema sõudja liikumist aeru väljavajutamisest kuni vettepanekuni sõudetsükli. Sel perioodil liigub sõudja kehamass paadi võõri suunast ahtri suunas (joonis 1). Näiteks meeste kaheksapaadis, kus sõudja keskmine kehakaal on 85 kg, on liikumises 680 kg.

Kui me nüüd vaatleme valemit MASS + LIIKUMINE = JÕUD, kerkib üles küsimus: kuhu see jõud läheb? Kui algab uus tõmme, siis sõudja mass, mis on liikumises paadi ahtri suunas, peatub ning muudab suunda. Sel hetkel tekib suur jõud, mis mõjub vastupidiselt paadi kiirusele. Antud negatiivne jõud kantakse edasi paadile jalatoe kaudu (joonis 1,A). Tõmbe lõpus toimub vastupidine nähtus. Sõudja kehamass liigub paadi võõri suunas ja see võimaldab paadi vaba liikumist minimaalse vastupanuga.

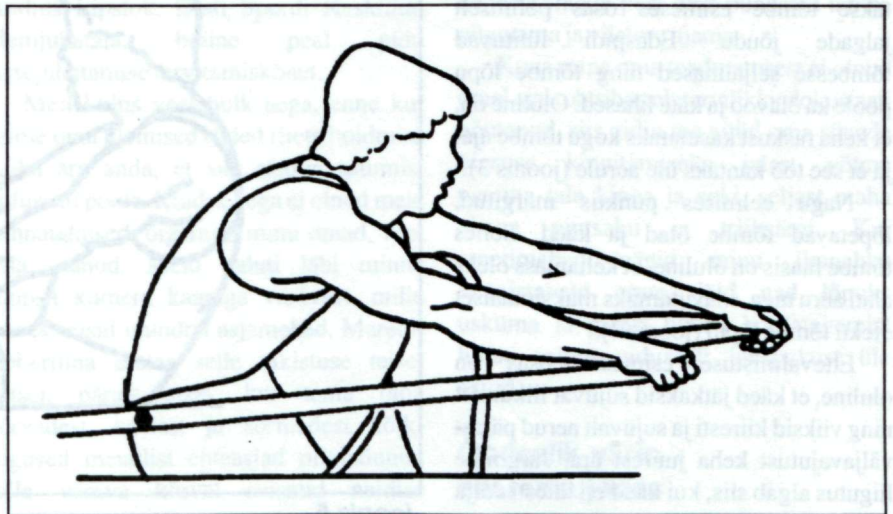
Ainuke võimalus vähendada negatiivse jõu mõju, on aeru õige vettepanek – veevõtt (joonis 1,B). Jätkemeelede – hea tehnika üks põhilisi eesmärke on vähendada negatiivse jõu efekti. Siin võime selgelt näha erinevust hea ja halva paatkonna vahel. Pole liialdus väita, et kõige tähtsam moment tõmbe juures on aeru vettepanek – haare. Õige vettepanekuga (aer peab vette minema enne kui kogu jõud vajub jalatoele) saame vähendada negatiivse jõu mõju, kandes selle üle aeru labale.

Kui hästi ka aeru vettepanek on sooritatud, esineb seal alati mõningane negatiivne jõud ja seega on vahetult pärast aeru vettepanekut paadi kiirus alati kõige madalam. Tehnika täiustamine teenib eesmärki vähendada kiiruse muutusi tõmbetsükli.

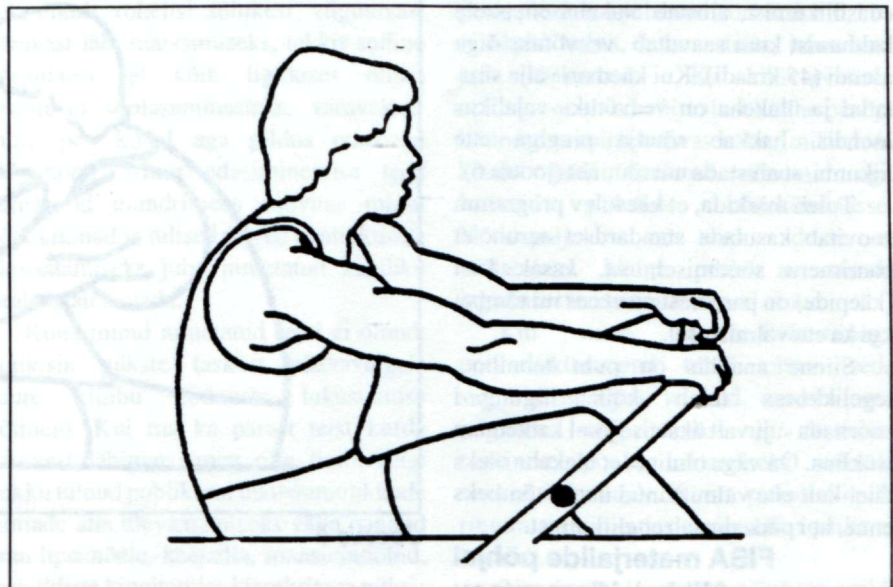
See vahelduv mõju negatiivse ja positiivse jõu vahel kordub 2000-meetrisel võistlusdistsantsil 220-250 korda. Väike kiiruse kaotus iga tõmbe ajal põhjustab seda, et paadil langeb keskmine kiirus ja ta läbib tõmbe jooksul lühema distantsi. Näiteks ühe tõmbe pikkuse vähenemine 5 cm võrra korrutades tõmmete arvuga distantsil toob kaasa 12,5-meetrise kaotuse 2000 meetril.



Joonis 1



Joonis 2



Joonis 3

VITÕMBEFAASID

Vaatame järjest läbi kõik tõmbetsükli faasid ja anname tehnilisi selgitusi, mis põhinevad erinevate liikumisvõimaluste efektiivsusel. Tehnika jaoks on põhimõtteliselt erinevaid võimalusi. Meie poolt käsitletav selgitab liikumisi, mis on suhteliselt kergesti mõistetavad.

On oluline, et sõudja kasutaks ära oma kogu pikkuse loomulikus asendis ega laseks õlgu ette liialt ülepingutatud asendisse. Keha ettekalde nurk (ligikaudu 45 kraadi) võimaldab adekvaatselt kasutada pinki ja on ideaalne jalgade jõu ülekandmiseks tõmbesse (joonis 2).

Veevõtu ajal kantakse keha raskus üle jalatoele jalgade jõudu kasutades, mis on eriti märgatav tõmbe esimeses osas. Samal ajal peab sõudja aktiivselt kasutama keha teisi lihaseid, et efektiivselt töötada aeruga vees.

Võrreldes kogu lihasjõuga, kasutatakse tõmbe esimeses osas põhiliselt jalgade jõudu. Edaspidi lülituvad tõmbesse seljalihased ning tõmbe lõpu poole ka õlavöö ja käte lihased. Oluline on, et keha raskust kasutataks kogu tõmbe ajal ja et see töö kantaks üle aerule (joonis 3).

Nagu eelmises punktis märgitud, lõpetavad tõmbe õlad ja käed. Selles tõmbe faasis on oluline, et kehamass oleks alati aeru taga, saavutamaks maksimaalset efekti tõmbe lõpul (joonis 4).

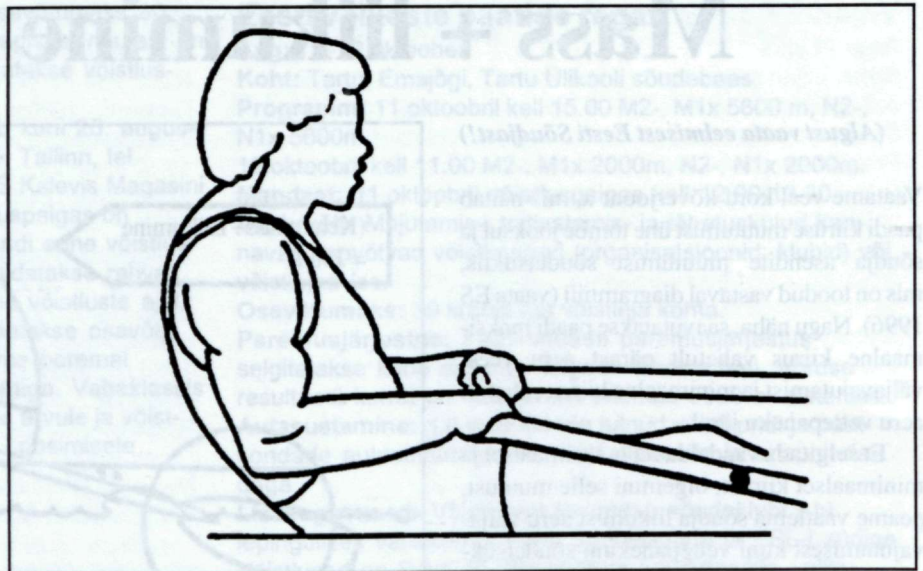
Ettevalmistuse esimeses osas on oluline, et käed jätkaksid sujuvat liikumist ning viiks kiiresti ja sujuvalt aerud pärast väljavajutust keha juurest ära. Järgmine liigutus algab siis, kui käed on täiesti välja sirutatud (joonis 5).

Sel ajal, kui käed jätkavad edasilikumist, alustab ülakeha ettepoole kaldumist kuni saavutab veevõtuks õige asendi (45 kraadi). Kui käed on välja sirutatud ja ülakeha on veevõtuks vajalik asendis, hakkab sõudja pingiga ette liikuma, et alustada uut tõmmet (joonis 6).

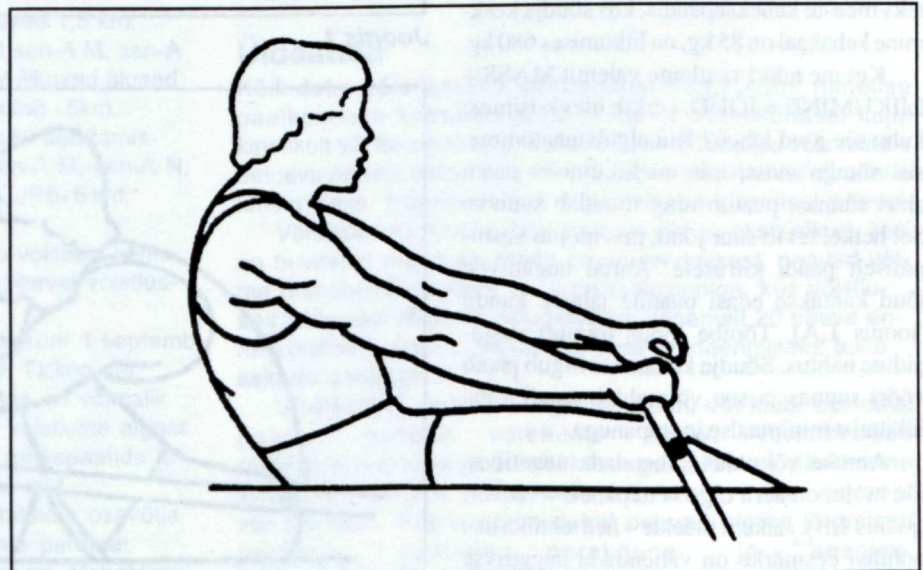
Tuleb märkida, et käesolev programm soovib kasutada standardset aeruhoiet paarisaeu sõudmisel, s.t. vasak käsi (käepide) on paremast pisut ees nii tõmbel kui ka ettevalmistusel.

Siinne analüüs on puht tehniline, tegelikkuses tuleb kõik liigutused sooritada sujuvalt üksteise järel katkematu tsükliks. On väga oluline, et ülakeha oleks täielikult ette valmistunud uueks tõmbeks enne, kui pink alustab ettelikumist.

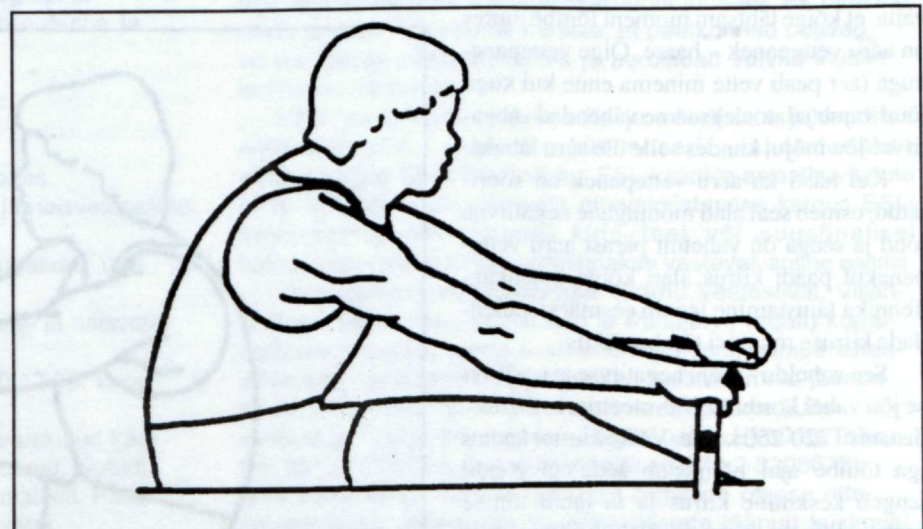
**FISA materjalide põhjal
Mihkel Klementsov**



Joonis 4



Joonis 5



Joonis 6

Uugu-Ärbärt pajatab...



Uugu-Ärbärt
mõlatamise asjatundja

Mina, Uugu-Ärbärt ja minu kolm naabrimehest sõpra, kolm Jaani, tervitame sind, Eestimaa tublit mõlatajat Silgu-Mulgi-Maa pealinnast ja soovime sulle edukat, peatselt algava mõlatamise hooaega.

Tuliroti aasta on sedapuhku otsas. Ümber sai ka Olümpose mängude ühe sajandi juubileumi aasta.

Eestimaal on iidsetest aegadest kauniks kombeks oma vägimehi austada. Kuigi Olümpose mängude lõppedes meil päris õigeid vägimehi ei olnud, siis suur äraaustamise tseremonii sai ikkagi maha peetud.

Kutse spordi tegemise aastalõpetamise pidule

Kui mina ühel talvekuu päeval pealinnas oma asjaajamisi õiendasin, sattusin rinnutsi kokku meie spordi juhtimise Keskliidu peasihteri, minu ammuaegse isikliku tuttava, härra Toomas Tõnisega, kes pistis mulle viis pihku ja päris aru minu ja minu sugupuulist tervisliku seisukorra kohta. Kui mina oma aruandmise olin lõpetanud, ütles härra Tõnise, et neil, see tähendavat, et Eesti riigi sporditegemise juhtidel olevat plaanis üks ärakorraliselt ülisuur ja väga võimas spordi tegemise aasta lõpetamise pidu ja et temal olevat suur au mind kui mõlatamise asjatundjat koos küljeluu Mareta-Robertiinaga sellele pidu pidamisele kutsuda.

Kui jõulupühade eelne pühapäevane päev - spordi suure pidu pidamise aeg - kätte jõudis, sätitasin end Mareta-Robertiinaga pikale pealinna reisile. Minu koduse mõlaklubi eestseisuse lahel loal toimetati meid kenasti klubi omnibussiga pidu pidamise paika - "Dikoltei" nime kandvasse, Silgu-Mulgi-Maa keelde ümberpanduna naisterahva pidurõiva vööpaigast kõrgemal asuva ülalpoole

riidematerjaliga napivõitu katmist tähendavasse Nait Klabisse.

Oh sa mu meie! Terve staadioniringi pikkuse ulatuses oli selle pidu pidamise paiga ümber nii suur tunglemine, et meie osav ja nupukas omnibussi juht Arvo pidas targemaks automasin sellest möllust kaugemale, vaiksesse nurgatagusesse paika jätta ja jalgsi läbi inimeste summa eesmärgile trügida.

Saatuslik kumera kaarega värav

Kui meie pidumajja jõudsim, oli pidu juba peale hakanud. Lahti riitamise ruumis oli seina peale üles seatud suur televiisor, mis näitas kõike seda, mida pidusaalis korda saadeti. Parasjagu pidas härra Andres Lipstok, Eesti Spordi Keskliidu ülemjuhataja, büüne peal pidu sissejuhatamise tervitamiskõnet.

Meil kulus veel hulk aega, enne kui saime oma ülemised riided riiete hoidmise paika ära anda, et siis sättida astumist pidusaali poole. Kuid sellega ei olnud meie kannatamised, õigemini minu omad, veel otsa saanud. Meid paluti läbi minna suurest kumera kaarega väravast, mille juures seisid mundris asjamehed. Mareta-Robertiina ületas selle takistuse teisel katsel, pärast seda, kui tema oma kõrvadest, kaelast ja sõrmedest kõiksugused metallist ehteasjad oli ladunud selle värava kõrval seisnud neidise kandikule.

Kui mina sättisin oma sammud sõbralikult rohelisi tulukesi vilgutavast väravast läbi marssimiseks, tekkis selline põrgulärm, et kõik ligiduses olivad kivistusid soolasammasteks, väravakaar minu pea kohal aga pildus punaseid välgunooli. Minu edasiminemise teed takistanud mundrimees soovitas minul kõik külmad ja tulised relvad avalikkusele ülevaatamiseks juba nimetatud kandiku peale laiali laotada.

Kuna minul nimetatud relvi ei olnud, koukisin pükste taskust päevalvalgele suure kimbu koduuste lukustamise võtmeid. Kui ma ka pärast teist korda väravast läbimarssimist olin ümberringi kokku tulnud publikumi uudishimulikkude silmade alla ülevaatamiseks välja pannud oma lipsunõela, käekella, mansetinööbid, metalliliste kinnitamise klambritega püksitraksid ja peenraha tasku, ei jätnud

punased lambid ja kõrvulukustav vilejoru mind ikkagi rahule. Ja siis mina äkki mõikasin!

Suures pidule minemise tuhinas ja rahvahulgas trügimise ähmis olin mina päriselt ära unustanud oma kahe aasta taguse jala ja käe luude-liikmete murdmise loo, millega mina sind, armas lugeja, olen oma varasemates kirjatükkides tutvustanud.

Kui mina selle asjaloo olin kontrollijahärrale ära seletanud ja teinud teatavaks, et minu parema jala kann ja parema käe õlavarre luu sees on raudsed poldid ja plaadid, libistas üks neist mingisuguse torutaolise asjandusega üle minu poolt nimetatud kehaosade. Tõepoolest, too asjavärk hakkas just nende kohtade peal oma punaseid lampe pilgutama ja vilejoru ajama.

Kuna mina oma teadmatusest ei olnud omal ajal tohtrihärralt tarvilikku dokustaati nõutanud, siis pidin ma nüüd oma sõnade õigsuse kinnitamiseks jalast võtma parema jala kinga ja soki, seljast maha ajama pintsaku ja triiksärgi. Kui ametimehed nägid minu ihunahka kaunistavaid arme, jäid nad lõpuks uskuma ja pärast tualeti kordategemist lubati minul pidusaali lävepakust üle astuda.

Õndsalik värin sääremarjades

Pidusaalis meenutasid pidulised korrapäraliselt üksteise kõrvale ja rida rea peale plekk-karpi laotud võrtsikilusid, kus ei olnud kohta, kuhu astuda, istumisest juba rääkimata. Ka kikivarvastele upitades ei olnud võimalust büüne peal ja büüne ees toimetatavat näha, mikrofonu kaudu saali saadetud sõnumid aga kadusid piduliste kõnekõminasse. Nõndapaljukest ma siiski adusin, et mõlatajatel büüne peale au tasude jagamise tseremoniile asja ei olnud.

Kui meie Mareta-Robertiinaga poolteistkümmend tundi olime seda sagimist püstijalu kaenud, tundsin oma jalgades rampväsimumust ja tarvidust tagumise poole toetamiseks mõnele vabale isteplatsile. Suurt pidusaali pidi ringiratast tiirutades meie sellist paika ei leidnud.

Lõpuks jõudsim ühe tillukese eraldi asuva, ristseliti lahti oleva uksega

ruumikese juurde, kus kogu tuba oli tühje toole täis. Istusime Mareta-Robertiinaga ühe lauakese taha. Kohe tuli meie juurde kena ja viks neiu, kes pakkus meile keelearastuseks nelja sorti piduõhtu tarbeks kokkuloksutatud segajooki.

Mõnulejaid tuli pärast veelgi juurde

Minu suu jäi päris ammuli, kui näitsik teatas, et see kostitamine olevat kutsutud külaliste jaoks tasuta. Imedes läbi õlekõrre Bahamassi nimelist jooki, tundsin, kuidas soe jutt hakkas nabapunkti ümber ringiratast laskma, krampikiskunud sääremarju aga raputas õndsalik värin.

Tükk aega mõnulesime selles rahupaigas ainult kahekesi, kuni lõpuks sisenes ka kolmas - Erika Salumäe. Tema tüüris otse meie laua juurde, et juttu puhuda ja piduõhtust muljeid vahetada. Imesime siis seda imejooki ja kõnelesime isamaalise spordi igapäevastest asjadest.

Kui meie selle imepärase ruumi ukse väljastpoolt kinni panime, nägime ukse külge riputatud silti: "RESERVEERITUD", mille peale Mareta-Robertiina avaldas kahtlust, et kas meie ikka olime need päris õiged selle ette tellitud paiga kasutajad.

Istumine ümarlauas nelja mehega

Pidu jätkus täistuuridega, veeretasime valssi, ajasime suutäie sõbralikku juttu mitme tuttava piduliselega. Pärast keskööd säätasime endid koduteele.

Kui sina, armas mõlasõber, ei käinud selle pidu pidamise paigas, siis ütlen sulle otse välja, et sina ei jäänud mitte kui millestki heast ilma. Võib ju olla, et minul on tekkinud ealised iseärasused, kuid erakorralist muljet see "Deikoltei" nimeline pidu pidamise paik minule ei avaldanud, pealegi, kui seal õieti midagi näha ei saanud ega kuulda ei olnud.

Aga ikkagi jäi okas südant torkima Olümpose mängude juubileumi pidu pidamise päevast. Meie mõlatajate vaim ja vägi jäi väheseks ja seda vaatamata isegi meie, vanameeste, moraalsele toetusele ja põialde pihku pigistamisele.

Aga ega siis see üks viltuvedanud aasta meie mõlaspordi kuulsuserikast ja head nime ei tohi ju ometi muuta olematuks! Mina tahan vanaviisi uskuda,

et juba sellel hooajal jõuab kätte meie südamele see õnnis päev, kus meie kõik üheskoos võime täielises ühismeeses suurt pidu ja meie mõlatajatele kiitmise kõnesid pidada.

Pärast pealinnas pidu peal käimist ei olnud minul kodus asu ei astumiseks ega istumiseks. Ühel päeval sättisime endid nelja mehega, mina ja minu kolm naabrimehest sõpra, kolm Jaani, meie peretoa ümmarguse laua ümber istuma. Pidasime plaani, kuidas oma arunatukese vaimlisel jõul ning rammuraasukeste kehalisel toetamisel saame anda omapoolist, igaküljelist toetamist meie mõlatajate tulevaste võitude aupaiete suurendamiseks. Vaagisime neid mõlatamise spordi lahendamist nõudvaid küsimusi iga kandi pealt, kuid üksmeelelisele otsusele meie ei jõudnud.

Vastus jõudis pärle kui välgusähvatus

Ja siis, ühel päeval, nagu välk selgest taevast, raputas minu halle ajurakke üks imepäraline meeldetulemine. Lappasin oma isikulist tegevust ja minule erakorralist huvitust pakkunud paberite kokkukorjamise suhvlaekas ja leidsin otsitava, mida seesamune välgusähvatus oli minu ajudesse torganud - vastuse, kuidasmoodi päästa meie mõlasporti kuulsusesära ärakustumisest.

Kui mina mitu ööd ja mitu päeva ühtejuttu olin seda leidu iga kandi pealt läbi mõelnud, korrapärased joonistamised ja tarvilikud tabelid paberilehele valmis sehkendanud, kutsusin oma kolm naabrimehest sõpra, kolm Jaani, meie peretoa ümmarguse laua ümber järjekorralisele ajude ragistamise talgutele.

Unenäost ärkamine leemendava ihuga

Kui meie olime mitu tundi aru pidanud, minu sehkendused mitme nurga alt üle mõõtnud, kõiksugused võimalikud poolthääled ja vastuseismised ära vaaginud, jõudsime üksmeelelisele otsusele: esitada Eesti Mõlatajate Liidu eestseisusele läbi arutamiseks ja vastu võtmiseks "Nelja vana mehe kava mõlatajate tootmiseks".

Selle kava mina avaldan järgmisel

leheküljel täielises ulatuses.

Kui mina öösel sellest painajalikust unenäost leemendava ihuga ärkasin, tuli selgesti silmapaari ette minu imeline nägemus.

Istusin koos oma kolme naabrimehest sõbra, kolme Jaaniga, üleilmamaaliste mõlatajate meistrite väljaselgitamise võistluste büüne peal. Autasude kätte andmisele kutsuti kaheksa mehe mõlatajate üleilmamaalised meistrid, meie omad poisid! Kuldsete medalite kaela riputamise kõige kõrgema astmelaua peale tulid järgemööda ... Yuri, Yuri, Yuri, Yuri, Yuri, Yuri, Yuri!

Pärast kaheksandat Yurit ma ärkasingi!

Uni ei saanud ka peale mõningasi protseduure

Külma vette märjakskastatud käetätkuga hõõrusin oma ihu higileemest puhtaks, otsisin pesukapist enesele kuiva ja puhta magamise särki ning sättisin end uuesti unesooja sängi.

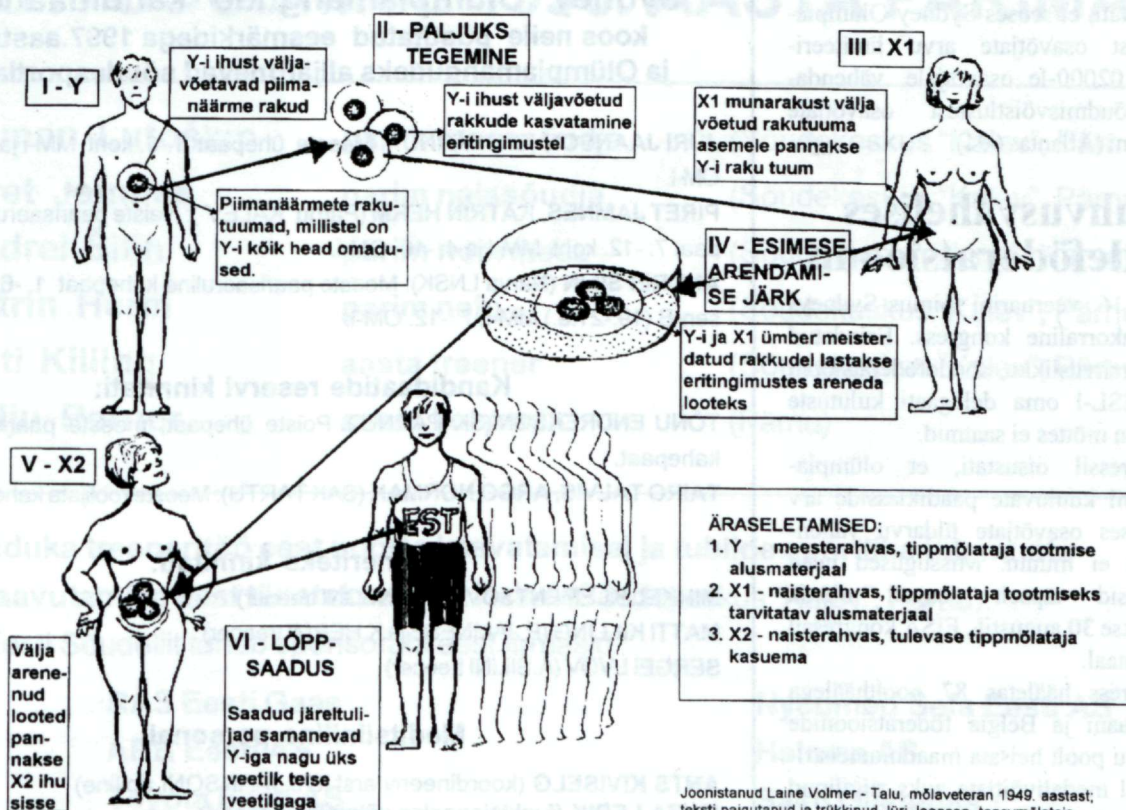
Kuid veel tükil ajal ei saanud ma sõba silmale...

Nendest vaimlistest läbielamistest läbi raputatuna soovin mina sulle, mõlataja, kergelt vett ja kiiret libisemist mõlatajate võistlustel, ja sulle, mõlaspordi sõber, meeli ülendavaid mõlatajate elamusi uuel, punase tulipühvli aastal!

P.S.Mina, Uugu-Ärbärt, järgmisel leheküljel ära toodud kava avalikult välja mõtleja ja kokkuseadmise töö üleüldine juhataja ning minu teaduslikust tööst osa võtnud kolm abimeest, minu kolm naabrimehest sõpra, kolm Jaani, kinnitavad oma käega, et sellele kavale alla kirjutamise ajal, 1997. aasta küünlakuu 25. päeval, meie olime täielise vaimlise tervise ja teovõimelisuse juures.

**Alla kirjutanud:
Uugu-Ärbärt
Kõige vanem Jaan
Keskmine Jaan
Kõige noorem Jaan**

TIPPMÖLATAJA KUNSTILISEL VIISIL TOOTMISE KAVA

**Limpsab keelt:**

Näitleja Raivo Trass (vasakul) kuulus samuti kunagi sõudjate perre. Kihk on külge jäänud tänaseni – pildil aitab Mati Villsaar siduda paati autole, mis viis selle Raivo Trassi suvilasse. Eks näis, kes võidab tänava Eesti veteranide meistritiitlid...



Rahvusvahelises Olümpiakomitees

Otsustati, et seoses Sydney Olümpiamängudest osavõtjate arvu limiteerimisega 102000-le osavõtjale, vähendatakse sõudmisvõistlustest osavõtjate arvu 550-ni (Atlantas 604).

Rahvusvahelises Sõudföderatsioonis

13. - 16. veebruarini toimus Sydneys FISA erakorraline kongress. Esindatud olid 47 rahvuslikku sõudföderatsiooni 103-st. ESL-l oma delegaati kulutuste kokkuvõtte mõttes ei saanud.

Kongressil otsustati, et olümpia-programmi kuuluvate paadiklasside arv (14) seoses osavõtjate üldarvu vähendamise ei muutu. Missugused need paadiklassid täpselt saavad olema otsustatakse 30.augustil, FISA kongressil Prantsusmaal.

Kongress hääletas 87 poolthäälega 101-st Taani ja Belgia föderatsioonide ettepaneku poolt heisata maailmameistrivõistlustel medalivõitjate auks riigilipud ning mängida kuldmedalivõitjate auks selle riigi hümmi, mida nad esindavad.

Delegaadid lükkasid tagasi ettepaneku vähendada maailmameistrivõistlustel kas olevate paadiklasside arvu. Naiste kergekaalu roolijata neljapaat otsustati asendada kergekaalu paarisaerulise neljapaadiga. Tagasi lükati ka FISA meditsiinikomisjoni ettepanek asendada keskmine kergekaalumäär ainult maksimaalse kaalu määraga. Endine kord (nii maksimaalne kui ka keskmine piirang) jäid jõusse.

Veel lükati tagasi ettepanek lubada rahvusvahelistel regattidel meeste paatkondate roolimeestena kasutada naisi ja vastupidi. Roolimeeste kaalu miinimumi suurendati (mehed 55 kg ja naised 50 kg).

Moodustati uus komisjon nimega "Sõudmine kõigile" senise vaba aja sõudmise komisjoni asemel. Massimeedia ja marketingi komisjon loodi kahe endise komisjoni (Ühiskondlike suhete ja massimeedia ning marketingi, sponsorluse ja rahanduse komisjoni) asemel.

Kinnitati FISA uued reklaamireeglid, mis sialdavad rahvuslike föderatsioonide ja klubide ning regattide orgkomiteede õigusi võistlustel, reklaamide suurusil paatidel, aerudel ja riietel.

(detailsem info ESL-st)

Eesti Olümpiakomitee kinnitas Sydney Olümpiamängude kandidaatideks koos neile püstitatud eesmärkidega 1997.aastaks ja Olümpiamängudeks alljärgnevad sõudesportlased:

JÜRI JAANSON (SK "PÄRNU"): Meeste ühepaat 1.-6. koht MM-I ja medal OM-I.

PIRET JAMNES, KATRIN HERM (Pärnu "KALEV"): Naiste paarisaeruline kahepaat 7. -12. koht MM-I ja 4. -10. OM-I.

ANDREI ŠILIN (Narva LNSK): Meeste paarisaeruline kahepaat 1. -6. koht sen-B (19.-21.a.) MM-I, 7. -12. OM-I.

Kandidaatide reservi kinnitati:

TÕNU ENDREKSON (SK "PÄRNU"): Poiste ühepaat, meeste paarisaeruline kahepaat.

TAIRO TALVIS, ARGO NORMAK (SAK TARTU): Meeste roolijata kahepaat.

Treeneriteks kinnitati:

MIHKEL KLEMENTSOV (J.JAANSONI treener)

MATTI KILLING (P.JAMNESE ja K.HERMI treener)

SERGEI LVOV (A.ŠILINI treener)

Meditsiiniline personal:

ANTS KIVISELG (koordineeriv arst ja J.JAANSONI abiline)

MUZA LEPIK (funktsionaalse võimekuse testid)

KRISTI REIMANN (P.Jamnese ja K.Hermi abiline Pärnus)

Eesti Sõudeliidu vastutav projektijuht on **JAAN TULTS**

Kultuuriministeriumis

Kultuuriministerium kinnitas 1997.a. riigieelarveliste summade jaotamise erinevates alalõikudes sealhulgas erinevatele spordialadele.

1. Kergejõustik	3,275 mln krooni
2. Korvpall	2,025
3. Suusatamine	1,919
4. Võrkpall	1,684
5. Ujumine	1,579
6. Maadlus	1,440
7. Vehklemine	1,311
8. Purjesport	1,194
9. Jalgrattasport	1,173
10. Judo	1,058
11. Sõudmine	0,987
12. Laskesuusatamine	0,785
13. Laskmine	0,768
14. Võimlemine	0,632
15. Aerutamine	0,597

Toetussummad jaotati järgnevate tegevusaktiivsuste (plokkid) alusel: tipp-sporti tulemused, noortesport, tervise-

sport, rahvusvahelised suurvõistlused Eestis, spordibaaside toetus, rahvusvahelised liikmemaksud, investeeringud.

Määrati 1997.a. riigi spordistipendiumide saajad ja kinnitati määramise alused.

A-stipendiumi 5000.-krooni kuus (kuni 10 kuud) said Erki Nool, Kaido Kaabermaa, Imre Tiidemann, Andrei Inešin, Küllo Kõiv, Valeri Nikitin, Jüri Jaanson, Kristiina Smigun, Ago Markvardt, Indrek Pertelson, Maarika Võsu.

B-stipendiumi 3500.-krooni kuus (kuni 10 kuud) said: Viktor Zuikov, Oksana Jermakova, Heidi Rohi, Andrus Kajak, Meelis Loit, Tõnu Tõniste, Toomas Tõniste, Hain Helde.

C stipendium 2500.-krooni kuus (kuni 10 kuud) anti Jaan Ehlvest, Katrin Smigun, Aleksei Budõlin, Evelin Vumba, Kadri Kruus.

EESTI SÕUDMISE 1996. AASTA PARIMAD

Roman Lutoškin	parim meessõudja	(Sõudekeskus "Kalev", Pärnu)
Piret Jamnes	parim naissõudja	(Sõudekeskus "Kalev", Pärnu)
Andrei Šilin	parim noormees	(Sõudeklubi "Viiking", Narva)
Katrin Herm	parim neiu	(Sõudekeskus "Kalev", Pärnu)
Mati Killing	aasta treener	(Sõudekeskus "Kalev", Pärnu)
Kalju Perner	aasta kohtunik	(Pärnu)

Eduka treeneritöö eest noorte kasvatamisel ja tublide sportlike tulemuste saavutamise eest tänatakse Reet Palmi (Sõudekeskus "Kalev", Pärnu).

Eesti Sõudeliit tänab sponsorabi eest firmasid:

RAS Eesti Gaas

ABB Eesti AS

Toyota Eesti AS

Telemedia Eesti AS

Nycomed Sefa Eesti AS

Helmes AS

Saku Õlletehas

Sprattus Tootmine

Tuleks muuta sõudetermineid

Kiri toimetusele

Palun vaadata läbi mõni sõudespordi kasutatav termin. Spordikeel on olnud uuenemise teel ning meeldivalt värskenenud ja noorenenud. Olin ammu aegse ENSV MN Kehakultuuri- ja Spordikomitee Sõudeselektiooni Presiidiumi liige sel ajal, kui võeti kasutusele terminid sõudmine "akadeemilise sõudmise" asemel ja aerutamise "süsta- ja kanuusõudmise" asemel. Oli harjumatu, oli vaidlusi, kuid nüüd on need kindlalt meie keeles.

Praegu ma soovin, et asendataks russismid sõudebaas ja plott. Vene keelest tulnud baas ja plott on mitmel põhjusel halvemad kui omakeelsed. Leppingem

kokku, et *sõudebaas on klubi, mõnikord sõudeklubi ja plott on sild, mõnikord paadisild.*

Minu praeguse Toronto Argonaut Rowing Club sügisises ringkirjas kutsutakse kõiki 17.novembril kell 9 paadisilda talveasendisse paigutama (dock removal) ning pärast seda kohvi ja supistete juurde. Lähen hea meelega spordisõprade sekka, nii nagu ma olin ka kevadel paadisilla suvisesse asendisse seadmisel.

Torontos sõuame piki Ontario järve kallast lainemurdja varjus. Klubist ida poole saame sõita 1,5 km kaugusel asuva Ontario Place puhkepargi ehituste vahele. Lääne poole sõidame 2,8 km kaugusele Humber jõe suudmesse ja kui lainetus lubab, saame sõita jõel veel 2 km kaugusele.

Tänu looduskaitsel on nendel vetel

arvukad pardi-, hane- ja luigeparved. Haned on siin targad - kui sõidan ühepaadiga täie hooga parve sisse, siis märkavad nad õigeaegselt kahele poole laiali ujuda ja vabastavad mulle vajaliku raja.

Oktoobrikuus täitsin oma igasuvise sõudmise plaani 400 km. Jätkan ujumisega - 1000 m korraga ning aparaadil Concept II - 10 km korraga. FISA Masters Regatta, Adelaide novembris 1997 kutsub.

Head hoogu paljudele paadikaaslastele, klubikaaslastele ja eesti sõudjatele.

**Veljo Kalep,
sõudeveteran Kanadast**

Hannes Tääkre

15. XII 1952 - 5. VII 1996



Eesti sõudesportlaste peret on tabanud valus kaotus. Lakkas tuksumast Hannes Tääkre süda.

Hannes Tääkre sündis Tallinnas. 1958.a. kolis perekond Tallinnast Pärnu, kus Hannes alustas kooliteed 1960. aastal Lydia Koidula nim. II Keskkoolis, mille lõpetas 1971. aastal.

Juba koolipõlves oli Hannes Tääkre teadmishimuline poiss, kusjuures erilist huvi tundis ta looduse vastu, osaledes Pärnu loodusesõprade ringis käies, Pärnu parkides linde määramas ja nende laulu kuulamas. Alalises ohuolukorras olevatele väikeloomadele oli ta heaks ja alati abivalmis sõbraks. Kord viis ta oma koju haige oravapoja, keda toitis pisikesest penitsilliinipudelist tema tervenemiseni, teinekord jälle viga saanud siili.

Loodusesõbralikkus ja looduseimetlus kutsus Hannest nähtut jäädvustama fotopaberile, milleks käis oma fotograafiaalaseid teadmisi ja oskusi täiendamas noorte fotograafide õpperingis.

Koolipoisina tantsis Hannes aastaid rahvatantsuringis, kordagi jõudmata kooliõpilaste tantsupidude tantsumurule oma oskusi näitama – kord segas külmetushaigus, kord jälle hüppeliigese vigastus.

Keskkoolipäevil hakkas Hannes koguma postmarke – floorast, faunast ja spordist, samuti kassipilte. Need kogud muutusid tema eluajal küllaltki mahukateks ja heatasemelisteks.

Kõige selle kõrval leidis Hannes veel aega aktiivseks tegelemiseks spordiga - korvpalli ja sõudmisega. Sõudmise juurde

tuli ta 1967. aastal oma õe Katrini õhutusel, kelle esimesed medalivõidud innustasid ka venda jõudu proovima. Pärnu "Dünamo" sõudebaasis sai temast treener Matti Killingu õpilane. Ta tegutses ühes treeningugrupis Raul Arnemanniga, hili-sema olümpiamängude pronksmedalimehega. H.Tääkre saavutuste laeks jäid Eesti noorte meistritiitlid roolijata nelja- ja kaheksapaadil, Sen-B vanuseklassi roolijata neljapaadil.

Pärast keskkooli lõpetamist oli H.Tääkre kaks aastat Nõukogude Armees kohustuslikus tegevteenistuses Kalinigradis.

Pärast armeeteenistust asus Hannes Tääkre realiseerima oma ammust, koolipoisipõlve ulatuvat unistust – õppida stomatoloogiks. 1973. aasta sügisel astus ta TRÜ arstiteaduskonna ettevalmistuskursustele, 1974. aastal sooritas edukalt ülikooli sisseastumiseksamid ning pärast viieaastast õppetööd lõpetas 1979. aastal TRÜ stomatoloogina. Järgnes aastane internatuur (1980) Tartu Maarjamõisa haiglas ja kaheaastane ordinatuur (1982) näo ja lõualuude kirurgia erialale spetsialiseerumisega.

Alates 1982. aastast kuni surmani töötas H.Tääkre Tartu Ülikooli stomatoloogiakliiniku assistendina, olles stomatoloogia üliõpilaste juhendaja, kes oma õppejõusse suhtusid äärmise austuse ja lugupidamisega. Kunagised üliõpilased meenutavad oma õppejõudu, kui alati abivalmis, väga rahulikku, kaalutlevat ja südamlikku inimest, kes oma sõbraliku oleku ja tudengite praktilistes töodes

esinenud vigade parandamiseks andis oma huumorimeelsete seletustega rohkem süvateadmisi ja oskusi kui teaduslikud ja targad loengutsüklid seda teha suutsid.

Koolipoisipõlvest pärit elav huvi kõige ümbritseva vastu viis Hannes Tääkre juba üliõpilasena teadusradadele. Üliõpilaste Teadusliku Ühingu liikmena tegeles ta uurimistöega ja omandas erialase auhinna. Õppejõuna täiendas ta oma teadmisi Rootsisis, Saksamaal, USA-s, Leedus ja Venemaal. Tema sulest on trükivalgust näinud 18 teaduslikku publikatsiooni, ta esines paljudel rahvusvahelistel teaduskonverentsidel, tegutses Tartu Stomatoloogide Seltsi ning Balti näo-lõualuude ja plastilise kirurgia assotsiatsiooni liikmena.

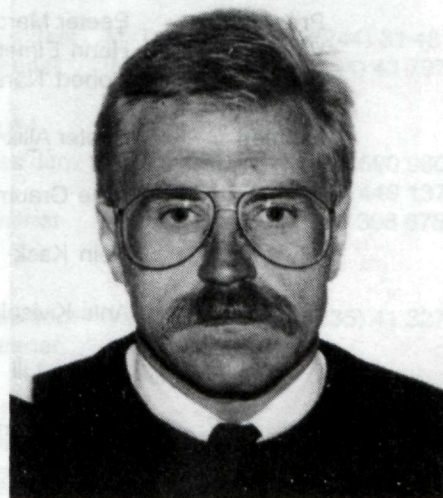
Lapsepõlvest pärit armastus looduse vastu viis ta viimasel tosinal eluaastal oma vaba aega veetma Põlvamaale Erastverre, kuhu ta asus rajama oma suvekodu, kasvas kartuleid, puuvilju ja oli külameestega võrdväärne heinaniitja. Oli Erastvere külas tagaotsitud loomatohterdaja ja seatapja, samuti ka esimene abimees külaelanikke kimbutavate haiguste korral.

Kõik need tegemised, samuti laulaekasse kirjutatud salmid jäid lõpetamata... Hannes Tääkrele mõeldeti elutee pikkuseks ainult 43 aastaringi.

Eesti Sõudeliidu juhatus, kogu vabariigi sõudesportlaste pere leinab oma sõudeveterani ja avaldab südamlikku kaastunnet Hannes Tääkre omastele.

Kaido Siim

25. V 1959 - 19. II 1997



Pärast rasket haigust lahkus meie hulgast Pärnu "Kalevi" sõudetreener Kaido Siim.

Oma kooliteed alustas Kaido Siim 1966. aastal Pärnu I Keskkoolis, mille lõpetas 1977. aastal. Koolipoisina huvitus Kaido keerukate tehnikaprobleemide lahendamisest, mis viis ta noorte tehnikaringi.

Siim paelus Kaido tähelepanu mudellennundus, kus ei olnud tegemist mitte ainult mudelite lennutamise, vaid ka nende valmistamisega, mis nõudis äärmist täpsust ja kätepaari meisterlikku osavust. Kiindumus õhuvaruste alistamise tõi 14-aastasele koolipoisile esimese edu – 1973. aasta koolinoorte meistritiitli purimudeli A1 võistlusklassis.

Elavaloomulisest ja liikumislustilisest Kaidost sai juba koolipõlves hea tasemega spordipoiss, kes lõi kaasa kõikvõimalikel koolis korraldatud spordiüritustel. Tema edukusest noortesportis kõnelevad ilmekat keelt Kaido Siimu autasude kollektsioonis olevad paljud diplomid Pärnu koolinoorte meistrivõistluste rahvaste-palli, kergejõustiku, korv- ja jalgpalli ning suusatamise meistritiitlite võitmise kohta.

Sellest mitmekülgsest spordiharrastusest saadud keheline karastatus ja soov saavutada kõrgemaid sportlikke tulemusi viis Kaido Siimu 70-ndate aastate Pärnu noorukite põhilise unistuste spordiala – sõudmise juurde. Küllap selles oli oma osa ka Kaido isal, kes sõjajärgses Pärnus oli üks esimesi sõudesportide harrastajaid.

Kaido Siimust sai Pärnu "Dünamo"

sõudebaasi treeneri Taivo Killingu õpilane. Treeningute käigus süvenes Kaido huvi akadeemiliste paatide liikumiskiirust põhjustavate seaduspärasuste tundmaõppimise vastu, soov tungida kõigi tehniliste üksikasjade salapärasesse maailma.

See soov julgustas Kaido Siimu pärast aktiivsest sporditegemisest loobumist, kus tema auhindade laekasse lisandusid Eesti meistrivõistluste kuldmedalid Sen-B roolijaga kahe-, roolijata nelja- ja kaheksapaadil ning täiskasvanute roolijaga neljapaadil aastaist 1976-1978, otsustama sõudetreeneri raske ja vaevalise ameti kasuks.

1978. aastal asus Kaido Siim Pärnu "Kalevi" sõudetreeneri ametisse. 19 aastat treeneritööd noorte sõudesportidist huvitatud poiste õpetamisel oli tulemusrikas. Kaido Siimu juures sõudesportide aabitsa algtõdesid tundmaõppinud jõudsid koduse Pärnu jõe siniselt veetrassilt maailma suurimatele ja tunnustatumatele võistlusradadele.

Tema õpilastest jõudis kõige kaugemale Barcelona olümpiamängudel osalenud Marek Avamere, N.Liidu juunioride kahekordne kuldmedali, hõbe- ja pronksmedali omanik. Raivo Parts sai hõbemedali juunioride maailmameistrivõistlustelt. N.Liidu juunioride ja noorte meistrivõistlustelt on Kaido Siimu õpilastele jagunud kulda, hõbedat ja pronksi Heiki Lelovile, Ilmar Naabrile, Roman Plastininile, Jaanus Pinnale, Arvo Kohvile.

Edukalt on esinenud Kaido Siimu kasvandikud viimaste aastate Eesti noorte ja täiskasvanute meistrivõistlustel. Kõik see oli Kaido Siimu oluline panus Eesti sõudesportide hea käekäigu kindlustamiseks.

Kaido Siim oli suhtlemisaldis, sõbralik, heasüdamlik ja abivalmis, hinnatud ja oodatud kaaslane sõprade ringkonnas. Kaido Siim ei õelnud kunagi ära ka kõige raskematest ja keerulisematest ülesannetest, otsides optimaalsema lahenduse võimalusi antud ülesande täpseks ja korrektseks täitmiseks.

Kaido Siimu elulõng katkes 38-ndal eluaastal. Tal jäi palju tegemata: kolme- ja nelja-, 11- ja pooleaastasele pojale õpetusõnnad eluteele kaasa andmata. Nende kaotusvalu on korvamatu.

Eesti Sõudeliit ja sõudesportlased langetavad leinas pea Kaido Siimu mälestuseks ja avaldavad südamlitku kaastunnet lahkunu omastele.

Eesti Sõudeliidu juhatus

President	Peeter Mardna	Magdaleena Haigla	peaarst	(22) 557 549
Viitsepresident	Henn Elmet	EPMÜ	teadusprorektor	(27) 422 866
Viitsepresident	Robert Närska	Eesti Maapanga Lõuna-regioon	direktor	(25) 040787
Liikmed	Peeter Allik	Telemedia Eesti AS	finantsdirektor	(2) 6 300 200 (25) 010 300
	Arne Grauman	ESS Kalevi Vabariiklik Õppesportdibaas	direktor	(243) 47 270 (243) 47 370
	Rein Kask	Riigikogu	liige	(2) 6 316 678 (2) 6 316 432
	Ants Kiviselg	Piirivalveameti personaliosakond	ülem	(2) 6 316 016 (25) 252 423
	Andres Lill	Eesti Ühispank	PR nõunik	(2) 6 104 234 (25) 064 909
	Margus Tammekivi	Advokaadibüroo	vandeadvokaadi van. abi	(244) 31 481
	Jaan Vaiksaar	oü JUVA	direktor	(25) 231 691
	Ivar Virkus	as Eesti Kindlustus	peadirektor	(2) 6 207 800

Eesti Sõudeliidu revisjonikomisjon

Esimees	Marion Vahuri	Troop Konsultatsioonid	juhataja	(2) 6 149 137 (25) 014 012
Liikmed	Krista Kungla			Lasteaia 2-28 Ülenurme Tartumaa (244) 43 776
	Reet Palm	Pärnu Kalevi Sõudekeskuse Sõudebaas	treener	

Eesti Sõudeliidu žürii

Esimees	Hugo Herbert Artma		(2) 6 320 301 (244) 31 788
Sekretär	Piret Artma		(2) 6 459 359

Eesti Sõudeliidu töötajad

Peasekretär	Jaan Tults		(2) 6 398 675
Peatreener	Mihkel Klementsov		(2) 6 398 676
		telefaks	(2) 6 398 653



Sõudeklubid

“Aeron”

Reiu Spordibaas President Mati Villsaar (244) 53 686
Paikuse vald
EE3600 Pärnu

“Aht”

Ranna tee 1 President Ülo Tõlp (27) 433 468
EE2400 Tartu Treener Ülo Tõlp

Harku spordiklubi

Sõudebaasi 21 President Juhan Mitt
EE0035 Tallinn Treener Juhan Mitt (2) 6 574 864

Pärnu SK “Kalev”

Suure-Jõe 50B President Matti Killing (244) 44 188
EE3600 Pärnu Treener Roman Lutoskin (244) 43 776

SK “Pärnu”

Tööstuse 27 President M. Tammekivi (244) 31 481
EE3600 Pärnu Treener Mihkel Leppik (244) 43 797

Tallinna Sõudeklubi

Paldiski 167-16 President Marian Vahuri (22) 590 980
EE0035 Tallinn Treener M. Klementsov (22) 449 137
(2) 6 398 675

“Viiking”

Õie 1 President Ivan Mastakov (235) 41 327
EE2000 Narva Treener Valeri Osmakesku

Viljandi Sõudeklubi

Ranna pst. 6 President Arne Graumann (243) 47 270
EE2900 Viljandi Treener Ruth Vaar (243) 47 951

Sõudebaasid

Haabersti Vaba Aja Keskuse Harku Sõudebaas

Sõudebaasi 21 Juhataja Artur Maasing (2) 5 574 864
EE0035 Tallinn

Narva Linna Laste-Noorte Spordikooli Sõudebaas

Õie 1 Treener, Sergei Glusko (235) 41 603
EE2000 Narva

Pärnu Kalevi Sõudekeskuse Sõudebaas

Suur-Jõe 50B, Direktor Matti Killing (244) 44 188
EE3600 Pärnu Treener Reet Palm (244) 43 776

Sõudeklubi “Pärnu” Sõudebaas

Tööstuse 27 Juhataja Arvo Loorits (244) 43 797
EE3600 Pärnu Treener Raini Lelle (244) 43 797

Tartu Linna Sõudebaas

Ranna tee 3 Juhataja Sven Variko (250) 29 969
EE2400 Tartu Treener Jüri Kurul (27) 406 563
Treener Urmas Hein (27) 475 460

Tartu Ülikooli Sõudebaas

Ranna tee 1 Juhataja Jaan Pedaste (27) 433 468
EE2400 Tartu Treener Ülo Tõlp (27) 433 468

ME Viljandi Spordikeskuse Sõudebaas

Ranna pst. 6 Juhataja Rein Uustalu (243) 33 533
EE2900 Viljandi Treener Ruth Vaar (243) 33 476

Spordikoolid

Pärnu “Kalevi” Spordikool

Ringi 14A Direktor Anu Tammik (244) 42 795
EE3600 Pärnu

Narva Linna Laste- Noorte Spordikool

Õie 1 Direktor Ivan Mastakov (235) 41 327
EE2000 Narva Treener Sergei Glusko (235) 41 603

Sõudeklubi “Pärnu” Spordikool

Tööstuse 27 Direktor Hugo Artma (244) 31 788
EE3600 Pärnu Treener Tatjana Jaanson (244) 43 797

Tartu Vanalinna Spordikool

Lutsu 2 Direktor Albert Rästa
EE2400 Tartu Treener Jüri Kurul (27) 406 563
Treener Urmas Hein (27) 475 460

Viljandi Spordikool

Vaksali 4 Direktor Urmas Müür (243) 33 533
EE2900 Viljandi Treener Ruth Vaar (243) 33 533
(243) 33 476





BoGa
AKTSIASELTS

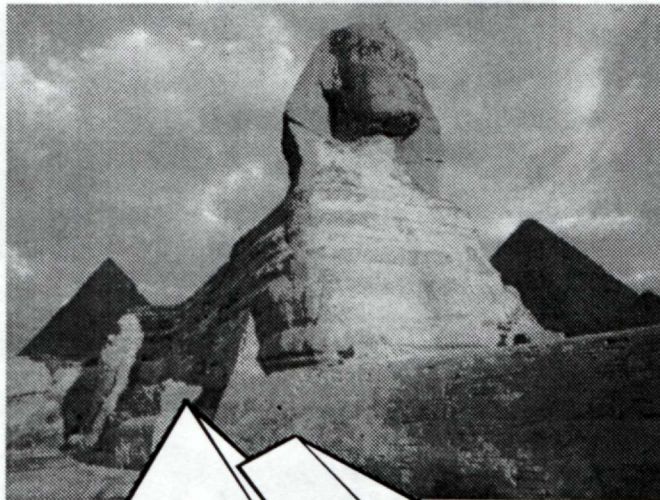
- **REMONT & EHITUS**
- **RUUMIKUJUNDUS**

IDEEST VÕTMETENI

Laki 12
EE0006 Tallinn
Tel 6562 768, 6562 599
Faks 6562 598

oma firma, äriplaan,
konsultatsioonid...

... muidugi TROOP
KONSULTATSIOONID!



TROOP.
KONSULTATSIOONID

Tatari 6 Tel.: 449 137 Fax: 6 314 569

PAADIVEOTREILERID JA MUUD SÕIDUAUTO JÄRELHAAGISED

Tiki  **Treiler**
Bestnet

- treilerid paatidele kaaluga kuni 600 kg
- korrosioonikindel kuumtsingitud raam
- eritellimusel piduritega haagised jahtidele
ja kaatritele kaaluga kuni 2000 kg
- varuosad

Kadaka tee 84c
EE0026 Tallinn
Tel (2) 6508 608
Faks (2) 6508 609

Odavaim transport on oma järelhaagis

Lugupeetud Eesti Sõudja lugeja!

Sinu käes on "Eesti Sõudja" viies number - juubelinumber. Viis aastat oleme oma aastakirja toimetanud, trükinud ja levitanud. Oleme tõdenud, et "Eesti Sõudja" on leidnud heasoovliku vastuvõtu ja tähelepanu ning seda mitte üksnes sõudjate peres.

Toimetus üksipäini ei tuleks toime nii mahuka ja mitmeplaanilise trükise väljaandmisega. Seepärast tänab toimetus täna kõiki neid, kellel jagus tahtmist ja ka – mis pattu salata – viitsimist "Eesti Sõudjale" kaastööd teha.

Eelkõige kuuluvad meie tänusõnad "suure lombi tagusele" kirjasaatjale, Kanadas elavale Eesti sõudespordi veteranile Veljo Kalepile, kelle päevakohane teemakäsitlus ja osav sõnaseadmine on pälvinud lugejate tähelepanu.

Meie tänusõnad sõudespordi ajaloo väsimatule uurijale, sõudeveteranile ja Tartu Ülikooli õppejõule Ülo Tõlpile, kelle põhjalikud ülevaated Eesti sõudespordi sünniloost täiendavad oluliselt meie teadmisi olnust.

On tore, et ka tegevsporlased ei hoiaks käes ainult aerukäepidet, vaid kasutavad vahel ka sulepead omapoolsete sõnumite edastamiseks. Tänuõnad Piret Jamnesele, Silver Sonntakile, Katrin Hermile, Egle Trumbile ja Tõnu Endreksonile. Loodame, et neil jätkub ka edaspidi aega mõne huvipakkuva "nupu" kirjutamiseks. Toimetus tänab sõudeveterane Toivo Zoovat, Juhan Paalot, Ingrid Võsa-Aijat ja Ulvi Lutoškin - Siiga.

"Eesti Sõudja" ei oleks täisväärtuslik sõnumilevitaja, kui tema tiitellehel puuduks president Peeter Mardna iga numbrit sissejuhatavad sõnad, kui Mihkel Klementsov ei toimetaks sõudetehnika rubriiki ega kirjutaks ülevaateid vabariigi koondvõistkondade esinemisest rahvusvahelistel võistlustel, kui Jaan Tults ei toimetaks ülevaaterubriiki "Mõne lausega" või ei kirjutaks mõnda sõudespordi probleeme käsitlevat sõakat kirjatükki, ülevaateid ESL-i liidupäevadest ja



juhataste tööd-tegemistest.

Toimetus tänab kõiki, siinjuures nimepidi nimetamata jäänuid, kes oma kaastööga on aidanud kaasa meie Teataja lugemisvara rikastamisele, selle muutmisele sisukamaks ja loetavamaks.

Toimetus tänab keeleteoimetajat Virve Pillaud, kelle poolt õigesse paika pandud komad ja punktid ning kirjatööde sõnastuse viimistlemine on taganud kõigi kirjatükkide vastavuse kehtivatele õigekirjutusreeglite nõuetele. Senini esinenud eksimused ei ole keeleteoimetaja teadmatus või lohakuse tulem, vaid hoopis end targemaks pidavate trükkijate meelevaldsus.

Käesolevast numbrist on toimetuse read täienenud uue liikmega – Priit Varega, tegevõudja ja TÜ ajakirjandusosakonna III kursuse üliõpilasega, kelle õlul on käesoleva numbril küljendamise vägagi komplitseeritud ja mahukas töö.

Toimetus loodab omalt poolt tehtuga õigustada lugejate usaldust ja heatahtlikku "Eesti Sõudja" juubelinumbri vastuvõtmist.

"Eesti Sõudja" toimetus

Toimetus

Peatoimetaja:

Hugo-Herbert ARTMA

pk 333, EE0090 Tallinn

tel. (2) 6320 301

Voorimehe 14, EE3600 Pärnu

tel. (244) 31788

Keeleteoimetaja:

Virve PILLAU

Toimetusnõukogu:

Mihkel KLEMENTSOV

Peeter MARDNA

Jaan TULTS

Kujundus:

Priit VARE

Väljaandja: Eesti Sõudeliit,

Regati pst. 1, EE0103 Tallinn

tel. (2) 6 398 675

fax (2) 6 398 653



Tundmatud kaugused,
tuttavad hääled.

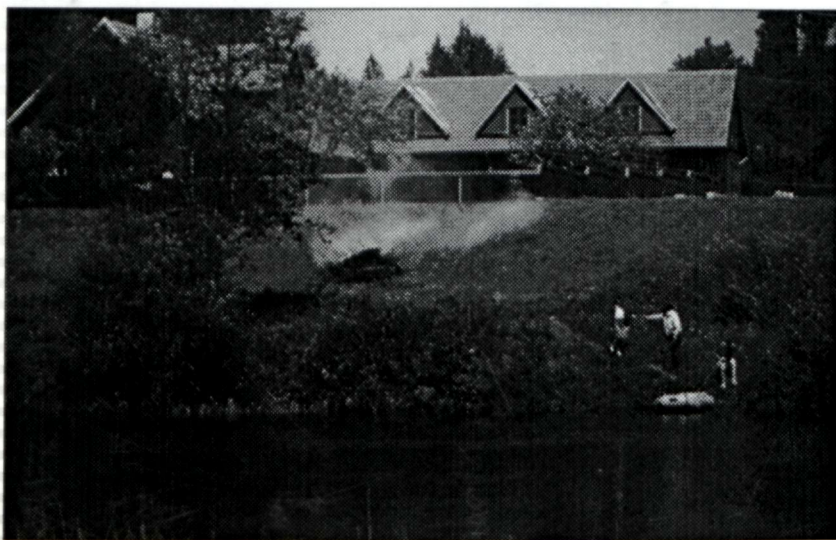


EESTI TELEFON

...ja kaugused saavad lähedaseks



PE $\frac{B}{1183}$ 97,1



Sõudjad on alati teretulnud
REIU PUHKEKESKUSESSE
2. - 3. augustini toimub siin
suur üle-Eestiline kokkutulek